

KS. WENDELIN ŚWIERCZEK CM

K A T A L O G
KANCJONAŁÓW STANIĄTECKICH
I PIEŚNI

LUBLIN 1980

WSTĘP

Stare rękopiśmienne kancjonały, znajdujące się w Bibliotece Panien Benedyktynki w Staniątkach pod Krakowem, były do końca wieku XIX nie znane muzykologom. Pierwszym, który zwrócił uwagę na jeden z kancjonałów, był ks. Józef Surzyński¹. W roku 1901 ogłosił on w miesięczniku *Muzyka Kościelna* (nr 8/9, s. 60) wiadomość o kancjonale z 1754 roku, należącym do benedyktyнки Anny Kiernickiej. W krótkim opisie podniósł jego znaczenie jako źródła wielu nie znanych i cennych pieśni. Przykładowo przytoczył melodię „Do Ciebie Panie”, a w dodatkach (*Musica ecclesiastica* nr 2 i 3) do *Muzyki Kościelnej* zamieścił wielogłosowe pieśni „pokutne” do Pana Jezusa: „Każde stworzenie śpiewaj” i „Nie wypuszczaj nas z opieki”, oraz pieśni do Matki Boskiej: „Najświętsza Panno” i „Bądź wesola Panno czysta”, a pieśń na trzy głosy: „Wszystkaś, wszystka piękna jest” wydrukował w pracy pt. *Matka Boska w muzyce polskiej*². Kancjonał Kiernickiej wypożyczony czy podarowany przez konwent staniątecki podpisał swoim nazwiskiem i opatrzył datą 1907, zaznaczając, że jest to kopia kancjonału z roku 1705³. Obecnie znajduje się ten kancjonał w Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu pod sygnaturą MS 1051.

W związku z przygotowaniem jubileuszowego wydania *Śpiewnika* ks. Jana Siedleckiego⁴ autor niniejszego katalogu przeprowadził w latach 1924—28 poszukiwania w bibliotekach krakowskich za starymi śpiewnikami. Notatka ks. Surzyńskiego w *Muzyce Kościelnej* o kancjonale staniąteckim podsunęła mu myśl udania się do Staniątek. Dzięki uprzejmości ówczesnego Zarządu konwentu umożliwiono mu przejrzanie siedmiu kancjonałów: St. B, C, D, F, G, H, K⁵. Wiadomość o nich zamieścił w roku 1928 w uwagach wstępnych do jubileuszowego wydania *Śpiewnika* ks. Siedleckiego, a następnego roku w broszurce pt. *Pamiętka 700-letniego jubileuszu klasztoru staniąteckiego*⁶.

Po zapoznaniu się z wyżej wymienionymi kancjonałami przystąpił autor do wypisywania nut i tekstów z myślą opracowania i wydania całości. Znaczne trudności nastroczały liczne warianty i niedokładności zapisu. W ciągu tej pracy ogłosił autor drukiem z tych kancjonałów następujące utwory wielogłosowe w oryginalnym układzie:

¹ O ks. Surzyńskim jako kompozytorze, wydawcy, redaktorze, dyrygencie chóru katedralnego w Poznaniu oraz o wielkich jego zasługach dla muzykologii polskiej pisze ks. G. Mizgalski w *Podręcznej Encyklopedii Muzyki Kościelnej*, Poznań 1959, s. 473 i Krystyna Winowicz w rozprawie doktorskiej pt. *Józef Surzyński*, Poznań 1964 (maszynopis).

² KPM, t. 1, s. 175 i dodatek muzyczny, s. XXXI.

³ Wiadomość jest nieścisła. Powinno być z 1707 r., gdyż kancjonał Kiernickiej zawiera szereg pieśni i śpiewów, których nie ma w kancjonale z 1705, a znajdują się w kancjonale z 1707 r.

⁴ X. Jan Siedlecki: *Śpiewnik Kościelny z melodiami na 2 głosy*, Wyd. jubileuszowe (1878—1928). oprac. X. W. Świerczek CM. ze współudz. Bolesława Wallek Walewskiego, Kraków 1928.

⁵ Patrz tabela kancjonałów s. 35.

⁶ Staniątki 1929, s. 25.

1. *Bądź wesola, Panno czysta* — na trzy gł. miesz.,
2. *Tobie nad pomysł* — na cztery gł. miesz.,
3. *Martine, Sancte Pontifex* — na pięć gł. miesz.,
4. *O Jezu, jakoś ciężko skatowany* — na cztery gł. męskie,
5. *Każde stworzenie śpiewaj* — na cztery gł. męskie,
6. *Nie wypuszczaj mię z opieki* — na cztery gł. męskie,
7. *Do Ciebie, Panie, pokornie wołamy* — na cztery gł. męskie,
8. *Szczodry wieczór (Largum vesper)* — na pięć gł. miesz.,
9. *Salve Parvule, Dzieciątko dostojne* — na cztery gł. miesz.,
10. *Witaj, Jezu Malučki* — na cztery gł. miesz.⁷

Odnalezione w czasie ostatniej wojny kancjonały: najstarszy z r. 1586 (St. A) i dwa inne z późniejszymi datami (St. E, L) uzupełniły wprawdzie niektóre luki, lecz spowodowały równocześnie potrzebę przerobienia już prawie gotowej pracy. Zwięzły opis znanych wtedy dziesięciu kancjonałów ukazał się w r. 1947 w *Biuletynie Zrzeszenia Księży Muzyków*⁸, nr 2 pt. *Kancjonały Panien Benedyktynek w Staniątkach*. W r. 1967 zapoznał się autor na podstawie mikrofilmu z kancjonałem p. Kiernickiej (St. I) znajdującym się w Poznaniu i dwoma kancjonałami w Staniątkach (St. M, N). Bibliotekarka i archiwistka klasztoru staniąteckiego s. Anzelma Przybylska zebrała w ostatnich latach luźne kartki z pieśniami religijnymi, z których powstał czternasty kancjonał „składany” (St. O). Spośród kilku dziewiętnastowiecznych rękopiśmiennych śpiewników, którymi jeszcze dziś posługują się siostry, wybrał autor jeden egzemplarz z datą 1837 (inne są bez daty), głównie dlatego, że zawiera wiele pieśni osiemnastowiecznych i starszych, a z dziewiętnastowiecznych takie, które dopisano na pustych miejscach kart przede wszystkim kancjonału S. L. Powyższy śpiewnik otrzymał symbol St. P.

Jest więc obecnie znanych piętnaście kancjonałów staniąteckich, mianowicie: St. A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P.

W ostatnich latach coraz częściej pojawiają się wzmianki o nich w pismach muzycznych i książkach.

W *Słowniku muzyków dawnej Polski*, PWM 1949, wymienia Adolf Chybiński organistę Kazimierza Boczkowskiego jako autora kancjonałów, pisanych dla klasztoru staniąteckiego, oznaczonych obecnie symbolem: St. E, F. Tę wiadomość powtarza później ks. H. Feicht w *Muzyka w okresie polskiego Baroku*⁹.

W artykule *Kilka słów o kolędach polskich*¹⁰ wylicza Z. Kamykowski dziewięć staniąteckich kancjonałów (obecnie St. A-H, K).

⁷ Utwory nr 1—3 wyszły w 1930 r., nr 4—7 w 1931 r. nakładem Związku Chórów Kościelnych w Krakowie, a nr 8—10 nakładem Księży Misjonarzy, Kraków 1933. Blisko 100 opracowań melodii staniąteckich na głosy męskie, żeńskie i mieszane przygotował do wykonania i druku autor tego katalogu, a ks. A. Hlond (Chlondowski) kilkanaście na trzy równe głosy do zbioru „Tricinia”.

⁸ Zrzeszenie Księży Muzyków (ZKM) powstało z inicjatywy ks. Antoniego Chlondowskiego (Hlonda) z aprobatą Episkopatu Polskiego. Organizacyjne zebranie odbyło się 3 stycznia 1947 r. w Warszawie. Prezesem został ks. A. Chlondowski. ZKM liczyło przeszło stu członków. Jedną z czternastu sekcji Zrzeszenia przygotowała materiał do ujednoliconego śpiewnika kościelnego (Pallottinum, Poznań 1955); inna sekcja zestawiała katalog polskich utworów muzyki kościelnej: a) godnych polecenia i b) zakazanych. Organem Zrzeszenia był powielany „Biuletyn ZKM”, którego wyszło 8 numerów. 28 X 1949 ZKM zawiesiło swoją działalność.

⁹ Zob. Z dziejów polskiej kultury muzycznej, PWM, Kraków 1958, t. 1, s. 209.

¹⁰ „Pol. Szt. lud.”, r. 3: 1949, s. 48.

Anna Szweykowska, wydając w r. 1958 *Polskie kolędy i pastoralki*¹¹, podnosi w uwagach wstępnych wielkie znaczenie dla polskiej kultury muzycznej znanych jej jedenastu kancjonałów staniąteckich (St. A—L) i wymienia je jako źródło w notach do 19 kolęd.

Z okazji Festiwalu Dawnej Muzyki Krajów Europy Środkowej i Wschodniej wydano w Krakowie w sierpniu 1966 r. album pt. *Muzyka Staropolska*¹². Zamieszczono w nim m.in. trzy staniąteckie pieśni wielogłosowe w opracowaniu Krystyny Wilkowskiej-Chomińskiej, mianowicie: *Tobie nad pomysł, Jako róża między kolącym głogiem, Archanioł Gabriel*.

W tym samym roku wychodzi drukiem dwutomowy obszerny album *Kolędy polskie*¹³ zawierający m.in. także 90 starych kolęd polskich i łacińskich, zaczerpniętych z pięciu kancjonałów staniąteckich: St. A, B, C, D, F. Szczegółowej ocenie i krytyce poddała powyższy album Maria Bokszczanin w *Zeszytach Naukowych KUL*, 1968, nr 3/4, s. 107. Przy tej okazji wymienia kilkakrotnie kancjonały staniąteckie i wzmiankuje o nie drukowanej rozprawie Zbigniewa Kamykowskiego o łacińskich kolędach staniąteckich.

Ośrodek ABMK przy KUL postarał się o sporządzenie mikrofilmów z jedenastu kancjonałów staniąteckich (St. A—H, K—M). Wiadomość o tym podał ks. B. Kumor¹⁴.

K. Hławiczka wydrukował w niemieckim roczniku poświęconym liturgice i hymnologii artykuł o sposobie śpiewania w Polsce kolędy *Quem pastores laudavere = Bracia, siostry posłuchajcie* — na podstawie kancjonałów staniąteckich i sandomierskich¹⁵.

Omawiane w niniejszym katalogu kancjonały powstały na przestrzeni przeszło trzech wieków, ściśle mówiąc między rokiem 1586 a 1837.

Najstarszy z kancjonałów (St. A) pochodzi z r. 1586, trzy dalsze (St. B, C, D) z w. XVII. Te cztery kancjonały zawierają jednogłosowe pieśni; prawdopodobnie są one pozostałością po większym zbiorze, który uległ częściowemu zniszczeniu¹⁶. Kancjonały St. A, B, C są egzemplarzami głosowymi dla sopranu i altu. Na skutek wadliwej oprawy pomieszano częściowo kartki z pierwszym i drugim głosem. Często się także zdarza, że kancjonały St. A, B, C zawierają do niektórych pieśni ten sam głos, sopran albo alt; czasem brak do sopranu głosu altowego, a do altu sopranu. Kancjonał St. D posiada najniższy głos, czyli tzw. „bas” do sopranu i altu z kancjonałów St. A, B, C,

¹¹ Wyd. 2, Kraków, PWM.

¹² Nakładem Polskiego Wydawnictwa Muzycznego pod red. ks. Hieronima Feichta. Praca zbiorowa.

¹³ Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1966, t. 1—2, Praca zbiorowa pod red. J. Nowak-Dłużewskiego, Opracowanie muzyczne Krystyny Wilkowskiej-Chomińskiej. Symbole kancjonałów w KP: R1 (=St.A), R2 (=St.B), R3 (=St.D), R4 (=St.C), R5 (=St.F).

¹⁴ *Katalog mikrofilmów Ośrodka ABMK przy KUL*, nr 2, ABKM, t. 13: 1966, s. 255. Sygnatury mf: 347 (=St.A), 337 (=St.B), 338 (=St.C), 339 (=St.D), 344 (=St.E), 345 (=St.F), 346 (=St.G), 341 (=St.H), 340 (=St.K), 342 (=St.L), 343 (=St.M).

¹⁵ Nochmals: *Vom Quem-pas-Singen in Polen*, w: *Jahrbuch für Liturgik und Hymnologie*, t. 13: 1968, s. 151.

¹⁶ W ciągu wieków spadały na Konwent różne nieszczęścia. Za rządów ksieni Anny Modlińskiej (1508—1518) wybuchł groźny pożar w klasztorze. Spaliły się wtedy metryki zakonne i księgi chórowe. Za ksieni Zofii Szreniawa (1591—1607) był drugi pożar. Za rządów ksieni K. Lubienieckiej (1654—1677) złupili klasztor Szwedzi. Niemalże ucierpiał Konwent w czasie pierwszej wojny światowej w r. 1914, wskutek ośmiodniowego bombardowania przez wojska austriackie.

a czasem — jeżeli brak sopranu — do altu traktowanego jako c.f. Ujmujemy „bas” w cudzysłów albo oznaczamy go przez B⁺, kiedy jest notowany w kluczu „c”.

Do siedemnastowiecznych kancjonałów należy także później odkryty St. N, zawierający głos basowy tylko do łacińskich śpiewów i hymnów liturgicznych w St. B, C.

Kancjonały St. E, F napisane przez Kazimierza Boczkowskiego w latach 1700—1709, są partyturami zawierającymi przeważnie pieśni na dwa głosy z basem cyfrowanym. Boczkowski jest autorem prawie wszystkich opracowań; czasem opierał się na układzie czterech najstarszych kancjonałów. Kilkanaście utworów trzy-, cztero- i pięciogłosowych o interesującej fakturze zaczerpnął z nie znanych nam źródeł.

Kancjonały St. G, H, I, L stanowią mniej lub więcej wierne kopie oryginałów Boczkowskiego. Kancjonały St. K, O, P są bez nut, St. M ma tylko głos sopranowy, St. N głos basowy.

Kancjonały St. H, I, K, L pochodzą z lat 1752—1758, St. G z pierwszej, a St. M z drugiej połowy XVIII w.

Spośród 15 omawianych rękopisów tylko sześć (St. A, C, E, F, I, N) posiada tytuł: cantionale, cancional. Dalszych sześć nie ma wcale tytułu, ale można je nazwać kancjonałami, ponieważ dwa z nich (St. B, D) zawierają podobną treść jak St. A, C, a cztery (St. G, H, L, M) są kopiami St. E, F. Pozostałe trzy (St. K, O, P), chociaż zaopatrzone są we własne tytuły (Kantyczki, Pieśni Nowicjackie, Zbiór Pieśni) i różnią się treścią oraz brakiem nut, zalicza się je jednak w tej pracy ze względów praktycznych do kancjonałów.

Pieśni (łącznie z pastorałkami, kołysankami, powinszowaniami kołędowymi) jest 490; 369 ma słowa polskie, a 121 tekst łaciński. Pieśni z nutami jest 293 (pol. 183, łac. 110), a śpiewów bez nut 190 (pol. 186, łac. 4). W 42 wypadkach podpisano tekst łaciński i polski pod te same nuty.

Oprócz pieśni zawierają kancjonały jeszcze wiele śpiewów liturgicznych, tak gregoriańskich (38; 29 z mel., 9 bez nut), jak i wielogłosowych (około 90). Większa część wielogłosowych śpiewów zachowała się tylko fragmentarycznie: po jednym lub dwu głosach.

W dwu kancjonałach znajduje się 10 pieśni świeckich, a w jednym 2 utwory wierszowane, nie przeznaczone do śpiewu. Niektóre pieśni znane są tylko z incypitów wzgl. tytułów.

Wiele pieśni polskich, zwłaszcza pochodzących sprzed 1700 roku, wyszło z użycia. Już Boczkowski przejął z kancjonałów St. A—D tylko 33 polskie pieśni, a pominął 49. Także z osiemnastowiecznych pieśni wiele poszło w zapomnienie. Jeżeli weźmiemy pod uwagę tylko pieśni polskie na procesję Bożego Ciała, to spośród dziesięciu zanotowanych w kancjonałach z r. 1752 i 1754 śpiewa się obecnie tylko *Twoja cześć chwala* i *Do Ciebie, Panie*.

Niniejsza praca dzieli się na dwie części. W pierwszej podaje się opis zewnętrzny wszystkich kancjonałów, oraz ich zawartość, w drugiej zaś zestaw pieśni według podziału przyjętego w śpiewnikach kościelnych.

W toku pracy autor nie ogranicza się do wyliczania, segregowania pieśni, podawania ilości zwrotek i głosów, oraz kancjonałów, w których dane pieśni się mieszczą, ale stara się w miarę możliwości odszukać brakujące melodie (c.f.) i ustalić czas, pochodzenie i autorstwo pieśni, na podstawie dostępnych źródeł sprzed 1800-go roku, oraz nowszych prac i zbiorów. Jeżeli z uwagi na obszerny materiał autor nie zrealizował postawionych sobie założeń, sądzi

przecież, że wykonana praca spełni swe zadanie i będzie pożyteczna dla przyszłych badaczy polskiej pieśni religijnej.

Na koniec autor poczuwa się do miłego obowiązku podziękowania dawnej ksieni konwentu staniąteckiego Salezji Terlikiewicz i obecnej ksieni Imeldzie Niewmierzyckiej za łaskawe udostępnienie rękopisów z archiwum klasztornego. Dziękuję również ks. doc. dr Karolowi Mrowcowi za dostarczenie materiałów porównawczych, ks. mgr Leonowi Świerczkowi za przepisanie wielogłosowych utworów z kancjonału Boczkowskiego, za pomoc w redakcji pracy i w korekcie, a siostrze Anzelmie Przybylskiej za wyszukanie potrzebnych danych z metryk i innych ksiąg archiwalnych klasztoru staniąteckiego.

SKRÓTY

- A = alto, alt.
 ABK 18 = Archiwum OO. Bernardynów w Krakowie, graduał z 1520 r., rps 18/RL.
 ABS = Archiwum Sióstr Benedyktynek w Staniątkach pod Krakowem.
 AH = Analecta hymnica mediae aevi, t. 1—55, wyd. G.M. Dreves, Cl. Blume i H.M. Bannister, Leipzig 1886—1922.
 Aniw. I = Pamięć śmierci błogosławionych fundatorów, księń i sióstr Zgromadzenia Staniąteckiego zebranych z metryki i najdawniejszych aniwersarzów, ABS, nr 16.
 Aniw. II = „Opisanie czasów śmierci według miesięcy i dni roku śp. sióstr i dobrodziejów miejsca tego”, ABS, nr 20.
 B = basso, bas; najniższy głos wokalny lub instrumentalny.
 B+ = bas notowany w kluczu „c”.
 Bäum. = Bäumker W.: Das katholische deutsche Kirchenlied in seinen Singsweisen, I—IV, Freiburg im Breisgau 1886—1911.
 Bc = bas cyfrowany.
 BCz = Biblioteka Czartoryskich w Krakowie.
 BJ = Biblioteka Jagiellońska w Krakowie.
 BN = Biblioteka Narodowa w Warszawie.
 Bob. = Bobowski M.: Polskie pieśni Kościoła Katolickiego od najdawniejszych czasów do końca XVI stulecia, Poznań 1891.
 Brzeż. = Brzeżański St.: Owczarnia w dzikim polu, Lwów 1717.
 BSDS = Biblioteka Seminarium Duchownego w Sandomierzu.
 C = canto.
 2C = canto I (sopran-dyskant) i canto II (alt, głos drugi).
 c.f. = cantus firmus, melodia główna, prowadząca.
 CARS = Catalogus fratrum et sororum Archiconfraternitatis SSmi Rosarii BVM in Ecclesia Staniątecensi... A.D. 1633, ABS.
 CC = „Cornu copiae seu varietas copiosa Missarum, Cationum Catholicarum” spisał dla użytku Konfraternii Literackiej w Warszawie Tomasz Baczyński w r. 1666, Archiwum Kapitulne w Warszawie.
 Chor. = Chorale, graduał, rps pergam. z nutami, około 1450 r., BJ, nr 1267.
 HP = Niesiecki K.: Herbarz polski, Lipsk 1843.
 Jag. = Jagodyński S.S.: Pieśni katolickie nowo reformowane, Kraków 1695.
 k. = karta.
 KiP = Kolędy i pastoralki, „Zabawa przy narodzonym Panu Jezusie”, rps z nutami, XVII/XVIII w., BJ, 3638.

- KKW = Zbiory pieśni Karmelitanek krakowskich na Wesołej, rps 59 z r. 1666, rps 95 z około 1722 r., rps 156 z XVIII w., rps 275 z 1722 r.
- KK = Zbiory pieśni Klarysek krakowskich.
- KP = Kolędy polskie, I—II, Pax, Warszawa 1966.
- KPM = Księga Pamiątkowa Maryańska, I, Lwów—Warszawa 1905.
- KPuł. = Kancjonał Puławski „składany” z r. 1551, BCz, rps 1269 I.
- łac. = tekst łaciński.
- Łoś = Łoś J.: Początki piśmiennictwa polskiego, Lwów 1922.
- MBN II = Metrica baptizatorum kościoła parafialnego w Niepołomicach k. Krakowa, t. II od r. 1688—1726.
- MCh = Musica choralis z 1681 r., BCz, rps 3105.
- mel. = melodia w znaczeniu c.f.
- MP = Mioduszewski M.M.: Pastorałki i kolędy z melodyjami, Kraków 1843, Dodatek z 1843—1853.
- MP° = Mioduszewski M.M.: Pastorałki i kolędy (bez nut), Kraków 1843, wyd. 2 z Dodatkiem 1868.
- MŚp = Mioduszewski M.M.: Śpiewnik kościelny z melodyjami, Kraków 1838, Trzy dodatki z lat 1842—1855.
- Papp pol. = Papp Géza: A VII. század énekelt dallamai, Budapest 1970.
- Reg. = „Regestr siostr Zakonu św. Ojca Benedykta Klasztoru Staniąteckiego, w który się wpisuje każdej siostry czas przyjęcia jej do Zakonu, czas profesji i czas zejścia z tego świata”, ABS, nr 19.
- RH = Repertorium hymnologicum (Ul. Chevalier), I—VI, Louvain 1892—1912, Bruxelles 1920—1921.
- Rps = rękopis.
- Sand. A. = Zbiór obejmujący 8 książek głosowych, zawierających pieśni na 4 gł. równe, rps z 1721 r., BSDS, L 1642.
- Sand. C = Graduał i śpiewnik zawierający śpiewy liturgiczne oraz pieśni religijne na jeden i więcej głosów, rps z r. 1750, BSDS, L 1644.
- Sand. D = Kancjonał radomski, rps z XVII w. z nutami, BSDS, L. 1684.
- St. A—P = Symbole 15 kancjonałów staniąteckich.
- St. A°—P° = Symbol z zerem (°) w części 2 (Katalog pieśni) oznacza, że omawiana pieśń występuje w danym kancjonał w zapisie beznutowym.
- T = tenore, tenor.
- TJL = Tabulatura organowa Jana z Lublina z lat 1537—1548.
- TKD = Tabulatura organowa klasztoru św. Ducha w Krakowie (ok. 1548 r.).
- Tóth = Cs. Tóth Kalman: A XVI. század magyar dallamai, Budapest 1958.
- Surz. = Surzyński J.: Polskie pieśni Kościoła Katolickiego do końca XVI w. Poznań 1891.
- Wor. = Woronczak J.: Tropy i sekwencje w literaturze polskiej XVI w., Pamiętnik Literacki 1952 r.

CZEŚĆ PIERWSZA

KATALOG KANCJONAŁÓW I ICH OPIS

W omawianiu poszczególnych kancjonałów trzyma się autor następującego schematu:

(1) Wygląd zewnętrzny, jak: oprawa, format, wielkość i ilość kart oraz rodzaj papieru i pismo.

(2) Tytuł, dedykacja, nazwiska i daty.

(3) Zawartość i układ treści.

Oryginalne teksty podaje w transliteracji, jedynie dłuższe dedykacje w St. E i St. F oraz wykaz pieśni na procesję Bożego Ciała w St. H przekazuje w transkrypcji. Parę razy poprawia błędy kopistów, wynikłe z niezajomości ówczesnej ortografii. Wyrazy powtarzające się w incypitach pieśni zaznacza w skrótach np.: Miserere m.m. zamiast trzykrotnie powtórnego Miserere.

1. KANCJONAŁ ST. A

(1) Rps papierowy, oprawny w tekturę i skórę koloru brązowego. Format leżący. Wielkość kart: 13,9×20,4 cm.

Na zewnętrznych stronach okładek widoczna jest bogata ornamentacja ze śladami złocień¹⁷. Brzegiem bieżną wytłoczone ozdobne paski z liśćmi akantu. Na górnej części pierwszej okładki wyciśnięto dużymi literami napis „CANCIONAL PANIENSKI”, pod nim medalion z wizerunkiem Matki Boskiej z Dzieciątkiem, opierającej stopy o sierp księżycy; nad jej głową podtrzymują dwa aniołki koronę. Na drugiej okładce wytłoczono u góry nazwisko ZOFIA STRADOMSKA¹⁸, u dołu datę 1586, a w środku, w owalu herb „Prus”, którym pieczętowali się Stradomscy¹⁹. Herb jest otoczony mało czytelnymi słowami Mędrca: ALCIORA · TE · NE · SCRUTATUS · FUERIS · SED · QUE · PRECEPIT · DOMINUS · COGITA · ECCLES · 3.

Kart jest 102 i jedna odlepiona od okładki. Brak oryginalnej numeracja; obecna pochodzi z pierwszych lat po ostatniej wojnie. Papier kart 1—78 jest gruby, inne karty są cieńsze. Znaki wodne wskazują na pochodzenie papieru z młynów polskich i zagranicznych oraz na czas jego produkcji, tj. na drugą połowę i koniec XVI w.²⁰

Tekst jest pisany tuszem czarnym, niektóre zaś wyrazy, litery i kropki czerwonym, a ozdobne inicjały i ornamentacje czarnym, czerwonym i niebieskim. Pismo szesnastowieczne bardzo staranne, późniejsze przeważnie niedbałe. W tekście łacińskim, rzadziej w polskim, występują liczne abrewiacje. Nuty czarne notowane na czerwonej pięciolinii, czasem na czterech liniach a raz na sześciu. Klucz „c” stawiano na pierwszej, drugiej, trzeciej lub czwartej linii, klucz „g” na pierwszej, drugiej lub trzeciej linii. W gregoriańskiej notacji typu gotyckiego użyto kluczy „c, f, g” w różnych pozycjach. Z wartości nut występują: longa (w zakończeniu), brevis, semibrevis, minima i semiminima, a czasem ligatura recta. Takt parzysty oznaczano przez ϕ , a niepa-

¹⁷ Po ostatniej wojnie oprawiono rozlatujący się rękopis. Skórę z dawniejszej oprawy naciągnięto na nową tekturę, na skutek czego ornamentacja straciła na wyrazistości.

¹⁸ Panna Zofia Orszuła Stradomska została w 8 roku życia oddana do klasztoru. Przywdziała habit za czasów ksieni Agnieszki Maciejowskiej (1577—1584). Profesję złożyła wobec ks. Andrzeja Brzechwy, opata tynieckiego (1572—1593). Zmarła 2 IX 1636 r. (Reg., s. 2, nr 6). W Bibliotece Seminarium Duchownego w Sandomierzu przechowuje się pod sygn. L. 1609 papierowy sekwencjarz w oprawie ze skóry, na której wytłoczono: „SEQUENTIAE 1587 Zofia Stradomska” (pewnie współcześnie żyjąca krewna zakonnicy ze Staniątek).

¹⁹ HP, t. 7, s. 510 i t. 8, s. 532.

²⁰ Znaki wodne (filigrany) odczytała s. Daniela Zemla. Zob. *Polskie pieśni religijne w kancjonale staniąteckim 1586 r.*, praca magisterska, Lublin KUL 1970, maszynopis.

rzysty cyfrą 3; brak kresek taktowych. Znaki chromatyczne: bemol przy kluczu i przed nutą h, krzyżyk przed nutami f, c; krzyżyk służy również do skasowania bemola. Inne znaki: custos i fermata.

(2) Na karcie pierwszej widnieje tytuł i data, których wiersze i cyfry idą na przemian czarne i czerwone: Cancional (Přosnek rozmaitich) a nabożnych (napisaný roku pansk.) l. 5. 8. 6. Nazwisko „właścicielki” kancjonału, Zofii Stradomskiej, figuruje nie tylko wytłoczone na okładce, ale jest jeszcze wpisane na k. 70' inicjałami: Z S; nie wiadomo, co znaczą litery F N widniejące u dołu ozdobnych inicjałów.

Przed dwiema ostatnimi zwrotkami pieśni „Ave verbum incarnatum” na karcie 45 znajduje się uwaga „K. M. przidał” wskazująca na to, że pieśń ta została uzupełniona dwiema zwrotkami przez wymienionego kryptonima.

Po pieśni „Mathko swietha” na k. 102' czytamy uwagę: „Panno Leszczynśiu²¹ kędy tho thij krýski tho thám powthárzác.” Po pieśni „Chwalmý Boga” na k. 57 wpisano w XVII w. nazwisko „Reyna wolska”²².

Data 1586 powtarza się jeszcze na k. a' obok pieczętki zakonnej i na k. 14'. Jest to zapis późniejszy.

(3) Kancjonał zawiera polskie i łacińskie pieśni oraz śpiewy na jeden głos, którym jest najczęściej sopran, rzadziej alt zapisany w kluczu sopranowym.

Na k. 2—3' znajduje się „Regestr přosnek” obejmujący trzy grupy pieśni. Pierwszą grupę stanowią pieśni szesnastowieczne ułożone według treści. Na drugą składa się osiem pieśni zanotowanych prawdopodobnie jeszcze przed rokiem 1600, a na trzecią 29 śpiewów, których zapis nastąpił może dopiero w początkach XVII w. Druga grupa i trzecia nie są uporządkowane. Regestr nie wymienia tych polskich pieśni, które są tłumaczeniem wzgl. parafrazą łacińskich. Nie uwzględnia też pieśni i śpiewów dopisanych później w kancjonałe lub dołączonych przy oprawie.

Poniżej podaje się całą zawartość śpiewnika, tj. wszystkie pieśni i śpiewy w takiej kolejności, w jakiej występują w omawianym kancjonałe.

Pieśni wymienione w rejestrze oznaczone są gwiazdką (*). Pierwsza grupa zaczyna się od k. 7', druga od k. 60', a trzecia od k. 68. Pieśni idą w kancjonałe w takim samym porządku jak w rejestrze, lecz często są przeplatane dopisanymi później pieśniami.

Krzyżykiem (+) oznacza się śpiewy gregoriańskie, a zerem (0) teksty bez nut. Tytuły działów zapożyczono częściowo z rejestru. Teksty łacińskie i ich polskie tłumaczenie, podłożone pod te same nuty, otrzymują znak równania (=), np. Sanctissima mater = Maria Panno czýsta (k. 1').

Zawartość St. A

Karta:

- a (odlepiona od okładki) Media vita^o
- a' Pluviam congruentem^o
- a' (pieczętka klasztoru)

²¹ P. Anna Leszczyńska, oddana w 9 roku życia do klasztoru, „wzięła habit” mając lat 16; po dwu latach „uczyniła” profesję za ksieni Szraniawianki (1591—1607) wobec biskupa krakowskiego kardynała Jerzego Radziwiłła (1591—1600). Zmarła w 1636 r. (Reg., s. 5, nr 17).

²² P. Regina Wolska, córka Mikołaja i Katarzyny z Worcelów, oddana do klasztoru w 11 roku życia, „wzięła” habit w 13 roku za ksieni Lubienieckiej, a profesję „uczyniła” mając lat 16. Była furtianką, westiarką i mistrzynią. Zmarła w r. 1729, przeżywszy lat 78 (Reg., s. 43, nr 106).

- 1 (karta tytułowa)
- 1' Sanctissima s. mater =
= Maria M. panno czýsta
- 2 Regestr pýosnek
- 4 Largum vesper^o
=Szodrý wieczor^o
- 4' Nasz zbawiciel pan
- 5 Cristus iam surrexit =
= Christus zmartwýchwstał iest
- 5' Z wielmożnej rady Troýcze S.
- 6 Chlebie Angielski tobie część
- 6' Urząd zbawienia ludzkiego
- Czasu Adwentowego
- 7' *Alleluia Ab arce sýderea+
- 9' *Alleluia O Maria rubens rosa+
- 10' *Alleluia Angelus ad virginem+
- 13' *Aue Jerarchia^o
- 13' *Ad honorem et decorem^o
- 14' *Po vpadku człowieka
- 15' *Archanioł Gabriel
- Czasu Narodzenia Bożego
- 16' *Quem pastores laudauere^o =
= Bracia siostrý posłuchaýcie^o
- 17' *Dies est leticie^o
- 18 *Alleluia lauda eum
- 18' *Nobis est natus
- 19 *Iam cantemus hodie
- 19 *Iesum paruulum
- 19' *De sublimi arce poli
- 19' *Puer nobis nascitur =
= Dzieciatko się narodziło
- 20 *Florent florent lilia
- 20 *Dominus natus est
- 20 *Quem ethera et terra^o
- 20' *Congaudete lete =
= Raduicie się weselcie się
- 20' *Tempus monet
- 21 *Uniuersi populi
- 21' *Iesu paruule nate hodie =
= Iesu dzieciatko
- 21' *Pueri concinite =
= O panie nasz miłosciwý
- 22' *Hýmnisemus domino =
= Chwalmysz dziś Boga
- 22' *Narrant vaticinia
- 23' *Promit vox Angelica
- 23' *Angelus domini ad pastores...
...Narodził się nam dziś
- 24' *Ex virgine nunc Maria =
= Narodziło się nam

- 24' *Cantemus domino
 25' *O sine labe intensa =
 = O zarzo zawdý iasna
 25' *Veri solis radius
 26 **[Salve paruule]* Dzieciątko dostoýne
 27 *Christus qui genitus
 27' *Tollite plausus
 27' *Gratanter iubilemus =
 = Ozdobnie chwałę ięmu
 28' *Psallite senes
 29 *Adonaý adonaý Jesu
 29' *Christo nato domino
 30' *Pañ Jesus się nam narodzil
 31' *Nusz mý dzis krzesciani
 32' *Badzcie duszę nabożne
 33' *O nachwalebnyęsza panno
 34' *In huius regis glorie =
 = Dziękuýmý Bogu i panu
 35' Ob hanc ergo eius magnam =
 = Zbawiciel Jesus Christus
 35' *In principio erat verbum
 36' *Eýa omnes Christiani =
 = Nus mý wierni Chrzesćiani
 37 *Puer natus in Bethleem`
- W dzień Nowego lata
 37' *Nouo anno Domini =
 = Nowe lato nam nastalo
 38 *Nowe lato krziczimý^o
 38' Rupit ade morsum (należy do Nascente Christo)
- W dzień trzech krolow
 39' *Ecce reges terre =
 = Trzeý krolowýe ze wschodu
- W dzień Gromnic
 39' *Juz cięż zegnámý
- Czasu Zmartwýchwstanýa Panskiego
 40' *Surrexit dominus valet =
 = Dnýa tego swiętego
 41' *Surrexit Christus hodie
 42 *Christus zmartwichwstal iest
 42' *Wesolý nam dzień nastal gdy
- Czasu Wniebowstąpienia Pańskiego
 43 *Ascendit Christus in altum =
 = Wstąpił pan Bog na wysokosc
- W dzień Bozego czýala
 44 *Aue verum corpus domini
 44' *Aue in eum sanctissima caro
 45 *Aue verbum incarnatum
 45' *Aue viuens hostia
 46' *Lex et phase vetus
 47' *Witaý Jesu przenaslodszý

47' *Melchisedech rex Salem⁺

48' *Rex Christe primogenite^o

49' *Alle pater inclite^o

49' *Sanctus Hic in carnem

50' Agnus Dei

Czasu poświęcanýa kościola

51' *Pax eterna ab eterno patre⁺

Pýosnki o pannýe Marieý

51' *O preclara stella maris⁺

52' *O serenissima Maria^o

53' *Ave sanctissima Maria^o

53' *Gaude Dei genitrix virgo^o

53' *O przenaslawnieýsza panno^o

53' *Lux clarescit in via⁺

54' *Jásnieýsza nizli sloncze^o

O święteý Annýe

55' *Anna święta i nabożna^o

56' *Chwalmý Boga z ýsokosci^o

58 Panie panie iako iest

De passione Christi

58' *Tibi laus tibi gloria⁺

59' Deus deus noster qui pro red.⁺

60' *Dorothea coronata

61' *Ave martir gloriosa

61' *Catherine virginis laudes

62' Iako roza miedzi kolacem glogiem

63' *[Magnificat...] Et exultavit⁺

64' *Alleluia chwalćie pana Boga

64' Aue stella matutina

65' *I ktoz będzýe przemieszkawal

66' *Roratne Sanctus Flos candens^o

66' *Ave Mania regina celorum^o

67' *Benedicamus Świętalne^o (zob. nr 587 w cz. 2)

68' *Kýrie surrexit christus⁺

68' *Jedýný sýnu oýca

69' *Aue manus dextra Christi

70' *Martine sancte Pontifex

71' *Salue Deus salue homo

72' *Wesolý nam w.n. ten tho dzien

72' *Jesus Christus nostra salus =

= Jezus Christus nasze zbawienie

73' *O Czialo Boga żywego

74' *Aue verum corpus natum

74' *Christus iam surrexit

74' *Salue paruule [Dzieciątko]

75' *Imperatrix virgo gloriosa =

= Czesarzewno przenaszwietsa

76' *Natus est nobis infans

77' *Infantulus paruulus

77' *Christus qui genitus

- 78 *Christus Chr. Humanitatem
 78' Sanctus... Agnus
 79 Media vita
 79' Salve Regina uirginum
 79' Sanctus... Agnus
 80' O Jezu iakoś cieszko skathowaný
 81' Omni die dic marie
 82' Kyrie eleyson
 83 *Kázde sztworzenie szpiewaý
 83' Mocný Boze zwýsokosci
 84' Pochwalmý Pana wliczbie Swiętych
 85' *Quem pastores laudauere =
 = Braćia siostrý posłuchaýćie
 87' *Veni creator Spiritus
 88' Jesu dulcis memoria =
 = Panie Jezu Christe miły
 88' Timet latro diabolus^o
 89' Benedicite omnes Angeli
 89' Jezu moý o prawdżýwý Boze
 90 Miserere m.m. populo⁺
 90 Media vita in morte sumus^o
 90' Domine Rex Deus Abraham⁺
 91 Miserere m.m. populo⁺
 91' (nie zapisana)
 92 Zdrowás od Angiła
 92 Media vita^o
 92' (nie zapisana)
 93 [Gwiazdo morza...] Panienko bądź
 93 [Emmanuel de...] celestia regna=
 = [Emanuel z panny...] z Bogiem
 93' Tobie nad pomýsł dowczip
 94' O gloriosa domina
 94' In natali domini^o=
 = Bozego narodzenia^o
 95' Sanctissima Maria
 96' In hoc anni circulo
 97' Miserere mihi Domine =
 = Racz okazać miłosciwý Panie
 98' Veni creator spiritus
 99' Spiritus sancti gracia =
 = Pan Jezus dnia dzisiejšzego
 100' Nascente Christo Domino =
 = Dziećiątko sie narodziło
 101' Vidua et prophetissa^o=
 = Nabozna ý swięta zona^o
 102' Mathko swiętha M. sw. christusowa^o

2. KANCJONAŁ ST. B

(1) Wyglądem zewnętrznym i treścią podobny jest do St. A. Rps papierowy, oprawny w skórę koloru brązowego. Format leżący, 15×20 cm. Fronto-

wą stronę okładki zdobią tylko 4 liście akantu i winieta węższa niż w St. A. W środku medalion z IHS, z krzyżykiem i 3 gwoździami. Naokoło rozrzucone są litery TTZSB. Jest to kryptonim Teodory Taranowskiej²³, zakonnicy św. Benedykta. Na ostatniej stronie okładki widnieje herb Kościeszka²⁴, naokoło herbu napis: FRUSTRA VIVIT QUI NEMINI PRODEST. Medalion otoczony jest literami IFCS. Nie wiadomo, co oznaczają dwie pierwsze litery²⁵; dwie ostatnie chyba: Conventus Staniątecensis. Kart jest 145 z numeracją późniejszą; nadto jedna karta nalepiona na okładce. Papier nieco cieńszy niż w St. A. Karty 13' do 95 i 104' do 113' są z wyjątkiem niektórych stronic starannie zapisane; do ozdobnych inicjałów użyto tuszu czerwonego i czarnego, do linii czerwonego. Teodora Taranowska pisała nuty z tekstem na wielu kartach, np. na k. 9—13, 100'—104, 118'—127. Jej niedbałe, niewyrobite pismo, pełne błędów w tekście i nutach znamionuje charakterystyczne „t”. Występują jeszcze inne charaktery pisma; m.in. na k. 97 wpisał K. Boczkowski cantus do 4-głosowego „Regina caeli”, o czym świadczą inicjały KB.

(2) Brak tytułu i dedykacji. Na k. 1 z fragmentem pieśni „Witaj Jezuu ukochany” czytamy uwagę zanotowaną ołówkiem i atramentem w pisowni stosowanej dopiero w pierwszej połowie XIX w.: „Ta książka jest pisana w r. 1586”. Data przekreślona i dwukrotnie na nowo wpisana może odnosić się tylko do części kancjonału, lub też do źródła, z którego pieśni zostały skopionwane.

Nazwisko Taranowskiej, „właścicielki” kancjonału St. B, figuruje w Reg. nie z imieniem zakonnym Theodora, lecz z imieniem chrzestnym Zophia. Mogło to nasunąć przypuszczenie, że chodzi o dwie benedyktynki. Dopiero świeżo odkryty w ASBS katalog członków Arybractwa Różańcowego²⁶ wyjaśnił sprawę. Mianowicie w r. 1633 wpisana została Taranowska wraz z innymi współcześnie żyjącymi siostrami do Arcybractwa obydwojma imionami: Zophia Theodora. Ona sama podpisała się w kancjonale raz imieniem zakonnym na k. 9: „theodora taranowska zakonnica swietego benedikta barzo niegodna”, a drugi raz na k. 10' imieniem chrzestnym w pieczętliwym brzmieniu: „taranosia sosia”, czyli tak, jak ją pewnie wołano, kiedy przybyła do klasztoru jako 9-letnie dziecko, a może także później.

Podpis Taranowskiej imieniem zakonnym pozwala nam ustalić mniej więcej czas, kiedy zaczęła zapełniać pierwsze karty kancjonału swoim nieładnym piśmem. Przypada ona na pierwsze lata po złożeniu profesji w 1614 roku. Za pierwszą połowę XVII w. przemawiają także wpisane przez Taranowską i innych kopistów liczne śpiewy liturgiczne, jak „Introitus” (kilkadziesiąt) i „Kyrie” (Corona aurea, Organarii), które spotykamy tylko w siedemnastowiecznych kancjonałach: St. B, C, D, N.

Karty starannie zapisane tekstem z ozdobnymi inicjałami i nutami na

²³ P. Zofia Teodora Taranowska, córka Krzysztofa i Anny z Grochowskich. Jako 9-letnie dziecko oddano ją do klasztoru, gdzie w 14 roku życia przywdziała habit. Profesję złożyła za czasów ksieni Jurkowskiej w 1614 r. Przez 22 lata piastowała urzędy przeorowsy i zakrystianki. Zmarła w 1685 r. (Reg., s. 15, nr 44).

²⁴ Jednak wg herbarzy B. Paprockiego i K. Niesieckiego pieczętowali się Taranowscy herbem Belina (krzyż i 3 podkowy), a herbu Kościeszka używali m.in. Targonowie.

²⁵ Archiwistka s. Anzelma przypuszcza, że litery I F mogą oznaczać: Indigna Filia, ponieważ sama Taranowska podpisała się na k. 9: „zakonnica... bardzo niegodna”.

²⁶ CARS.

czerwonej pięciolinii są prawdopodobnie fragmentem kancjonału z końca XVI w.

Na k. 16 podpisała się „Jagnieska Zusanna Salomea Niewiarowska Zakon-
nica Świętego Oica Benedicta”²⁷ jako późniejsza właścicielka kancjonału.

(3) Kancjonał zawiera pieśni polskie i łacińskie na jeden głos, którym jest zwykle sopran, często alt i dwa razy tenor. Tylko „Omni die” ma układ cztero-
głosowy: Discant, Alt, Tenor, Bas. Dużo jest mensuralnych śpiewów liturgicz-
nych i kilka gregoriańskich.

Układ treści. Pieśni są tylko częściowo zgrupowane. Na karcie nalepionej na
okładce zanotowano antyfonę „Sancte Sebastiane” z nutami gregoriańskimi.

Od k. 1 zaczynają się różne pieśni i śpiewy.

Od k. 15' — „Pieśni na Roroty”, tj. na Adwent.

Od k. 32' — „Pieśni na Rotuły”, tj. „Czasu Narodzenia Bożego”.

Od k. 59' — pieśni na Wielkanoc, Wniebowstąpienie Pańskie i Zesłanie Ducha
Świętego.

Od k. 67' — pieśni o Najśw. Sakramencie.

Od k. 80' do końca — różne pieśni i śpiewy.

Kancjonał St. B zawiera następujące pieśni, których nie ma w kancjonał St. A:

k. 2 [Witań Jezu ukochany... Dzieciąteczko

k. 4 [Te mane laudum carmine] te deprecamur

k. 22' O matko miłościwa

k. 25' O najświeższa lilia

k. 52 Puer natus in Bethleem

k. 82' Pochwałmy Pana w liczbie świętych

k. 96 Biskup święty woiciech^o

k. 107' Witań gwiazdo morska^o

k. 114 Jesu cordis delictum=
= Jezu radości serdeczna

k. 115 Dziewico płodna panno nadobna

k. 124 Aue lux mundi pater

k. 126' [Mittit ad virginem...] Naturam

k. 128' (to samo, z innymi nutami)

k. 133 Grates nunc omnes

k. 142' Veni sancte spiritus

k. 144 Ecce Panis Angelorum

k. 145 Witań Jezu ukochany^o

k. 145' Aue magne rex celorum

3. KANCJONAŁ ST. C

(1) Rps papierowy. Okładki tekturowe z nalepionym papierem niebieskawo-
marmurkowym. Grzbiet skórzany. Format leżący, 16×19 cm. Kart 128, z nume-
racją późniejszą. Są ślady braku kart po k. 115 i 126. Papier kart 1, 2, 110—128
jest gruby, kart 4—109 cieńszy. Pismo różnych rąk: np. na k. 4—99 nie wyro-
bione, z błędami w pisowni, podobne do pisma Taranowskiej; na k. 99'—100

²⁷ P. Zuzanna Niewiarowska, córka Baltazara i Zuzanny z Czaplńskich, przybyła w 13 roku życia do klasztoru. Profesję złożyła w r. 1667. „Na chwałę Bożą grać na organach i śpiewać wybornie umiała... Na rok przed śmiercią, choć chorowała, to się kazała do chóru nosić”. Zmarła 1724 r. (Reg., s. 44, nr 108).

pismo Suchodolskiego; na k. 100'—109' pismo staranne, ozdobne, identyczne z pismem w St. B (k. 13'—113); na k. 110 do końca pismo wyrobione. Rysunek na k. 18' przedstawia dwie lalki połączone linią z uwagą: „jedną drugą wlekła za nogi do piekła”. Notatka na k. 3a: „...na ostatniej karcie 98” nasuwa przypuszczenie, że dalsze karty (fragment jakiegoś śpiewnika) dołączono dopiero przy oprawie.

(2) Na k. 98 widnieje tytuł kancjonau, data i nazwisko „właścicielki”: „Cantionale Venerabilis Virginis Helisabethae Char. Latośńska²⁸ Sanctimonialis D. Benedicti Patriarchae Monachorum et Monialium occidentalis Ecclesiae in Mon[alium] Conventu Staniąteccensi professae cum licentia Suae Venerabilis Abbattissae et cum scitu suorum Superiorum usum huius [libri] habentis, Laudes Deo et Beatissimae Virgini²⁹ Mariae [in choro] decantantis Sanctorumque omnium patrocinio sese dicantis. Anno Dni 1637 in mense Augusto die 2da... (nieczytelne). Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria”. Datę powtórzone jeszcze na k. 3, 3a i 99'.

Na k. 99' zaopatrzył kopista pieśń różańcową „Maria bądź pozdrowiona” w następującą dedykację: „Ta pieśń jest ofiarowana Zgromadzeniu świętemu Zakonnicom Benedicta s. w klasztorze staniąteckim złożona ku wiekszy chwale Bozey y ku niewysłowioney czci Panny Przenaswiętszey: wktory się zamykaiaą wszystkie tajemnice Rozánca ss. pisána własną ręką X. Jana Suchodolskiego³⁰, Proboszcza Wiśnickiego, Oyca duchownego wie... (nieczytelne) w pomienionym s. Zgromadzeniu, ale też osobliwie Panny Helzbiety Charitatis Latośńskięy, gwoli ktory to się nąpisało. R.P. 1637 dnia 29 Lípca”.

(3) Na treść kancjonau St. C składają się: 1) pieśni polskie i łacińskie na głos sopranowy lub altowy, a kilka na tenorowy; 2) śpiewy liturgiczne prawie wyłącznie wielgłosowe, lecz z głosów podany jest tylko sopran, czasem tenor. Niektóre śpiewy mają takie tytuły: „Kyrie X. Ostrowskiego³¹, Kyrie Corona Aurea 4 vocum, Kyrie aliud Organiścino, Introit Xiążący”.

Pieśni i śpiewy są tylko częściowo zgrupowane:

Na k. 1—3' i na k. 8'—9 znajdują się śpiewy gregoriańskie.

Od k. 4' zaczynają się różne pieśni, przede wszystkim na Adwent i czas Bożego Narodzenia.

Od k. 55' — pieśni na okres wielkanocny.

Od k. 61' — pieśni o Najśw. Sakramencie.

Od k. 78 do 97' i od k. 110 do końca — liturgiczne śpiewy mensuralne.

Od k. 100' do 109' — pieśni na Adwent.

W kanc. St. C znajdują się pieśni, których nie ma w St. A, ani w St. B:

k. 4 Nicolai solennia

k. 5' i 99' Maria bądź pozdrowiona^o

k. 10 Uwielbiono uraciono^o

k. 77 Aue mundi spes Maria

²⁸ P. Helizabeta Charitas Latośńska (Latoszyńska) została oddana do klasztoru w 8 roku życia i przywdziała habit mając lat 15. Zmarła 11 marca 1655. Reg., s. 10, nr 31).

²⁹ W rękopisie błędnie: Virginis.

³⁰ Ks. Jan Suchodolski, prepozyt wiśnicki, pleban niepołomicki był fundatorem Bractwa Różańca św. w Staniątkach i spowiednikiem panien benedyktynek. Zmarł 31 października 1655 r. (Aniw. I, paźdz. 31 D; MBN pod rokiem 1638).

³¹ Ks. Jakub Ostrowski, kanonik katedry krakowskiej, wizytator i dobrodziej klasztoru. Zmarł 1716 r. (Aniw. I, styczeń 1 A).

4. KANCJONAŁ ST. D

(1) Rps papierowy. Okładki z grubej tektury oprawionej zielono-niebieskawym papierem. Grzbiet skórzany z 3 wypukłościami. Na zewnętrznych stronach okładki widać ślady odcisków dwóch medalionów: jeden z IHS, a drugi z postacią w promieniach. Format leżący, 19,7×26,5 cm.

Kart jest 96 z numeracją pierwotną 1—106 i z nowszą 1—96. Trzeba doliczyć jeszcze trzy nie liczbowane karty: jedną z liniami bez nut i dwie nalepione na wewnętrznej stronie okładek. Pierwotna numeracja kart często urywa się i nie pokrywa z obecną, głównie z powodu braku kart z 19 pieśniami wymienionymi w spisie pieśni. Ponieważ nie ma śladów wyrwania, można przypuszczać, że kancjonał już przed oprawą był niekompletny. Papier jest gruby, jednolity.

Pismo pochodzi z małym wyjątkiem od jednego kopisty i jest bardzo starannie wykonane czarnym tuszem. Inicjały są zwykle ozdobne, czerwono-czarne, niektóre imiona i Alleluja w całości czerwone. Spotyka się abrewiacje. Nuty czarne na czarnej pięciolinii. Wśród nut trafiają się czasem ligatury. Brak kresek taktowych. Klucze: „f” na 3, 4 i 5 linii, „c” na 1, 2, 3 i 4 linii, oraz klucz „g” na 3 linii.

(2) Brak karty tytułowej, dedykacji i dat. Z nazwisk zachodzi tylko kryptonim K.M. przy pieśni „Ave verbum incarnatum”. Powstanie omawianego kancjonału można odnieść do pierwszej połowy, a nawet do początku XVII w. Wskazuje na to przede wszystkim jego ściśle powiązanie z poprzednio omówionymi kancjonałami.

(3) Na treść kancjonału St. D składają się pieśni i śpiewy, których teksty są podłożone pod nuty stanowiące najniższy głos, „bas”, do jednego lub dwóch głosów, zawartych w kancjonałach St. A, B, C. Pieśni nie są uporządkowane według treści. Odszukanie potrzebnych pieśni i śpiewów ułatwiają znajdujący się na k. 1—3 „INDEX EORUM QUAE IN HOC VOLUMINE Continentur. Propter faciliorem adinventionem conscriptus”. Składa się on z następujących działów pieśni: De aduentu Domini (17) — De natiuitate Domini nostri Jesu christi (61) — De resurrectione Domini (10) — De corpore christi (21) — De B.M.V. extra aduentum (21) — Cantiones variae (18) — Introitus de SS. (7). Według indeksu powinno być pieśni i śpiewów 145. Trzeba jednak odjąć 19 brakujących, a dodać 28 tłumaczonych z łaciny, których indeks nie wymienia; dochodzą jeszcze wpisane później inną ręką trzy śpiewy i jedna pieśń (ta ostatnia na CB). W sumie zawiera St. D 159 pieśni i śpiewów.

Zasób pieśni, które obejmowały kancjonały St. A, B, C powiększył się w St. D o dalszych kilkanaście:

- k. 7' Stworzyciel wszechmocny
- k. 9 Christe caelorum dominator aue
- k. 25 Laudem resonare carmina
- k. 51' En nous sol emicuit
- k. 60' Zdrowaś słoncem ogarniona
- k. 62' Krolewnie wieczney nieba
- k. 69 Czorki sýonskie krolowi
- k. 71' Dziaćki niewinne panienki ućoiwe
- k. 85' Qui in mundum uenisti =
= Narodził się sPanny czysteý

- k. 92' Collaudemus c. Christum regem =
= Pochwalmy dziś p. kroła tego
- k. 94' Stabat mater dolorosa

5. KANCJONAŁ ST.E

(1) Rps papierowy; oprawa z tektury powleczonej zielonkawym papierem, grzbiet skórzany gładki. Format stojący, 19,6×16,3 cm. Kart 108. Numerację oryginalną mają karty 1—112, a ołówkową ostatnie 4 karty; dwie (a, b) są wstawione po k. 95. Brak 10 kart (k. 39—46, 48, 49).

Pismo staranne i wyrobione organisty Kazimierza Boczkowskiego³² pocho-

³² Casimirus C. (Kazimierz K.) Michaël M. Boczkowski, czworga imion, z których tylko jest pierwsze i trzecie znane. Danych dotyczących daty, miejsca urodzenia, śmierci i jego pochodzenia brak. A. Chybiński podaje w swoim *Słowniku*, że Boczkowski był muzykiem krakowskim (chyba na podstawie kopii utworu „Si quaeris miracula”, z podpisem „Kaz. Boczkowski scripsit 1696”, BJ, 5272) i rzekomo mnichem benedyktyńskim. To ostatnie przypuszczenie Chybińskiego okazuje się bezpodstawne, ponieważ K. Boczkowski miał syna Bartłomieja, wraz z którym dał się zapisać do Arcybractwa Różańcowego 2 X 1707. Zanonowano go w CARS na s. 105 z nieco zmienionym nazwiskiem: „Anno Dni 1707 die 2. Octobris D[omi]n[us] Rosarii suscepti sunt ad Confraternitatem SSmi Rosarii Casimirus Bączkowski Organarius Staniątecensis, Filius eius Bartholomaeus, Jacobus Calcanista”.

Mało czytelna notatka na jednym z dwóch utworów Boczkowskiego (Christus resurgens) z r. 1700 zachowanych w Sandomierzu wskazywałaby na to, że przebywał tam przez krótki czas.

Jako stały organista przy kościele Panien Benedyktynek w Staniątkach występował w latach 1700—1709. W księdze metrykalnej (MBN, t. 2) parafii Niepołomic k. Krakowa, do której należały i należą część Staniątek, figuruje „Casimirus Boczkowski Organarius Staniątecensis” w latach 1702—1709 jako ojciec chrzestny pięciokrotnie (raz z dodanym imieniem „Michael”). Boczkowski cieszył się widocznym poważaniem, bo przed jego imieniem dodano raz tytuł „Dominus”, a drugi raz przymiotnik „famatus”.

Jak długo Boczkowski pracował w Staniątkach, nie wiadomo. W każdym razie nie po r. 1714, bo wg CARS w 1714 był tam organistą Jakub (nie podano nazwiska), a w latach 1720 i 1728 Jakub Surnikowski, który prawdopodobnie zaraz po odejściu Boczkowskiego objął jego stanowisko, a może wcześniej mu pomagał, gdyż w roku 1700 MBN nazywa go „organarius de Chrosć” (część Staniątek). Jednym z poprzedników Boczkowskiego był Andrzej Tomczycki, wymieniony w r. 1695 jako „organarius in Staniątki”. Figurujący w MBN z końcem 1696 i z początkiem 1697 r. Martinus Boczkowski, zwany także: Bączkowski „organarius Niepołomicensis” (może krewny Kazimierza B.?) był z pewnością tylko pomocnikiem albo chwilowym zastępcą organisty Stanisława Świątkiewicza, pracującego w Niepołomicach od 1674—1716.

Boczkowski napisał, w czasie pobytu w Staniątkach, dwa kancjonały partyturowe: St.E (pisany od r. 1700 do 1707) i St.F (od 1707 do 1709). Oprócz opracowań pieśni zamieścił w nich także siedem siebie skomponowanych utworów: Ave sponsa Creatoris, Dziękując święta Opatrzności, Dziś dzień wesoły, Lubo mnie zewsząd, Oh drogie perły, Radości wielkie, Sław języku. Najprawdopodobniej od niego pochodzą także dwie pieśni: Cesarzewno królowo nieba i Date plausus date, pod którymi figuruje jego podpis. Ponadto wpisał do St.B i zaopatrzył swoim kryptonimem Canto z 4-głosowego Regina caeli, a do St.N fragment basu kołody Pastores relinquit. Jego autorstwa są jeszcze dwie dłuższe, niedawno odkryte w Sandomierzu, kompozycje wokально-instrumentalne: Concerto Christus resurgens i Prosa Veni Sancte Spiritus (por. ks. W. Świerczek: *Katalog rękopiśmiennych zabytków muzycznych biblioteki Seminarium Duchownego w Sandomierzu*, ABMK, t. 10; 1965, s. 223). Między wokально-instrumentalnymi utworami, odkrytymi w r. 1969 w staniąteckim archiwum klasztornym, nie zachowała się żadna kompozycja Boczkowskiego z tego gatunku muzyki.

dzi z lat 1700—1707. W późniejszym czasie dopisano inną ręką dwa śpiewy gregoriańskie i kilka pieśni. Nuty mieszczą się na pięcioliniach zaopatrzonych w klucze: sopranowy, altowy, basowy, rzadko tenorowy. W wielogłosowych utworach są wprowadzone poszczególne głosy ustawione partyturowo jeden nad drugim, ale nie zawsze w pionie. W wielu utworach brak kreszek taktowych. Takt parzysty oznaczony jest przez ϕ , a raz na k. 32 przez Z. Znakiem taktu nieparzystego jest zazwyczaj $\frac{3}{2}$, rzadko $\frac{3}{1}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{6}{8}$. Czasem trafiają się znaki agogiczne i dynamiczne oraz trylery, zwłaszcza w utworach Boczkowskiego. W pieśniach dwujęzycznych słowa polskie następują dopiero po łacińskich, albo też wiersze łacińskie są przeplatane polskimi.

(2) Tytuł i dedykacja mieszczą się na karcie 1':

„Laudetur Sanctissima Trinitas, Unus Deus, Pater et Filius et Spiritus Sanctus, cuius laudis non est et non erit finis; eiusque sanctissimae Matri Virgini³³ Mariae, necnon Sacratissimo Patriarchae nostro Benedicto Sanctisque omnibus sit honor, virtus et gloria in saecula saeculorum. Amen.”

„J.M.J. Cationale variarum cantilenarum devotarum praecipue ad usum inservientium sacratissimo Ordini Staniątecensi sanctissimi Patris Benedicti, Religiosissimae Virgini Joannae Rosznowska³⁴, eiusdem Instituti et Ordinis, necnon benefactrici: a me indignissimo servo et pro tunc actu organario Casimiro Boczkowski, dedicatum descriptumque summae reverentiae et submissionis ergo. Anno Domini 1705. Die vero sexta Augusti.”

Kazimierz Boczkowski podpisał się w kancjonale osiem razy (w tym pięć razy jako autor), najczęściej w skrótach i kryptonimach:

- Na k. 1' w dedykacji jak wyżej.
- Na k. 36' — Auth. C.C.B.O.C.S.³⁵.
- Na k. 62 — Auth. C.C.M.B.O.A.S.M.S.
- Na k. 74 — KBM
- Na k. 90' — ACCMBOS
- Na k. 95 — K.K.B.O.S.

Boczkowskiego można zaliczyć do lepszych organistów z przełomu XVII i XVIII w. Posiada bowiem znajomość zasad basu cyfrowanego i posługuje się często określeniami agogicznymi i dynamicznymi. Jako kompozytor dba o piękną linię melodyczną, zwłaszcza w skrajnych głosach. Często jednak popełnia błędy w harmonii (równoległe oktawy i kwinty, nawet między sopranem i basem).

Boczkowski znał dobrze język łaciński, o czym świadczą przez niego ułożone dedykacje i poprawnie zapisane pieśni łacińskie. Z modlitewnych westchnień, które wpisał między pieśniami, można sądzić, że był człowiekiem nabożnym. Na przykład po pieśni Najświętsza Panno napisał: „Najśliczniejsza Niepokalanie poczęta Panno w tobie po Bogu nadzieia, iż doprowadzisz Dusze nasze gdzie z Świętymi Aniołami Tryumfujesz”; na końcu pieśni Cesarzewno: „Wielce Niegodny Sługa Panny y Dobrodziejki pokornie uprasza do N. Panny o westchnienie”; po pieśni zaś Kędysz mnie niewtargnione:

„Esto meum praedulce melos vox dulcis Jesus
Inque meo regnes pectore et moriar. Amen”.

³³ W rękopisie błędnie: Virginis.

³⁴ P. Joanna Mechtylda Rosznowska, córka łowczego lwowskiego Hieronima i Katarzyny z Gościemińskich, przyjechała do klasztoru w 11 roku życia. Mając lat 17 złożyła profesję w r. 1699 wobec bpa Stanisława Szembeka za ksieni Agnieszki Stockiej. Zmarła w 1738 r., przeżywszy lat 57 (Reg., s. 58, nr 132).

³⁵ A=Authore; C.C. (K.K.) M.M.B.=imiona i nazwisko Boczkowskiego; O.C.S.=Organarius Conventus Staniątecensis; O.A.S.M.=organarius actualis sacri Monasterii.

Na k. 115 — Auth. Casimiro Boczkowski OS

Na k. 116' — ad notas produxit Casimirus M. Bocz.

Nazwisko Joanny Rosznowskiej występuje w tytule i na k. 77 (bez długiego \int =s).

Daty: „Ab 1700 Ad 1707” na k. 111, 1704 na k. 62 i 64'; 1705 w dedykacji; 1707 na k. 54 oraz późniejszy zapis ołówkiem 1748 na k. 77.

(3) Kancjonał zawiera pieśni polskie i łacińskie z nutami przeważnie na dwa głosy (2C) z basem często cyfrowanym. Są tu także pieśni na 1, 3, 4, a nawet na 5 głosów wokalnych. Kilka pieśni bez nut zostało później wpisanych.

Układ treści

Na k. 1 — Alleluia i fragment pieśni O słodki Jezu.

Na k. 1' — tytuł i dedykacja.

Od k. 2 — *Vesperae pro Sabbatho Sancto: Laudate Dominum, Vespere autem, Magnificat; nadto śpiewy Asperges me, Alma, Ave Regina, Regina coeli laetare na Discanto Primo, Canto secundo, Basso.*

Od k. 11' — *Omnium Sanctorum, Martine Sancte Pontifex, Catherine Virginis, Nicolai Pontificis na pięć gł. wokalnych i Bc.*

Od k. 15' — „In Aduentu Domini”.

Od k. 30' — „Incipiunt Cantilena De Natiuitate Dni.nri. I.C.”

Od k. 64' — „Incipiunt Cantilena de Sacratissimo Corpore Christi”.

Od k. 83' — „Cantilena de Natiuitate B.V.Mariae” i inne pieśni o N. Pannie.

Od k. 95' — różne pieśni (m.in. przygodne) oraz śpiewy gregoriańskie (8 Lamentationes, Oratio Hieremiae i in.).

6. KANCJONAŁ ST.F

(1) Rps papierowy oprawny w tekturę i ciemnoniebieski papier, grzbiet z gładkiej skóry jak w St.D. Format stojący, 19×16,3 cm. Kart 140, w tym 110 z oryginalną foliacją, 27 numerowanych ołówkiem i 3 nie liczbowane (a, b, c) przed kartą tytułową. Papier nie jest jednolity. Kancjonał ten, jak i poprzedni, napisał K. Boczkowski prawie w całości, z wyjątkiem kilku kart i miejsc wolnych między pieśniami, zapełnionych później pismem różnych rąk.

(2) Tytuł i dedykacja znajdują się na karcie c:

„Jesus, Maria, Joseph. Ad maiorem Omnipotentis Dei gloriam”.

„Cantionale variarum cantilenarum devotarum, praecipue ad usum inseruientium³⁶ sacratissimo Ordini Staniąteccensi sacratissimī Patris patriarchae Benedicti, religiosae virgini Justinae Scholasticae Srebnicka³⁷, eiusdem Instituti et Ordinis, necnon benefactrici: a me indignissimo seruo et pro tunc actu organario Casimiro Boczkowski dedicatum descriptumque, summae reverentiae et submissionis ergo. Anno Domini 1707, diebus mensis Octobris”.

Na odwrotnej stronie karty tytułowej widnieje modlitewna dedykacja w języku łacińskim i polskim oraz podpis „właścicielki” kancjonału:

„Jesus, Maria, Joseph. Ad maiorem gloriam Domini nostri Jesu Christi et

³⁶ W rękopisie: in Seruientium. Dedykacje podaje się w transkrypcji.

³⁷ P. Barbara Justyna Gertruda Srebnicka, córka rajcy krakowskiego Wojciecha i Katarzyny, przyjechała do klasztoru w 15 roku życia. Habit przywdziała mając lat 17, profesję złożyła na ręce sufragana krakowskiego Stanisława Szembeka i ksieni Agnieszki Stockiej w r. 1698. „Piękny tenor śpiewała”. Zmarła 29 X 1744 r. mając lat 67 (Reg., s. 57, nr 130). Była kantorką „niespracowaną” (Aniw. I, s. 37).

Matris³⁸ Dei. Cantemus Domino, Psallite ei³⁹. Justyna Srebnicka, zakonnica świętego Ojca Benedykta”.

„Przyjmij Panie, z dobroci swojej i od tego, co dał przepisać, i od tego, co przepisał, i od tego, co się z tego cieszy i Ciebie chwali i chwalić z tego librusa będzie. Wpisz nas Krwią swoją naświetszą wszystkich w katalog świętych chwalców swoich świętych Aniołów, któryś nas na to stworzył, abyśmy cię wiecznie chwalili. Dajże nam swoje święte błogosławieństwo, żebyśmy duchem, sercem, ciałem, myślami i wszystkimi siłami ciebie bez przestanku chwalili tu i na wieki wieczne z Świętymi twymi. Amen.”

K. Boczkowski wpisał się pięć razy (na k. c, 95', 113, 114, 115'), w tym trzy razy jako autor. Najdłuższy kryptonim (14 liter) znajduje się na k. 95': A.C.C.M.M.B.O.A.S.O.S.B.C.S., co oznacza: Authore Casimiro C. Michaële M. Boczkowski organario actuali sacri Ordinis sancti Benedicti Conventus Stanięcensis.

Panna Srebnicka wpisana została siedem razy, w tym dwa razy kryptonimem: J.S.Z.S.O.B. i J.S.Z.S.B.

Daty. Rok 1707 zaznaczony jest pięć razy, rok 1709 raz jeden.

(3) Kancjonał St. F jest egzemplarzem partyturowym i kopią St. E. Obydwa kancjonały różnią się częściowo pod względem zawartości. Boczkowski zamieścił bowiem w St. F „tony” psalmów oraz szereg nowych pieśni, m.in. dwie przez niego ułożone: „Sław ięzyku” i „Dziękuięć Święta Opatrzności”; pominął zaś znajdujące się w St. E: „Lamentacje” i własną kompozycję „Aue Sponsa Creatoris”. Na pustych miejscach stronice wpisano później ok. 25 pieśni.

Układ treści

- Na k. a' i b — pieśń Ach królu mój i wielkosobotne Alleluia.
 Na k. c' — tytuł i dedykacja.
 Od k. 1 — trzygłosowe śpiewy łacińskie na W. Sobotę i inne śpiewy jak w St. E.
 Od k. 10' — cztery 5-głosowe pieśni: Omnium, Martine, Catherine, Nicolai jak w St. E.
 Od k. 14' — pieśni „In Aduentu Domini”.
 Od k. 30' — „Inciunt Cantilenae de Natiuitate Dni nri I.C.”
 Od k. 69' — „Inciunt Cantilenae de Sacratissimo Corpore Christi”.
 Od k. 88' — „Cantilenae de Natiuitate B.V.M.” i inne pieśni o N. Pannie.
 Od k. 101 — „Tony na Święta Vroczyście” w stylu falso bordone.
 Od k. 106' — różne pieśni: przygodne, o N. Pannie, kolędy oraz śpiewy gregoriańskie.

7. KANCJONAŁ ST. G

(1) Rps papierowy; oprawa z tektury i papieru koloru niebieskawego; grzbiet skórzany, gładki. Format leżący, 14×18,8 cm. Kart 109. Po trzech stronicach nie numerowanych (a, b, c) następują numerowane od 1 do 181; miejscami przerywa się porządek stron. Dalsza paginacja zaznaczona ołówkiem od 182 do 216 jest późniejsza. Są ślady wycięcia pięciu kart ze str. 193—202. Po s. 216 następuje „Przydatek” z własną numeracją stron 1—32.

Pismo na ogół bardzo staranne; tylko kilkanaście później wpisanych pieśni i śpiewów wykonała niewprawna ręka.

³⁸ W rękopisie błędnie: matrem.

³⁹ W rękopisie błędnie: eum.

(2) Brak tytułu, dedykacji i dat. Na s. 29 „Przydatku” podpis „właścicielki”: Barbara Jaworeczka⁴⁰. Kancjonał został przez nią napisany w 1 poł. XVIII w., kiedy przypuszczalnie między r. 1722 a 1750 była kantorką.

(3) Kancjonał zawiera obok kilku śpiewów liturgicznych pieśni polskie i łacińskie na jeden, dwa i trzy głosy. Układy wielu pieśni, zwłaszcza w „Przydatku”, pokrywają się z opracowaniami Boczkowskiego.

Układ treści

Na s. a — „Registr Pieśni o Bozem Narodzeniu dla Snadnieyszego znalezienia”.

Na s. b, c i od s. 1 do 58 — kolędy.

Od s. 59 — „Poczynają się pieśni o Męce Panskiej”, które z wyjątkiem O Jezu jakos cieszko znajdują się tylko w tym kancjonałe.

Od s. 73 — pieśni o N. Sakramencie.

Od s. 99 — „Pieśni na Adwent”.

Od s. 125 — pieśni o Męce Pańskiej.

Od s. 133 — „Pieśni Rozne De Deo”.

Od s. 150 — „Pieśni o Nayswiętszy Pannie”.

Od s. 170 do 216 — różne pieśni, kilka śpiewów liturgicznych oraz dwa wiersze nie przeznaczone do śpiewu.

Po s. 216 „Poczynają się Pieśni o Bozym narodzeniu. Przydatek”.

8. KANCJONAŁ ST. H

(1) Rps papierowy, oprawiony w tekturę i skórę z wyciśniętymi na okładkach liniami. Format stojący, 19,2×16,3 cm. Kart 113+2 nalepione na wewnętrznych stronach okładek. Pierwsze 4 karty nie są numerowane (a—d). Potem następuje miejscami błędna numeracja stronic od 1 do 233. Po stronie 164 brak dwu kart z dwiema pieśniami wymienionymi w rejestrze. Także po karcie d’ są ślady wycięcia pięciu kart. Pismo różnorakie: wcześniejsze wykonane błędym atramentem, a późniejsze czarnym tuszem.

(2) Brak karty tytułowej, dedykacji i nazwisk. Data 1752 na karcie d’ zanotowana czarnym tuszem pochodzi prawdopodobnie z późniejszego okresu.

(3) Kancjonał opiera się w zasadzie na St. F. Pieśni są jednak przeważnie tylko na jeden głos z dodanym basem, który jest czasem cyfrowany. Niektóre pieśni mają tylko melodię, inne są na dwa lub więcej głosów z basem. Wolne miejsca na stronach wypełniają później dopisane pieśni, przeważnie bez nut. Między nimi są dwie świeckie pieśni o trywialnej treści. Na k. d’ podano następującą wiadomość, którą przytacza się w transkrypcji.

„Pieśni na Boże Ciało na procesjach 1752:

We środę: O Ciało Boga żywego.

W sam dzień Bożego Ciała na wieczornej procesji: Jedyny Synu.

W piątek rano: O Królu mój albo: O Jezu, jakoś ciężko;

na wieczór: Salve cordis gaudium.

W sobotę rano: Ave verum;

na wieczór nic.

W niedzielę rano: Amor aeterne;

na wieczór nic.

⁴⁰ P. Barbara Jaworecka, córka Stanisława i Anny ze Słowakowiczów, została oddana do klasztoru w 4 roku życia. Habit przywdziała mając lat 14, a profesję złożyła w ręce sufragana krakowskiego Michała Szembeka i ksieni Teresy Nie-wiarowskiej w r. 1723. Przez 27 lat była mistrzynią, a kantorką „dla ślicznego głosu” przez lat 20. Zmarła w 1769 r. mając lat 63. (Reg., s. 70, nr 157).

- W poniedziałek rano: Magne Deus;
na wieczór: Będę cię wielbił, mój Panie.
We wtorek rano: Nieskończone i nieprzebrane;
na wieczór: Każde stworzenie śpiewaj.
We środę rano: Panie, Panie jako jest;
na wieczór: Do ciebie, Panie albo, jeżeli ksiądz go zaczął, to śpiewać: Twoja
cześć, chwała.
We czwartek ostatni oktawy rano: Magne Deus, Rex caelorum;
na wieczór nic nie bywa”.

Układ treści

- Na k. a (naklejonej na okładce) — ”L J C A⁴¹. Reflexya O konserwacyi Ducha
po czwiczniu Duchownym”.
Od k. c — „Registr pieśni nab.”.
Od s. 1 do 173 kolejno, jak w St. E, F: Laudate na W. Sobotę i inne śpiewy łaciń-
skie, pieśni na Adwent, Boże Narodzenie i Boże Ciało.
Od s. 174 — pieśni o N. Maryi i inne.
Od s. 214— „Tony na Święta Uroczyste”.
Od s. 224 do końca — kolędy.

9. KANCJONAŁ ST. I

(Obecnie przechowuje go Archiwum Archidiec. w Poznaniu).

(1) Rps papierowy oprawiony w półskórek szarobrunatny. Format stojący, wielkość kart 19×16 cm.

Kart 148: w tym na początku 5 kart nie numerowanych (a—e), 138 kart numerowanych od 1—138, na końcu 5 kart bez numeracji. Obustronnie nie zapisane są karty piąta i przedostatnia.

Pismo tak tekstu, jak i nut wykonane jest starannie czarnym tuszem, prawie wyłącznie jednym charakterem, najprawdopodobniej przez „właścicielkę” p. A. Kiernicką, o której wiadomo z Reg. że pisała partesy, tj. partytury, względnie egzemplarze głosowe.

(2) na wewnętrznej stronie pierwszej okładki widnieje pierwotny napis: „Anna Kiernicka⁴² ZROSB⁴³. Ten Cancional zporządzony Roku Panskiego 1754”. Potem następuje uwaga ks. J. Surzyńskiego: „Odpisany z kancjonału z r. 1705. X. Surzyński. Kościan 25/2 1905”⁴⁴. U dołu pieczętka: Archiwum Archidiec. Poznań. U góry sygnatura: MS 1051. Data 1754 występuje w tytule i na karcie 131’, a rok 1758 na k. d’.

(3) Kancjonał Kiernickiej — najlepsza z kopii kancjonałów Boczkowskie-
go — zawiera pieśni polskie i łacińskie przeważnie na 2 głosy (2 C) i bas,
który często jest cyfrowany, a także pieśni na jeden, trzy, cztery i pięć gło-

⁴¹ Laudetur Jesus Christus. Amen.

⁴² P. Anna Rozalia Benedykta Scholastyka Kiernicka, córka Tomasza i Petroneli z Przeclawskich, przyjechała do klasztoru w 16 roku życia, habit przywdzia-
ła w tym samym roku, profesję złożyła mając lat 17 w obecności bpa Marcina
Zaluskiego i ksieni Małachowskiej w r. 1752 r. Była mistrzynią, następnie prefektą
przyklasztornej Szkoły Normalnej. Napisała starą kronikę i „partesy” chórowe.
Zmarła w r. 1807 (Reg., s. 95, nr 200).

⁴³ Ks. Surzyński napisał nad inicjałami pionowo słowa: [Z]akonnica [R]eguly
[O]jca [Ś]więtego [B]enedykta.

⁴⁴ Ma być: z r. 1707. Zob. przyp. 3.

sów wokalnych oraz liturgiczne śpiewy wielogłosowe i gregoriańskie. Pięć tekstów jest bez nut, a cztery melodie nie mają podłożonego tekstu⁴⁵.

Układ treści

- Od k. a do d' — *Lulayze Iezuniu, Przeswiętna Corko, Panienske Serca.*
 Od k. 1 — „Nieszpor na Wielką Sobotę” i inne łacińskie śpiewy na trzy głosy, jak w St. F.
 Od k. 10' — pięciogł. pieśni *Omnium, Martine, Catherine, Nicolai.*
 Od k. 14' — pieśni „*In Adventu Domini*”.
 Od k. 32' — „*Incipiunt Cantilene De Natiuitate Dni nri JC*”.
 Od k. 87' — różne pieśni, przede wszystkim od k. 89' „*Na Boże Ciało*”, przeplatane pieśniami o *Męce Pańskiej*, o *N.P. Maryi*, przegodnymi, kołędami, do *Ducha Świętego*.
 Na k. 84', 111', 118', 137', 138 — śpiewy gregoriańskie.
 Od k. 121' — pieśni „*Na narodzenie N.M.P.*” i inne o *N. Pannie*.
 Od k. 131' — „*Tony na Święta Uroczyste Anno Dni 1754*”.
 Od k. 139 do 141 — „*RELESTR PIEŚNI*”.
 Na k. 141' — wykaz „*Piesni na Boże Ciało na Processyach*” jak w St. H.
 Na k. 143 — kołęda *Co to za gosc bez nut.*

10. KANCJONAŁ ST. K — KANTYCZKI

(1) Rps papierowy, oprawiony w tekturę powleczoną starym pergaminem z nutami na czterech liniach czerwonych. Grzbiet skórkowy z dwiema wypukłościami. Format leżący, 10,3×16,2 cm. Kart: 100, w tym dwie nie numerowane (a, b) i 98 kart z numerowanymi stronicami od 1 do 196.

Stronice 1—120 zapisane prawie wyłącznie jednym charakterem, dalsze różnymi rękami.

(2) Na pierwszej karcie zanotowano pismem z początku XX w.: „Kantyczki napisane przez P. Marcyjanę Gąsiorowską⁴⁶ Zak. Reg. Św. O. Benedykta w Staniątkach r. 1754, patrz str. 183”.

Na drugiej karcie figuruje tytuł oryginalny i data: „*JESUS MARYA JOSEPH VOBIS COMMENDO COR CORPUS ET ANIMAM MEAM. CANTIONES VARIAE IN FESTIS NATALITIJS CHRISTI DOMINI DECANTANDAE ANNO DNI 1754*”.

Na s. 183: „*INDEX Cantionum In Hoc Libro Conscriptus Anno Domini 1754. 10. Decembris. Marcyanna Gąsiorowska*”.

(3) Kantyczki zawierają same teksty 66 kołęd i pastorałek w języku polskim; spośród nich 45 nie znajduje się w innych omawianych kancjonałach. Kołędy są numerowane od 1 do 52, a z 14 nie numerowanych tylko trzy wpisano do indeksu.

⁴⁵ Do melodii na k. 58 należy tekst pieśni nr 154 (w części II); do melodii na k. 120 tekst niewiadomy; do melodii na k. 130 nadaje się tekst pieśni nr 35; i 359; do melodii na k. 137 nadaje się tekst pastorałki *Hej nam hej! Pasterzeta niebożeta* nr 29 w MP.

⁴⁶ P. Marcyjanna Gąsiorowska, córka Józefa i Elżbiety z Wątorowskich, przyjechała do klasztoru w 14 roku życia. Habit przywdziała rok później. Profesję złożyła mając lat 16 wobec bpa Franciszka Potkańskiego i ksieni M. Jordanówny w r. 1755. Śpiewała w chórze. Zmarła w r. 1784, przeżywszy w zakonie lat 30 (Reg., s. 100, nr 207; AniW. I, s. 22).

Ojciec p. Gąsiorowskiej był organistą. W r. 1763 napisał dla klasztoru cz. I „*Graduału*”, a p. Gąsiorowska w tymże roku część II i III.

Układ treści

Karty a, b — tytułowe.

Od s. 1 do 182 — teksty kolęd i pastorałek.

Od s. 183 do 194 — Indeks pieśni.

11. KANCJONAŁ ST. L

(1) Rps papierowy, oprawiony w skórę, na którą nalepiono nie zapisany papier nutowy. Format stojący, wymiaru 19×16 cm.

Kart 187, w tym nie liczbowane 3 (a, b, c); potem idą karty numerowane od 1 do 128, brak k. 84 i 85, dwie są zlepione. Po karcie 128 następują nieregularnie liczbowane stronicie od 131 do 238, a na końcu 3 później wklejone karty z nutami gregoriańskimi.

Większa część pieśni zapisana została bladym atramentem w 2-giej połowie XVIII w.; pełno błędów w nutach i tekście. Można rozróżnić kilka charakterów pisma. Z początkiem XIX w. panna Pietruszeńska⁴⁷ ponumerowała stronicie, wpisała kilka pieśni, a niektóre pieśni zaopatrzyła w uwagi odnoszące się do melodii.

(2) Brak tytułu i dedykacji. Na karcie c ozdobionej winietą z czerwonymi akantusami mieszczą się tylko słowa: „In nomine Domini. Amen. Et Beatae Mariae Virginis et Omnium Sanctorum”.

Data 1758 podana jest na s. 230 i 233.

Nie znane jest nazwisko zakonnicy z 2-giej połowy XVIII w., która napisała ten kancjonał i postugiwała się nim. Znane jest tylko nazwisko późniejszej „właścicielki”, która podpisała się pełnym nazwiskiem na s. 154: Maryanna Pietruszeńska (sic) Z.R.S.O.B., a drugi raz inicjałami na k. b': M.G.P.R.S.O.B. (Maryanna Gertruda Pietruszeńska reguły św. Ojca Benedykta).

(3) Kancjonał St. L. zawiera na k. 1—94 niedbale ze St. F' przepisane wielogłosowe śpiewy i pieśni, a na s. 157—167 psalmy w stylu falso bordone. Od k. 89' następują, obok kilku wielogłosowych, pieśni jednogłosowe i bez nut, a od k. 119 prawie wyłącznie same teksty pieśni, przeważnie o Świętych Pańskich. Zapis znacznej części tych pieśni należy odnieść prawdopodobnie do pierwszych dziesiątków lat XIX w. Uwaga ta dotyczy także pieśni, którymi zostały zapełnione puste miejsca między wielogłosowymi utworami.

Układ treści

Od k. 1 — trzygłosowe śpiewy łacińskie na W. Sobotę i inne śpiewy jak w St. E, F.

Od k. 10' — pięciogłosowe pieśni: Omnium, Martine, Catherine, Nicolai jak w St. E, F.

Od k. 14' — pieśni adwentowe.

Od k. 29' — „Incipiunt Cantilenae de Nativitate Dni nri J.C.”

Od k. 72' — „Incipiunt Cantilenae de Sacratissimo Corpore Christi”.

⁴⁷ Tak się podpisała w St.L i w St.O. Registr podaje nazwisko nieco zmienione: Marianna Gertruda Pietruszyńska, córka Jakuba i Teresy z Trudzińskich, urodzona w Kobylance r. 1782. Habit: 1803, profesja: 1809. Była „gorliwą” kantorką. Zmarła w r. 1874 mając lat 91 (Reg., s. 130; AniW. II, poz. 255).

Od k. 92' do końca — różne pieśni: o N. Pannie Maryi, kolędy, przygodne i o Świętych Pańskich, wielogłosowe tony psalmów i śpiewy gregoriańskie.

Od s. 236 do 238 — Regestr pieśni.

12. KANCJONAŁ ST. M

(1) Rps papierowy w miękkiej oprawie koloru marmurkowego. Format stojący, 21,4×18 cm. Kart numerowanych ołówkiem 25. Pismo jednego charakteru.

(2) Brak tytułu, dedykacji, nazwisk i dat.

(3) Zawartość kancjonalika obejmuje kilkanaście jednogłosowych pieśni łacińskich i polskich, których teksty i melodie wyjęto z kancjonałów St. E, F. Między śpiewami gregoriańskimi są trzy lamentacje (III, VI i VII).

Układ treści

Od k. 1' — Omnium Sanctorum, Martine, Catherine, Nicolai.

Od k. 3' — „In Adventu Domini”.

Od k. 5' — „Incipiunt cantilenae de Nativitate Dni N.J.C.”.

Na k. 11' — „Cantilena de Passione D.N.J.C.”.

Na k. 10', 11 i od 13 do 24' — śpiewy gregoriańskie.

13. KANCJONAŁ ST. N

(1) Rps papierowy oprawiony w tekturę i pergamin beżowego koloru ze śladami gotyckich liter i nut, oraz czerwonych linii. Format leżący, 19×22 cm. Kart 37 z późniejszą foliacją. Papier od k. 1 do 22 gruby i zapisany czarnymi, prawie wyłącznie mensuralnymi, nutami na czerwonej pięciolinii. Tekst pod nutami czarny, jedynie niektóre inicjały i uwagi są czerwone. Od k. 23 do końca użyto papieru cieńszego, a do zapisu tekstu, nut i linii tylko czarnego tuszu. Psmo jest w całym kancjonale, z małymi wyjątkami, czytelne i staranne. Można rozróżnić 5 charakterów pisma.

(2) Na wewnętrznej stronie pierwszej okładki widnieje późniejszy napis: „Partes i kancjonał”. Oprócz kryptonimu CMB na k. 27' nie ma żadnych nazwisk. Brak także daty. Jedynie z charakteru pisma, a zwłaszcza z zawartości kancjonału, można przypuszczać, że został on napisany częściowo w pierwszej połowie XVII w., a częściowo później; niektóre śpiewy i pieśni weszły doń dopiero w pierwszym dziesiątku XVIII w.

(3) Rękopis zawiera głos basowy (notowany w kluczu „f” lub „c”) do wielogłosowych łacińskich śpiewów i hymnów liturgicznych. Na podstawie tych śpiewów można określić czas ich zapisu. I tak: na k. 1—16' notowane są „Introitus” w liczbie 35, „Kyrie” i inne części stałe z tytułami „Corona aurea”, „Organarii”. Śpiewy te były wykonywane w Staniątkach w 1-ej połowie XVII w., bo mają je tylko kancjonały siedemnastowieczne St. B, C, D. Tym samym charakterem zapisano na k. 17—22 siedem psalmów przekomponowanych. Od k. 23 zaczynają się śpiewy i hymny (jak np. nieszpory na W. Sobotę, Pange lingua, Veni Creator), które spotykamy dopiero w kancjonałach Boczkowskiego, pisanych w latach 1700—1709. Fragment kolędy łacińsko-polskiej „Pastores relinquite vestros greges=Pasterze daćcie teraz pokoj trzodzie” (k. 27') napisał K. Boczkowski, o czym świadczy jego kryptonim CMB.

Zestaw kancjonałów

Lp.	Symbole		Syg- natu- ra	For- mat	Tytuł	Czas zapisu	Nuty	„Właścicielka”
	nowe	daw- ne						
1	St. A	St	nr 65	leż.	Cancional pyosnek	1586 r.	1 głos (Canto I albo II)	Panna Zofia Stradomska
2	St. B	St ₁	nr 63	leż.	—	XVII w.	1 gł. C I a. II	P. Teodora Taranowska
3	St. C	St ₂	nr 66	leż.	Cantionale	1637 r.	1 gł. C I a. II	P. Elżbieta Latosińska
4	St. D	St ₃	nr 64	leż.	—	XVII	1 gł. („bas”)	—
5	St. E	/St	nr 67	stoj.	Cantionale	1705 r.	1—5 gł.	P. Joanna Rosznowska
6	St. F	/St/	nr 61	stoj.	Cantionale	1707 r.	1—5 gł.	P. Scholast. Srebnicka
7	St. G	/St/	nr 62	leż.	—	przed 1750 r.	1—3 gł.	P. Barbara Jaworeczka
8	St. H	St ₅	nr 69	stoj.	—	1752 r.	1—4 gł.	—
9	St. I	Archiwum Archidiec. Pozn., sygn. MS 1051		stoj.	Cancional	1754 r.	1—5 gł.	P. Anna Kiernicka
10	St. K	St ₄	nr 68	leż.	Kantyczki	1754 r.	sam tekst.	P. Marejanna Gąsiorowska
11	St. L	St ₆	nr 70	stoj.	—	1758 r.	1—5 gł.	P. Marianna Pietruszeńska
12	St. M	St ₇	nr 71	stoj.	—	2 poł. XVIII w.	1 gł. (mel.)	—
13	St. N	St ₈	nr 51	leż.	Partes i kancjonał	XVII w.	1 gł. („bas”)	—
14	St. O	—	nr 75	stoj. i leż.	Pieśni nowicjackie	XVIII w. i 1 poł. XIX w.	sam. tekst	—
15	St. P	—	nr 78	stoj.	Zbiór pieśni nabożnych	1837 r.	sam tekst	—

14. KANCJONAŁ SKŁADANY ST. O

(1) Kancjonał ten tworzą różnego formatu zeszyceiki i luźne kartki. Papier i pismo pochodzą z XVIII i 1 poł. XIX w.

(2) Na zewnętrznej karcie większego zeszyceika zanotowano: „Te pieśni są Nowicyackie w R. 1819”. Na niektórych kartkach podpisały się kopistki: M. Pietruszeńska⁴⁸ N.R.S.O.S.B.⁴⁹; drugi raz M.P.Z.R.S.O.B.; Zofia Lewartowska⁵⁰ N.R.S.O.B.; Tekla Śmieszówna⁵¹ N.S.O.B.; Barbara Rzuchówna⁵² Z.R.S.O.B.; Anna Woźcicka⁵³ zakonnica OSB y SMS.

(3) Zbiór zawiera same teksty polskich pieśni religijnych; tylko pieśń o św. Donacie posiada melodię. Spośród 86 pieśni tego zbioru 26 nie znajduje się w żadnym innym kancjonałe staniąteckim; między nimi są dwie koledy: „Luby poranku” i „Narodzenie dziwne wcale”, których nie ma w innych dostępnych źródłach, a które były dotąd znane tylko z incypitów.

15. KANCJONAŁ ST. P

(1) Rps papierowy, oprawiony w tekturę i papier koloru brązowego. Format stojący, 20×12 cm.

Kart 140, w tym karta tytułowa bez numeracji, 131 kart z oryginalną paginacją od s. 1 do 262 oraz 8 kart, które wszyto później po karcie tytułowej i oznaczono ich stronice cyframi 1—16.

Pismo różnych rąk. Na wszytych kartach trzymano się już zasad ortografii ustalonej w r. 1830⁵⁴, a na kartach z oryginalną paginacją stosowano jeszcze pisownię dawniejszą.

(2) Tytuł z datą znajduje się na pierwszej nie liczbowanej karcie i brzmi: „Zbiór Pieśni nabożnych na różne Święta przypadających. Napisane i oprawione w Roku po zjawieniu się na świat w ciele ludzkim Boga: 1837. Dnia 2 Kw. A.M.D.G.B.V.H.O.SS.V.”⁵⁵

(3) Zbiór zawiera 125 tekstów polskich pieśni religijnych bez nut, w tym 118 w dawniejszej, a 7 w nowszej pisowni; 30 pieśni występuje tylko w tym zbiorze staniąteckim.

CZEŚĆ DRUGA

KATALOG PIEŚNI I ŚPIEWÓW

I. Pieśni na Adwent (nr 1—32).

II. Pieśni na okres Bożego Narodzenia (nr 33—240).

III. Pieśni na Wielki Post (nr 241—265).

IV. Pieśni na okres wielkanocny (nr 266—283).

⁴⁸ Zob. przyp. 47.

⁴⁹ Znaczenie inicjałów: N=nowicja, czyli nowicjuszka; Z=zakonnica; [R]SOB==[reguły] św. Ojca Benedykta; OSB Y SMS==Ojca św. Benedykta i św. Matki Scholastyki.

⁵⁰ Nie figuruje w Reg. ani w Aniw.

⁵¹ Urodzona w r. 1761, zmarła 9 IX 1813 (Reg., s. 130).

⁵² „de Rzuchowska”, urodzona w r. 1791, zmarła 5 XII 1852 (Reg., s. 131).

⁵³ Urodzona w r. 1774, zmarła 5 IV 1830 (Reg., s. 123).

⁵⁴ *Rozprawy i wnioski o ortografii polskiej* (1830), w: Wielka Encyklopedia Powszechna, PWN, t. 8, s. 316.

⁵⁵ Ad majorem Dei gloriam, beatæ Virginis honorem, Omnium Sanctorum venerationem.

- V. Pieśni o Najśw. Sakramencie i do P. Jezusa (nr 284—332).
 VI. Pieśni przygodne (nr 333—354).
 VII. Pieśni o Najśw. Pannie Maryi (nr 355—416).
 VIII. Pieśni o Świętych Pańskich (nr 417—490).
 IX. Śpiewy łacińskie:
 a) wielogłosowe (nr 491—553).
 b) gregoriańskie (nr 554—583).
 c) bez nut (nr 584—592).
 X. Pieśni wzmiankowane — Pieśni świeckie — Wiersze:
 a) Pieśni znane tylko z incypitu tekstu wzgl. z tytułu (nr 593—602).
 b) Pieśni, od których zapożyczają się melodie.
 c) Pieśni świeckie: wiyaty i inne (nr 603—612).
 d) Wiersze (nr 613, 614).

Pieśni religijne zgrupował autor tradycyjnym sposobem w 8 działach, z wyjątkiem pieśni przygodnych, które umieścił zaraz po pieśniach o N. Sakramencie. Dłuższy incypit pieśni oraz znajdujące się w rękopisach tytuł i uwagi podaje w transkrypcji. Potem następują literowe symbole kancjonałów, w których dana pieśń występuje, oraz objaśnienia dotyczące tekstu i nut. Znak zera u góry symbolu literowego wskazuje, że pieśń w danym kancjonałe nut nie posiada. Wyrazy incypitów ujęte w nawias są wariantami. Słów zamkniętych klamrami brak w rękopisie.

Śpiewy łacińskie tak wielogłosowe, jak i gregoriańskie zostały z małymi wyjątkami bez objaśnień zamieszczone w dziale IX, a w dziale X pieśni wzmiankowane i świeckie.

I. PIEŚNI NA ADWENT

- Ad honorem et decorem Matris Domini jubilemus.
St.A^oD^o. Tekst: 6 zwr. bez nut (Mel. w Chor. k. e.).
- Archanioł Gabriel z nieba wysokiego posłan był do Panny.
St.A—IL. Tekst: 10 zwr. Nuty: 2CB.
- Ave Hierarchia caelestis et pia, Dei Monarchia.
St.A—ILM. Tekst: 8 zwr. Od 3 zwrotki zaczyna się znana pieśń Boże wiecz- (Bäum.I).
- Ave stella matutina, peccatorum medicina=
=Zawitaj ranna Jutrzenko i grzechów naszych Lekarko.
To się śpiewa po psalmach pokutnych w ostatnie dni.
St.C^o, ABD—FHIL. Tekst: łac. 4 zwr., pol. 8 zwr. (St.A—D bez pol.). Słowa łac. z XII w.⁵⁶. Nuty: 2CB.
- Bądź wesoła, Panno czysta, Tyś poczęła Jezu Chrysta.
St.E—IL. Tekst: 10 zwr. Tłum. Gaude Virgo, Mater Christi (o siedmiu radościach N. Marii P.), z końca XV w.⁵⁷. Nuty: CTB z Bc.
... Boże wieczny, Boże żywy — zob. nr 12.

⁵⁶ Wg AH, t. 48 autorem tekstu łacińskiego ma być Petrus Venerabilis, opat z Clairvaux (Cluniacensis) †1156, lecz z podanych tam 20 zwrotek tylko 10 weszło do staniąteckiej pieśni. Melodię do polskiego tekstu podaje ks. J. Surzyński wg kancjonału Klarysek gnieźnieńskich z około 1600 r. w Dodatku do „Muzyki Kościelnej”, 1887, s. 24.

⁵⁷ Rps Bibl. Raczyńskich w Poznaniu (sygn. 13613) podaje pod tytułem „Septem gaudia Mariae Virg.” tekst łaciński z polskim tłumaczeniem, zaczynającym się od słów Bądź wesoła panno czysta, lecz z inną melodią na trzy głosy. (Muzyka Staropolska, PWM Kraków 1966).

6. Córki Syjońskie, Królowi wiecznemu zabieźcie w drogę.
St.D. Tekst: 11 zwr. Nuty: B⁺ (Brakująca mel. w Sand. A).
7. Grzechem Adama ludzie uwikłani.
St.O^o. Tekst: 7 zwr. bez nut. Ułożył Fr. Karpiński, 1795.
8. Gwiazdo morza głębokiego, Matko Boga nawyższego.
St.A—ILM. Tekst: 6 zwr. Tłum. hymnu Ave maris stella z IX w. (Bäum.I).
Nuty: 2CB.
9. Jako róża między kołącym głógiem, tak Maryja.
St.A—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
10. Królownie wiecznej nieba wysokiego.
St.D—IL. Tekst: 10 zwr. Nuty: 2CAB.
11. [Mittit ad Virginem...] Naturam superat natus Rex.
St.B. Tekst: 3, 5 i 7 zwrotka sekwencji Piotra Abelarda+1142 (Bäum.I).
Nuty: T i A (?).
12. Mocny Boże z wysokości, racz nas wyrwać z naszych złości.
St.A—ILM. Tekst: 8 zwr. Od 3 zwrotki zaczyna się znana pieśń Boże wieczny, Boże żywy. Nuty: 2CAB.
13. Najdroższa Matko nawyższego Pana.
St.O^o. Tekst: 11 zwr. bez nut.
... Naturam superat — zob. nr 11.
14. Niepokalana Panienko, ranna wschodząca Jutrzenko.
St.F^oL^o, EG—ILM. Tekst: 7 zwr. Nuty: Mel.
15. O gloriosa Domina, excelsa super sidera.
St.A—D. Tekst: 4 zwr. Pieśń powstała z 6, 7 i 8 zwrotki Quem terra, pontus Wenancjusza Fortunata (Bäum.II). Nuty: 3 różne melodie na CB, CA, CB⁺.
16. O Matko miłościwa (ukochana), Dziewico wybrana.
St.B—ILM. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB i CATB z Bc. Por. mel. nr 5.
17. O najjaśniejsza lilia, Dziewico, Panno Maryja.
St.BD. Tekst: 7 zwr. Nuty: CB.
18. O prześliczna Panno i niewysłowiona.
St.G. Tekst: 5 zwr. Nuty: A.
19. Piękna bez równej, najświętsza bez miary.
St.O^o. Tekst: 12 zwr. bez nut.
20. Pochwalmy Pana w liczbie Świętych Jego.
St.BCD. Tekst: 9 zwr. Nuty: CB⁺.
21. Po upadku człowieka grzesznego.
St.A—IL. Tekst: 11 zwr. Nuty: 2CB.
22. Stworzyciel wszechmocny, bacząc swe stworzenie.
St.D. Tekst: 8 zwr. Nuty: B⁺.
23. Tobie nad pomysł, dowcip i wymowę wzjawiamy, Panno, rzecz Gabrielową.
St.A—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2C2A.
24. Urząd zbawienia ludzkiego potrzebował pilnie tego.
St.A—IL. Tekst: 8 zwr. Nuty: 2CB.
25. Wszytkas, wszytką piękna jest, Kochanko moja.
St.E—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
26. Zawitaj ranna Jutrzenko=4. Ave stella matutina.
27. Zdrowa bądź, Maria, niebieska lilia.
St.G. Tekst: 9 zwr. Tłum. Ave Hierarchia — zob. nr 3. Nuty: Mel. z XV w. (Bäum.I).

28. Zdrowaś od Anjoła pozdrowienieś miała.
St.A—FIL. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB.
29. Zdrowaś słońcem ogarniona, gwiazdo zabłądzonych.
St.D. Tekst: 6 zwr. Nuty: B.
30. Ziemia ożyła, niebo tryumf grało.
St.E—IL. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB i 2CB z Bc.
31. Z porady Trójce świętej wszedł Anjoł do Panny Maryjej.
St.EFHIL. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2C2A z Bc.
32. Z wielmożnej rady Trójce świętej zesłan nawyższy Archanjoł.
St.A—FHIL. Tekst: 13 zwr. Nuty: 2CB.

II. PIEŚNI NA OKRES BOŻEGO NARODZENIA

(pieśni, kolędy, * pastoralki, * kolysanki i inne * kolędy domowe)

33. Abrys zakonnego ubóstwa Twego zbiorę życia Twego, Panie.
St.K°. Tekst: 7 zwr. bez nut.
34. A cóż to za Dziecię? Wszakże Go widzicie.
St.K°. Tekst: 12 zwr. bez nut (Mel: KKW⁵⁸, MP).
- * 35. A cóż z tą Dzieciną będziemy czynili?
St.K°, FHIL. Tekst: 10 zwr. Nuty: CB.
36. Adonai, Adonai, Jesu optime, qui natus es.
St. ABDEFHIL. Tekst: 1 zwr. Nuty: 2CB i 3CB.
- * 37. A kiedyś był zagrodnikiem, nasiałem był maku.
St.K°. Tekst: 2 zwr. bez nut.
38. Alleluja. Lauda eum, qui nasci voluit.
St.A—ILM. Tekst: 4 zwr. (Polski tekst: Alleluja. Chwalmy Boga w MŚp).
Nuty: 2CB i 2CAB.
39. Angelus Domini ad pastores ait: Nuntio vobis gaudium=
=Narodził się nam dziś niebieski Pan.
St.A—IL. Tekst: 1 zwr. Nuty: 2CB.
40. Anieli w niebie śpiewają, wszystek świat uweselają.
Ton Narodzenie dziwne weale.
St.O°P°, E—IL. Tekst: 7 zwr. Pochodzi z XVI w. (KP). Nuty: 2CB.
41. Apokaliptyczny Baranku, leżący w pieluszkach na sianku.
St.K°. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 42. Azard kto gracki⁵⁹, śmierć grzech w ten zadała.
St.K°. Tekst: 8 zwr. bez nut (MP^{1°}: Kolęda graczów).
43. Bądźcie dusze nabożne z serca gorącego.
St.A—D. Tekst: 5 zwr. Nuty: CB (Brakująca mel: Sand. D).
44. Bożego Narodzenia=107. In natali Domini.
45. Boże i Królu, jakież Twoje trony?
St.K°. Tekst: 5 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
46. Bóg się nam stał człowiekiem, obiecany przed wiekiem.
St.F—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.

⁵⁸ KKW, 95; KK z 1776 r., gdzie ma tytuł „Rotuła oycow Kapucynow”; także Zbiór Chybińskiego z 1721 r.

Bogaty zbiór rękopiśmiennych kancjonałów klasztoru Karmelitanek krakowskich przy ul. Wesołej, zawierających łącznie około 1500 pieśni, oraz podobny zbiór u Kларыsek krakowskich opracowuje ks. K. Mrowiec, który uprzystępniał mi cały materiał do wykorzystania.

⁵⁹ Gra hazardowa.

47. Bóg się rodzi, Moc truchleje.
Na wigilię Bożego Narodzenia.
St.O°. Tekst: 5 zwr. bez nut (Mel. MŚp). Ułożył Fr. Karpiński 1895 r.
48. Bracia, siostry, posłuchajcie=188. Quem pastores laudavere.
49. Cantemus Domino canticum novum et jucundum.
St.A—D. Tekst: 1 zwr. prozą. Nuty: CB Brak mel.
50. Christo nato Domino jubilemus omnes.
St.ABD. Tekst: 2 zwr. Nuty: CB.
51. Christus, Chr. humanitatem induit, qui nobis nasci voluit.
St.A—DF—IL. Tekst: 2 zwr. Nuty: 2CB.
52. Christus qui genitus Mariae ex alvo.
St.A—D. Tekst: 1 zwr. Nuty: CTB.
53. Chrystus się nam narodził, wszystek świat uweselon był.
St.E—IL. Tekst: 1 zwr. Jest to tłumaczenie Pueri nativitas, które podobnie jak i polski tekst śpiewano jako refren po każdej zwrotce kolędy Quem pastores laudavere, względnie Bracia, siostry, posłuchajcie (Sand.C). Nuty: 2CB.
54. Chwalmyż dziś Boga z weselem=101. Hymnisemus Domino.
55. Collaudemus, collaudemus Christum Regem, qui est in Bethleem=
=Pochwalmy dziś, pochwalmy dziś Króla tego w Betleem narodzonego.
St.D. Tekst: łac. i pol. po 5 zwr. Inne tłumaczenie: Już pochwalmy, zob. nr. 116. Nuty: B+.
56. Congaudete laete, laete, cuncti Christi fideles=
=Radujcie się, weselcie się, wybrani chrześcijanie.
St.ABD. Tekst: łac. 2 zwr., pol. 3 zwr. Nuty: CB.
57. Goście nieba straciły, a świat nie ogarnia.
St.K°. Tekst: 7 zwr. bez nut.
58. Co to za Gość? Co za Dziecię?
St.H°—L°O°P°. Tekst: 17 zwr. bez nut.
- * 59. Co za odmiana wielkiego Pana.
St.K°. Tekst: 3 zwr. bez nut.
60. Cóż by to teraz za nieszczęście było?
Ton Luby poranku albo Wykrzyknijmy wiwat.
St.O°P°, E—IL. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2CB.
61. Cóż (Co) się to dzieje, czyli na jawie?
Ton jak Wykrzyknijmy wiwat.
St.K°O°P°, E—IL. Tekst: 8 zwr. Nuty: 2CB.
62. De caelis missus, in terris natus.
St.HI. Tekst: 4 zwr. podłożone pod nuty kolędy Nowy Rok bieży (nr 143).
63. De sublimi arce poli prosiliens.
St.A—D. Tekst: 3 zwr. Nuty: CT.
64. Dies est laetitiae in ortu regali.
St.A°D°. Tekst: 8 zwr. bez nut, XIV w. (Mel: z XVI w., Surz.).
- * 65. Dnia jednego o północy, gdym zasnął w ciężkiej niemocy.
St.K°. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel: MP).
66. Dominus natus est, jubilemus omnes.
St.ABD. Tekst: 2 zwr. Nuty: CB (brak mel.).
- * 67. Do nóg Twoich się zniżamy, upadamy.
St.G°K°. Tekst: 9 zwr. bez nut (Mel: MP).

- * 68. Dormi, dormi, o Puella, mullae te turbent procellae=
=Liliaj, lilaj, Pacholaćko, lilaj, malinkie Dzieciątko.
St.O°, E—IL. Tekst: łac. i pol. po 4 zwr. (St.O: tylko pol.). Nuty: CB i 2CB.
69. Dzieciątko się narodziło... Dla nas się narodził=
=135. Nascente Christo Domino.
70. Dzieciątko się narodziło... Weselcie się=185. Puer natus est in Bethleem...
Laetamini.
71. Dzieciątko się narodziło z czystej Dziewice=187. Puer nobis nascitur de pura
Virgine.
72. Dziecię się nam narodziło... Na dole=87. Festinemus occurrere ... Noviter.
73. Dziecino niebieska, niewinna.
St.O°, E—KL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB z Bc.
74. Dziękujemy Bogu i Panu=106. In huius Regis gloriae.
- * 75. Dziś (Hej) dzień narodzenia Syna jedyne.
St.F°, HIL. Tekst: 9 zwr. Nuty: C (Mel.).
76. Dziś dzień wesoły, dziś jest Boże Narodzenie.
Auth.C.C.M.B.O.A.S.M.S. 1704.
St.E—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
- * 77. Dziś przed świtaniem wdzięcznym śpiewaniem.
St.K°P°. Tekst: 6 zwr. bez nut (Mel: MP).
78. Ecce reges terrae congregati sunt=
=Trzej królowie ze Wschodu słonecznego.
St.A—D. Tekst: łac. 3 zwr., pol. 1 zwr. Nuty: CB.
79. Eja, omnes christiani, collaudemus Regem=
=Nużmy, wierni krześcijanie, radujmy się z Królem.
St.A—D. Tekst: łac. 2 zwr., pol. 4 zwr. Nuty: CB.
- * 80. Eja po kolędzie, po kolędzie, wesół każdy niechaj będzie.
St.H. Tekst: 6 zwr. Powinszowanie klasztorne. Nuty: C (Mel.).
81. Ej nam ej! Wszystek świat dzisiaj wesoły.
St.G°. Tekst: 10 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 82. Ej, Odkupicielu, świata Zbawicielu.
St.E—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
83. Emmanuel de Virgine natus est hodie=
=Emanuel z Panny czystej narodził się nam dzisiaj.
St.A—DG. Tekst: łac. i pol. po jednej zwr. Nuty: CAB.
84. Emanuel z Panny czystej=83. Emmanuel de Virgine.
85. En novus sol emicuit, mundum qui illustravit.
St.D. Tekst 1 zwr. prozą. Nuty: B.
86. Ex Virgine nunc Maria... Narodziło się nam Dzieciątko.
St.A—D. Tekst: 2 zwr. Wiersze łac. przeplatane polskimi. Nuty: CB.
- * 87. Festinemus occurrere... Noviter=
=Dziecię się nam narodziło... Na dole.
St.GH. Tekst: łac. 2 zwr., pol. 5 zwr. Nuty: C (mel.).
88. Florent, florent lilia, caeli viridaria.
St.ABD. Tekst: 2 zwr. Nuty: CB⁺.
- * 89. Gdy nieba same głoszą wesele; iż się Bóg rodzi.
St.K°. Tekst: 8 zwr. bez nut. Powinszowanie klasztorne.
- * 90. Gdy śliczna Panna Syna kołysała.
St.K°. Tekst: 8 zwr. bez nut (Mel: MP).
91. Godziź się kochać niewdzięcznych, dajcie odpowiedź Tryony.

- St.K^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.
- * 92. Gość z nieba oto, to to to to.
St.K^o. Tekst: 6 zwr. bez nut. Klasztorna.
93. Gratanter jubilemus omnes Deo=
=Ozdobnie Jemu chwałę wyrządzajmy.
St.A—DF—IL. Tekst: łac. i pol. po 2 zwr. Nuty: 2CB.
94. Grates nunc omnes reddamus Domino Deo.
Proza o Narodzeniu Pańskim.
St.BCN. Tekst: 2 zwr. prozą. Pochodzi z XI w. (KP). Nuty: SCB⁺.
- * 95. Gruchnęła, gruchnęła nowina w mieście.
Nota tak jako Zagrzmiała, runęła w Betleem.
St.K^o. Tekst: 14 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 96. Hanc, Franc, Hanc bruder, wo willst gehen?
St.K^o. Tekst: 6 zwr. trywialnej polsko-niemieckiej pastorałki makaronicznej, bez nut.
- * 97. Hej, hej, hej, weselmy się, radujmy się.
St.HI. Tekst: 74 zwr. Nuty: C.
98. Hej nam hej! Królowie jadą bez pole.
Na Trzej Króle. Ton jak Narodzenie dziwne wcale.
St.C^oP^o, E—IL. Tekst: 9 zwr. (St.C: bez Hej nam hej). Nuty: 2CB.
- * 99. Hej nam hej! Pasterze, niebożęta.
St.K^o. Tekst: 28 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 100. Hola, hola! Pasterze z pola.
St.H^oK^oL^o. Tekst: 5 zwr. bez nut (Mel: MP).
101. Hymnisemus Domino hodie laudantes natum=
=Chwalmyż dziś Boga z weselem.
St.A—D. Tekst: łac. i pol. po 1 zwr. Nuty: CB.
- * 102. I duszać i serce śpiewa: Śpij, Jezu Kochany.
St.E^o, FHI. Tekst: 13 zwr. Nuty: 2CB.
- * 103. Idziesz z nieba, Panie, cóż za pomieszkanie.
St.K^o. Tekst: 5 zwr. bez nut. Śpiewają na przemian dyszkant i bas. Stąd w MP^t tytuł: Kolęda śpiewaków.
104. Infantulus parvulus est hodie natus.
St.ABD. Tekst: 3 zwr. Nuty: CB.
105. In hoc anni circulo vita datur saeculo.
St.A—IL. Tekst: 7 zwr. Pieśń znana na Zachodzie w XIV w. (Bäum.I.).
Nuty: CT i 2CB.
106. In hujus Regis gloriae tanto magno natali die=
=Dziękujmy Bogu i Panu nam dzisiaj narodzonemu.
St.AD. Tekst: łac. i pol. po 4 zwr. Nuty: C.
Jako druga część następowała pieśń: 146. Ob hanc ergo=Zbawiciel J. Chr.⁶⁰.
107. In natali Domini gaudent omnes Angeli=
=Bożego Narodzenia wielkie są ucieszenia.
St.A^o, B—IL. Tekst: łac. 7 zwr., pol. 2 zwr. Nuty: 2CB. Pieśń znana na Zachodzie w XIV w. (Bäum.I).
108. Jam cantemus hodie: eja, eja hodie.
St.A—D. Tekst: 5 zwr. Nuty: CB.

⁶⁰ Pieśń ta, uważana w KP za odrębną całość, jest właściwie drugą częścią pieśni In huius Regis gloriae. Wskazuje na to uwaga w St.A: „przewrót” i custos oraz brak inicjałów przy Ob hanc.

- * 109. Jam jest dudka Jezusa mego (małego).
St.F°K°, HIL. Tekst: 11 zwr. Nuty: Mel.
110. Jesum parvulum, Christum Dominum veneremur.
St.A—D. Tekst: 3 zwr. Nuty: CB.
111. Jesu parvule, nate hodie. Hymnisemus voce pia=
=Jezu Dzieciątko dziś narodzone! Nie oddalaj nas.
St.A—DF—IL. Tekst: po jednej zwr. Nuty: CTB.
112. Jezu Dzieciątko dziś narodzone=111. Jesu parvule.
- * 113. Jesus malusieńki, leży nagusieńki (wdzięczniuteńki).
St.K°. Tekst: 13 zwr. bez nut (Mel: MP).
114. Jeżeli kiedy miłe łyzy bywały.
St.O°. Tekst: 10 zwr. bez nut.
115. Już Cię żegnamy, o rozkoszne Dziecię.
St.ABD. Tekst: 2 zwr. Nuty: CB (Mel: KPuł., Sand.D., KiP).
116. Już pochwalmy, już pochwalmy, Króla tego.
St.K°. Tekst: 5 zwr. bez nut. Tłum. Collaudemus (nr 55).
- * 117. Kamienny złódek, w którym Boskie Ciało przy narodzeniu złożone.
St.L. Tekst: 12 zwr. Powinszowanie klasztorne. Nuty: Mel.
- * 118. Krzyknijcie muzy Olimpu ziemskiego.
Ton jak Wykrzyknijmy wiwat.
St.P°, F—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
- * 119. Krzyk po niebie, po obłokach słyhać.
St.K°. Tekst: 16 zwr. bez nut.
- * 120. Kto był smutny, dziś wesoły niechaj każdy będzie.
St.K°. Tekst: 14 zwr. bez nut (Mel: MP).
121. Largum vesper, largum vesper, Rex gloriae=
=Szczodry wieczór, szczodry wieczór, Królu niebieski.
St.A°B°C°, 1) CE—IL, 2) D—IL. Tekst: łac. 6 zwr., pol. 7 zwr. Nuty: 1) 2CATB, 2) 2CB (inna mel.).
122. Laudem resonare carmina cum júbilo.
St.D. Tekst: 2 zwr. Nuty: A (mel.).
- * 123. Lilaj, lilaj, Pacholątko=68. Dormi, dormi, o Puella.
124. Luby poranku, tyś świadek rozkoszy.
St.O°. Tekst: 4 zwr. bez nut.
- * 125. Lulajże, Jezuniu, moja perełko.
St.I°K°L°. Tekst: 11 zwr. bez nut (Mel: MP).
126. Łaska nieba górnego dziwną rzecz sprawiła.
St.O°P°, E—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
- * 127. Marsz, pasterze, w swe strony! Trzej królowie one trony.
Na ŚŚ. Trzech Królów.
St.K°L°O°P°. Tekst: 11 zwr. bez nut.
- * 128. Mesyjasz przyszedł na świat prawdziwy.
Pieśń o godach w Kanie.
St.P°. Tekst: 11 zwr. bez nut, z XVII w. (Mel: MP).
- * 129. Mój Wojtaszku, słuchaj jeno i ty też, Stachu.
Nota Służyłem ja cztery lata gospodarzowi.
St.H°I°L°. Tekst: 16 zwr. bez nut.
130. Nabożna i święta żona=217. Vidua et prophetissa... Anna.
131. Narodzenie dziwne wcale, bo się rodzi Niestworzony.
St.O°. Tekst: 5 zwr. bez nut.

132. Narodził się nam=39. Angelus Domini ad pastores.
133. Narodził się z Panny=189. Qui in mundum venisti.
... Narodziło się nam Dzieciątko należy do Ex virgine (nr 86).
134. Narrant vaticina, Christum fore natum.
St.ABD. Tekst: 2 zwr. Nuty: CB.
135. Nascente Christo Domino clamenus... Rupit Adae morsum=
=Dzieciątko się nam narodziło... Dla nas się narodził.
St.A—DG. Tekst: 5 zwr. Nuty: CB. W St.A znajdują się dwie mel. do Rupit Adae.
136. Natus est nobis Infans de stirpe Davidica.
St.A—D. Tekst: 4 zwr. Nuty: CB.
- * 137. Nie masz ci, nie masz nad tę gwiazdeczkę.
Nuta jak A co z tą Dzieciną będziemy czynili?
St.K°L°O°P°. Tekst: 10 zwr. bez nut (Mel: MP).
138. Niezmierny dobrośliwości i wielki widok miłości.
St.E—IL. Tekst: 8 zwr. Tłum. Infinitae bonitatis et immensae majestatis
w MŚp; tamże mel. w innym rytmie i z nieściśłym tytułem: Proza na Boże
Narodzenie. Nuty: 2CB.
139. Nobis est natus hodie de pura Virgine.
St.A—D. Tekst: 4 zwr. z XIV w. (AH II). Nuty: CB (Brakująca mel: Bäum.I).
140. Novo anno Domini gaudent omnes Angeli=
=Nowe lato nam nastało i wesela przydało.
St.A—D. Tekst: łac. 4 zwr. i pol. 3 zwr. Nuty: CB (Mel: KłP).
- * 141. Nowe lato krzyczymy Pannie Maryjej.
St.A°—D°. Tekst: 8 zwr. bez nut.
142. Nowe lato nam nastało=140. Novo anno Domini.
143. Nowy rok bieży, w jasełkach leży.
Na Nowy Rok. Wigilia Nowego Roku.
St.E°K°O°P°, EFHIL. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB i 4CB. Pod nuty w St.H
podpisano: De caelis missus (nr 62).
144. Nużmy dziś, krześcijani, serdecznie się radujmy.
St.A—DFHIL. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB.
145. Nużmy, wierni krześcijanie=79. Eja omnes christiani.
146. Ob hanc ergo eius magnam praesentiam=
=Zbawiciel Jezus Chrystus Syn Boga Ojca.
St.AD. Tekst: łac. i pol. po 2 zwr. Nuty: C. Zob. nr 106. In huius regis=
=Dziękujmy Bogu ⁶⁰.
147. O cuda, Bóg sam ofiarą się staje.
Na dzień Oczyszczenia NMP.
St.L°O°P°. Tekst: 6 zwr. bez nut.
148. Od Wschodu Królowie serdecznie radzi.
St.K°. Tekst: 14 zwr. bez nut.
149. Och, drogie perły Jezusa mojego płynące z oczu.
Pieśń insza o Narodzeniu Pana Jezusa bardzo śliczna.
Auth. C.C.B.O.C.S. Na Nowe lato służy... jak nuty są, a można i na ten Ton
jak Wykrzyknijmy Wiwat.
St.K°O°P°, E—IL. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2CB.
150. O Jezu mój drogi, takżeś (jakżeś) to ubogi.
St.G°K°. Tekst: 5 zwr. bez nut. W St.G od 6-ej zwrotki następuje pieśń
190. Rad czczę Obrzezanie.

151. O nachwałebniejsza Panno, podwyższonać nad niebo.
St.ABD. Tekst: 12 zwr. Nuty: CB (Mel: Sand.D).
152. O Panie nasz miłościwy=184. Pueri concinite.
153. O sine labe intensa, sincera Virgo honesta=
=O zarzo (zorza) zawsze jasna.
St.A—DFIL. Tekst: łac. 3 zwr., pol. 1 zwr. Nuty: CTB i 2CB.
154. O Stwórco ukochany, o Stwórco dziś maluchny.
St.EL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
- * 155. Oto tak, ziemianie, leży Bóg na sianie.
St.K^o. Tekst: 4 zwr. bez nut (Mel: MP).
156. O zarzo zawsze jasna=153. O sine labe intensa.
157. Ozdobnie Jemu chwałę=93. Gratanter jubilemus.
- * 158. Pan bez sługi, Król sam leży, Odkupiciel bez odzieży.
St.K^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.
- * 159. Panie, Boże mój, jać też kmiotek Twój.
Nota Przy onej górze.
St.H^oI^oL^o. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 160. Panie, Boże mój, jam jest wołek Twój.
Nota jak Przy onej górze.
St.K^o. Tekst: 10 zwr. bez nut (Mel: KKW 95, MP).
161. Pan Jezus się nam narodził w mieście Betleem.
St.A—DF—IL. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2CB.
- * 162. Pasły się owce pod borem, przybieżał wilczek z ferworem.
St.K^o. Tekst: 19 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 163. Pasterze bieżeli, gdy głos usłyszeli.
St.K^o. Tekst: 7 zwr. bez nut Mel: MŚp).
164. Pasterze, dajcie teraz pokój=169. Pastores relinquite.
165. Pasterze mili, coście widzieli?
St.H^oK^o, HIL. Tekst: 14 zwr. Nuty: Mel.
- * 166. Pasterze mili, przy miłej chwili bądźcie weseli.
St.K^o. Tekst: 19 zwr. bez nut (Mel: KKW 95, MP).
- * 167. Pasterze, pasterze, proszę was dla Boga.
St.K^o. Tekst: 4 zwr. bez nut (Mel: MP). Klasztorna.
- * 168. Pasterz śpiący, pilnujący na polu trzody.
St.L. Tekst: 6 zwr. Nuty: Mel.
169. Pastores, relinquite vestros greges=
=Pasterze, dajcie teraz pokój trzodzie.
St.C^oP^o, BE—ILMN. Tekst: łac. i pol. po 5 zwr. (St.P: tylko pol.). Nuty: 2CB.
- * 170. Pastuszkowie, bracia mili, kędyżeście to chodzili?
St.E^o, F—IL. Tekst: 10 zwr. Nuty: Mel.
- * 171. Pastuszkowie, braciśzkowie, przebóg, wstajcie.
St.H^oK^oL^o. Tekst: 10 zwr. bez nut.
- * 172. Pieszczone Dziecię leżące w żłobie.
St.HIL. Tekst: 9 zwr. Nuty: 2CB.
173. Pochwalmy dziś Króla=55. Collaudemus Christum Regem.
- * 174. Po gwieździe mędrcom, zacni Trzej Królowie.
St.H. Tekst: 8 zwr. Nuty: Mel.
- * 175. Powiedzcie, pasterze mili, gdzieście pod ten czas chodzili.
St.P^o. Tekst: 9 zwr. bez nut, z 1689 r. (BCz, rps 3105. Mel w MP).

- * 176. Północ już była, gdy się zjawiała na bliskiej dolinie.
St.O°. Tekst: 4 zwr. bez nut (Mel: MP).
177. Promit vox angelica cum cantico festivo.
St.A—FHIL. Tekst: 2 zwr. Nuty: 2CB.
- * 178. Przylecieli Anioł[k]owie jak ptaszkiwie z nieba.
St.K°, HIL. Tekst: 6 zwr. Nuty: Mel.
- * 179. Przy onej dolinie, w judzkiej krainie.
St.K°P°, FHL. Tekst: 14 zwr. Nuty: 2CB.
180. Przyszedł nam na świat Mesijsz=193. Refulsit Messias.
181. Przyszła nam na świat nowina, zrodziła Panienska Syna.
St.HIL. Tekst: 9 zwr. Nuty: 2CB.
- * 182. Przysli my tu na kolęde, jeśli dadzą, ja brać będe.
St.F. Tekst: 12 zwr. Powinzowanie klasztorne. Nuty: Mel.
183. Psallite senes, psallite juvenes nunc nato Regi.
St.A—D. Tekst: 3 zwr. Nuty: CB.
184. Pueri concinite, Infantulo buccinate cum gaudio=
=O Panie nasz miłościwy, o Panie nasz dobrotliwy.
St.A—DG. Tekst: po 1 zwr. Nuty: 2CB.
185. Puer natus in Bethleem, unde gaudet Jerusalem... Laetamini=
=Dzieciatko się narodziło... Weselcie się.
To się śpiewa na kolęde. To na kolęde bywa.
St.ADE—I. Tekst: łac. i pol. po 8 zwr. (pol. tylko w St.D) Nuty: 2CB. Je-
den z licznych wariantów tej pieśni znany był na Zachodzie już w XIV w.
(Bäum.I).
186. Puer natus in Bethleem, unde gaudet Jerusalem.
St.B—IL. Tekst: 9 zwr. bez Laetamini i bez słów polskich. Nuty: 2CB.
187. Puer nobis nascitur de pura Virgine=
=Dzieciatko się narodziło z czystej Dziewice.
St.A—DG. Tekst: łac. i pol. po 3 zwr. Nuty: CB. (Brakująca mel: Sand.D).
188. Quem pastores laudavere, quibus Angeli dixere=
=Bracia, siostry, posłuchajcie, o Jezusie się pytajcie.
Czasu Narodzenia Bożego na pierwszej Mszej.
Ton Narodzenie dziwne wcale. Pierwszy kor, drugi kor, trzeci kor, czwarty kor⁶¹.
St.A°B°C°O°P°, 1) AD, 2) EIL. Tekst: łac. i pol. po 4 zwr. (St.O, P: tylko pol.). Nuty: 1) 2C z polifonicznego opracowania, 2) 2CB. Quem pastores ma pochodzić z XIV w. (Bäum.I).
189. Qui in mundum venisti, nos omnes redimisti=
=Narodził się z Panny czystej nasz Zbawiciel.
St.D. Tekst: łac. i pol. po 3 zwr. Nuty: B+.
190. Rad czzę Obrzezanie w Niemowlęciu, Panie.
Na Nowy Rok.
St.G°K°. Tekst: 4 zwr. bez nut. W St.G łączy się z pieśnią O Jezu mój drogi (nr 150).
191. Radujcie się, weselcie się=56. Congaudete laete.

⁶¹ Pieśń posiada czterowierszowe zwrotki, które śpiewano w ten sposób: śpiewacy dzielili się na cztery rozstawione grupy. Każda grupa śpiewała kolejno po jednym wierszu pierwszej zwrotki, po czym wszyscy wykonywali na jeden lub więcej głosów pieśń Pueri nativitas względnie Chrystus się nam narodził (nr 53). Podobnie postępowano przy następnych zwrotkach.

- * 192. Rano powstali, na pole wygnali zgłodzone wołki.
St.F^oH^oK^o. Tekst: 6 zwr. bez nut (Mel: MP).
193. Refulsit Messias, quem praedixit Isaias=
=Przyszedeł nam na świat Mesyjasz.
St.FIL. Tekst: łac. 1 zwr., pol. 3 zwr. Nuty: CATB.
- * 194. Różne muzyk chory, alty i tenory, śpiewajcie.
St.K^o. Tekst: 6 zwr. bez nut. (Mel: MP).
- ... Rupit Adae morsum — należy do nr 135.
195. Salve Jesu parvule, o Christe infantule=
=Witaj Jezu malutki, uwiniiony w pieluszki.
St.E—IL. Tekst: łac. i pol. po 4 zwr. Nuty: 2CB.
196. Salve Parvule, Dzieciątko dostojne, nate hodie.
St.A^oC^o, ABDF—IL. Tekst: 1 zwr. Makaroniczny. Nuty: CATB.
197. Serce me truchleje, póki nie zemdleje.
St.K^o. Tekst: 6 zwr. bez nut.
198. Serce mi kwitnie od radości, a omdlewa od miłości.
Radość św. Józefa.
St.F^oH^oL^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.
199. Słyszę z nieba muzykę i anielskie pieśni.
St.K^o. Tekst: 9 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
- * 200. Stachu! A czego? Gwałtu! Co złego?
St.O^o. Tekst: 6 zwr. bez nut (Mel: w MP, s. 11).
- * 201. Swarzyłam(em) się z pastuchą w betleemskiej szopie.
Nuta jak Przylecieli Aniołkowie.
St.H^o—L^o. Tekst: 5 zwr. bez nut (Mel: MP).
202. Szczodry wieczór=121. Largum vesper.
- * 203. Śliczna Paniienka Jezusa zrodziła, w stajni powiwszy.
St.K^oL^oO^o, FHIL. Tekst: 18 zwr. Nuty: 2CB.
- * 204. Śliczne Dziecię, gdy lżęta wylewasz perlisle.
St.E—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB. W KiP inna mel.
- * 205. Śliczny Jezuleńku, serdeczne kochanie.
St.F. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2C.
- * 206. Śpiewajmy dziś Panu wieczór i poranu z weselem.
St.HIL. Tekst: 12 zwr. Nuty: Mel.
207. Śpiewajmy Panu z chęci, mając Jego w pamięci łaskawość.
St.E^oF^o, HIL. Tekst: 15 zwr. Nuty: Mel.
208. Tempus monet, ut cythara sonum det.
St.A—D. Tekst: 4 zwr. Nuty: CB.
209. Timte latro, diabolus maledictus.
St.A^o, B—ILM. Tekst: 1 zwr. Nuty: 2CATB.
210. Tollite plausus, tollite plausus summa cum laetitia.
St.A—D. Tekst: 1 zwr. Nuty: CB.
211. Triumfy Króla niebieskiego=212. Triumphus Regis Angelorum.
212. Triumphus Regis Angelorum factus est a summo caelorum=
=Triumfy Króla niebieskiego zstąpiły z nieba wysokiego.
St.O^oP^o, E—ILM. Tekst: łac. 5 zwr., pol. 8 zwr. (St.O, P: tylko pol.).
Nuty: 2CB.
213. Trzej Królowie ze Wschodu=78. Ecce reges terrae.
214. Universi populi, omnes iam gaudete.
St.A—IL. Tekst: 3 zwr. Nuty: CTB.

215. Uwąż, duszo, doskonale i zważ na rozumu szale.
St.K^o. Tekst: 15 zwr. bez nut.
216. Veri solis radius natus est Christus Dominus.
St.ABD. Tekst: 3 zwr. Nuty: C i B.
217. Vidua et prophetissa, nulla unquam mala visa=
=Nabożna i święta żona prorokini Anna rzeczona.
St.A^oB^oC^o, F—IL. Tekst: łac. 4 zwr. pol. 6 zwr. Nuty: 2CB.
218. Virgo tenera, Genitrix pura Christo dedit ubera.
St.ABD. Tekst: 1 zwr. Nuty: CB.
- * 219. W Betleem przy drodze jest szopa zła srodze.
St.K^o. Tekst: 18 zwr. bez nut (Mel: MP).
220. W Betleemskim mieście stała się nowina.
St.O^oP^o, E—IL. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB.
- * 221. W Betleem sławnym, czasie niedawnym, Kuba, bracie miły.
St.K^o. Tekst: 6 zwr. bez nut (Mel: MP).
222. Wdzięczni Anieli, bądźcie weseli, gdy niebieska Dziecina.
St.K^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.
223. Wesoly nam, wesoly nam ten to dzień Pan sprawił.
Podobny Ton jak Łaska nieba.
St.E^oO^oP^o, A—IL. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB.
- * 224. Witaj Jezu kochany, witaj Panie nad pany.
St.K^o. Tekst: 6 zwr. bez nut (Mel: MP).
225. Witaj Jezu malutki=195. Salve Jesu parvule.
226. Witaj Jezu ukochany, na zbawienie nasze dany.
Ton podobny jak Dies illa, a może być i na ten ton Co to za gość.
St.B^oO^oP^o, BCE—ILM. Tekst: 8 zwr. Nuty: 2CB.
- * 227. Witajże, Panie! Tu pasterz bieży prosto od trzody.
St.O^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.
228. Wiwat dzisiaj, Boska Istności.
St.K^o. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel: MŚp.).
- * 229. Wiwat, wiwat zaśpiewajmy, Panu Bogu cześć, chwałę dajmy.
St.G. Tekst: 6 zwr. Nuty: Mel.
- * 230. Woły, moje woły, wszystkie wewnętrzne siły.
Na tę nutę jak Pasły się owce.
St.K^o. Tekst: 27 zwr. bez nut (Mel: i tytuł „Wołki duchowne” w KKW 95, MP).
- * 231. Wstawszy pasterz bardzo rano.
St.P^o. Tekst: 12 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 232. Wszyscy dziś krzykajmy, wesolo śpiewajmy.
Aliud cantilena sequens jak nuty są.
St.K^oO^oP^o, E—L. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB.
233. W żłobie leży, któż pobieży kołędować Małemu.
St.P^o, F—IL. Tekst: 8 zwr. Nuty: Mel.
- * 234. Wykrzyknijmy wiwat Panu nowotnemu.
St.O^o. Tekst: 14 zwr. bez nut (Mel: MP).
- * 235. Wy pasterze mili, korzystajcie z chwili.
St.O^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.
- * 236. Zagrajże mi, zagraj, mój śliczny Aniele.
St.K^o. Tekst: 12 zwr. bez nut.
237. Zbawiciel Jezus Chrystus=146. Ob hanc ergo ejus magnam.

238. Zjawiło się nam dziś coś nowego.
St.K^o. Tekst: 11 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
- * 239. Z Panny Pan Jezus jest narodzony.
St.K^o. Tekst: 8 zwr. bez nut.
240. Zeńże wołki, żeń! już ci biały dzień.
St.HIL. Tekst: 5 zwr. Nuty: Mel.

III. PIEŚNI NA WIELKI POST

241. Ach, ja Matka zasmucona, dla śmierci Syna strapiona.
St.G. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2CB.
242. Ach, Królu mój nad królami.
W Kwietnią Niedzielę za ofertę śpiewać (śpiewają).
St.E^o, EFHILM. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2CB.
243. Ave manus dextra Christi, perforata plaga tristi.
Pozdrowienie pięci ran Pana Jezusowych, przez świętego Grzegorza papieża uczynione.
St.A—D. Tekst: 5 zwr. z hymnu Ave caput Christi gratum, ułożonego przez Grzegorza XI (+1378, RH.I). Nuty: CB. Brak mel.
244. Chwały krzyża wynosimy, co się z krzyża weselemy.
Hymn rytmem ułożony na cześć świętego Krzyża.
St.O^o. Tekst: 24 zwr. bez nut. Tłum. sekwencji Adama od św. Wiktora (XII w.). Laudes crucis attollamus (Bäum.I).
245. Czemuś, o złości, tak okrutna była?
St.G. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
246. Daj nam, Chryste, wspomóżenie, daj boleści wysławienie.
St.P^o. Tekst: 15 zwr. bez nut (Mel. „starodawna”: MŚp).
247. Dzień nastaje, ach, ach, smutny.
St.G. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2CB.
248. Gdy cię na krzyżu widzę, ach, ach, Syna mego.
St.G. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2CB.
249. Gorzkie żale, przybywajcie, serca nasze przenikajcie.
Żalose rozpamiętywanie Męki Syna Bożego.
St.O^o. Tekst: Po tej wstępnej pieśni następują trzy części; na każdą część składa się Hymn i Rozmowa z Matką Bolesną; na końcu trzykrotnie Któryś dla nas cierpiał rany. Bez nut (Mel: MŚp).
250. Gorzkie żale, przybywajcie, serce moje przenikajcie.
St.G. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2CB. Pieśń ta różni się od obecnie śpiewanej tak pod względem tekstu, jak i melodii. (KKW 275, Sand.A).
251. Jezu Chryste, Panie miły, Baranku bardzo cierpliwy.
St.P^o. Tekst: 5 zwr. bez nut (Mel: MŚp). Słowa Abrahama Roźniatowskiego, 1610 r.⁶².
252. Już cię żegnam, najmilejszy Synu, Chrystusie.
St.P^o. Tekst: 14 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
253. Kto mi da skrzydła, abym poleciała w głęboką puszcze?
Na święty Krzyż.
St.L^oO^oP^o. Tekst: 18 zwr. bez nut.
254. Matko, bolejąca z tobą, daj ratunek swą osobą.
St.P^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.

⁶² „Muzyka Kościelna”, 1891, s. 22 (ks. J. Surzyński).

255. Najmilszy Jezu, Oblubieńcze drogi.
St.G. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2CB.
256. O duszo grzeszna, duszo zatwardziała.
St.G. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2CB.
257. O Jezu, jakoś ciężko skatowany.
To się śpiewa Wielki Piątek rano o trzech kwadransach na 6-tą.
St.AC—IL. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CAB.
258. Pamiętaj, pamiętaj, człeczce, na śmierć.
St.G. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2CB.
259. Płaczcie, Anieli, płaczcie, Duchy święte.
St.G. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2CB.
260. Płyńcie, płyńcie, wy łyzy gorzkie.
St.G. Tekst: 10 zwr. Nuty: 2CB.
261. Rozmyślajmyż dziś, wierni chrześcijanie.
St.P°. Tekst: 13 zwr. bez nut (Słowa i mel. z XVI w.: Surz.).
262. Stabat Mater dolorosa.
St.D. Tekst: 14 zwr. Miejscami różni się od tekstu sekwencji Jacopone da Todi, XIII w. Brak zwrotek 15—20. Nuty: B do niewiadomej melodii⁶³.
263. Stała Matka bolejąca, pod krzyżem rzewnie płacząca.
St.P°. Tekst: 19 zwr. bez nut. Tłum. Stabat Mater.
264. Zawitaj Ukrzyżowany, Jezu Chryste, przez Twe rany.
St.P°. Tekst: 3 zwr. z XVIII w. bez nut (Mel: jak nr 4).
265. Żal mi cię, Jezu, i ciężko mię boli.
Lament na dni szalone zapustne.
St.O°P°. Tekst: 16 zwr. bez nut.

IV. PIEŚNI NA OKRES WIELKANOCNY

a) na Wielkanoc

266. Christus iam surrexit, mala nostra textit=
=Chrystus zmartwychwstał jest, nam na przykład dan jest⁶⁴.
St.A—D. Tekst: łac. i pol. po 3 zwr. Pierwsza zwrotka polskiego tekstu nie jest tłumaczeniem pierwszej zwrotki łacińskiego tekstu, lecz trzeciej, zaczynającej się od słów *Christe surrexisti, exemplum dedisti*. Nuty: CTB. Dwa trzygłosowe układy do melodii pochodzącej z XV w. (Bäum.I; Chor.; k. 46).
267. Chrystus zmartwychwstał jest, nam=
266. Christus iam aurrexit.
268. Chrystus zmartwychwstał jest, Kyrie elejson, nam na przykład dan jest. Alleluja. Kyrie eleison.
St.A°B°C°. Tekst: 22 dwuwierszowe zwrotki bez nut. Od 15 zwr. następują

⁶³ Głos basowy zgadza się rytmicznie, a częściowo także harmonicznie z 4-głosowym układem do tego samego tekstu, wyjętym z zaginionego rękopisu Archikonfraternii Literackiej, pochodzącego z 1635 r. (A. Poliński: *Śpiewy chóralne...* z XVI i XVII w., Warszawa 1890).

⁶⁴ Najstarszy zapis pierwszej zwrotki pieśni Chrystus zmartwychwstał jest. mieścił się w zaginionym graduale plockim Świętosława z Wilkowa z r. 1365 (wydał M. Berson: *Księgozbiór katedry plockiej*, Kraków 1899; ks. T. Sinka: *Polska pieśń nabożna w liturgii*, Kraków 1970, praca magisterska, maszynopis). Dalsze zwrotki tej i następnej pieśni pochodzą z XV i XVI w.

wezwania: Jezus Nazareński... Biskup święty Wojciech..., Święty Stanisławie... Nuty zapisano na marginesie Chor. (k. 47) są prawdopodobnie melodią do tego tekstu, która zgadza się częściowo z melodią używaną na Zachodzie (Bäum.I. nr 259).

269. Dnia tego świętego wielkanocnego=272. Surrexit Dominus.
 270. Nasz Zbawiciel, Pan Bóg wszechmogący, Jezus Chrystus Nazareński.
 St.ABD. Tekst: 9 zwr. z I poł. XVI w. (Bob.). Nuty: CB. Brakująca mel. została przejęta z Jezus noster Deus ac Redemptor (Bäum.I.). Występuje w TJL (opracowanie Mikołaja z Krakowa) i w TKD (trzy opracowania).
 271. Surrexit Christus hodie, alleluja.
 St.A—I, Tekst: 8 zwr. Pieśń pochodzi z XIV w. (Bäum.I.). Nuty: CB. (Mel: Surz.).
 272. Surrexit Dominus, valete luctus, totus concinet orbis=
 =Dnia tego świętego, wielkanocnego wszystko stworzenie chwał.
 St.A—D. Tekst: łac. i pol. po 1 zwr. Nuty: CB. (Mel: w Cand.A⁶⁵).
 273. Wesoly nam dzień nastał, gdy Pan Krystus zwyciężył.
 St.A^o. Tekst: 3 zwr. bez nut. Z 1435 r. (Mel: Surz., MŚp).

b) na Wniebowstąpienie Pańskie

274. Ascendit Christus in altum, alleluja=
 =Wstąpił Pan Bóg na wysokość, alleluja.
 St.1/A—D, 2/A, 3/B. Tekst: po 8 zwr. Nuty: 1/CB. Brakująca mel. jak Surrexit (nr 271), 2/A (mel.), 3/T (mel.).
 275. Wstąpił Pan Bóg na wysokość=274. Ascendit Christus in altum.

c) na Zesłanie Ducha Świętego

276. Dodaj naszej ułomności promień twojej jasności.
 O Duchu Świętym w poniedziałek.
 St.L^oP^o. Tekst: 5 zwr. bez nut. Tłum. sekwencji Veni Sancte Spiritus.
 277. Duchu Święty Stworzycielu, serc ludzkich nawiedzicielu.
 Na Niedzielę Święteczną.
 St.L^oP^o. Tekst: 4 zwr. bez nut. Tłum. hymnu Veni Creator.
 278. Duchu Święty z wysokości, dodaj naszej ułomności.
 Hymn zrywający Ducha Św. To się śpiewa w Poniedziałek Święteczny.
 St.L^oP^o. Tekst: 5 zwr. bez nut. Tłum. sekwencji Veni Creator.
 279. Łaska Ducha Najświętszego, Apostoła Duch każdego.
 St.G. Tekst: 6 zwr. Tłum. hymnu Spiritus sancti gratia. Nuty: 2CB.
 280. Pan Jezus dnia dzisiejszego=281. Spiritus sancti gratia.
 281. Spiritus sancti gratia Apostolorum pectora=
 =Pan Jezus dnia dzisiejszego zesłał nam Ducha Świętego.
 St.A—D. Tekst: łac. i pol. po 4 zwr. Hymn łac. z XV w. (Bäum.I.). Nuty: C („Wtóry discant”) i B (fragment).
 282. Veni Creator Spiritus, mentes tuorum visita.
 St.1/A—D, 2/ABC, 3/B, 4/EFHILM. Tekst: jest od tradycyjnego hymnu o jedną zwrotkę dłuższy i ma początkową doksologię. Za autora uchodził dawniej Grzegorz Wielki (+604), obecnie zaś opat z Fuldy Hrabanus Maurus

⁶⁵ Także w TJL, k. 70'.

(+856). Nuty: 1/CB⁺, 2/„Altus”, 3/C, 4/CTB+Discantus. Po dodaniu brakującego głosu altowego z Sand.A uzyskuje się 5-ciogłosowy układ z tradycyjną melodią w tenorze.

283. Veni Sancte Spiritus et emitte caelitus lucis tuae radium.
Proza de Spiritu Sancto.

St.BCN. Tekst: 5 zwr. Miał ułożyć król franc. Robert, XI w. (Bäum.I), abp Stefan Langton albo Innocenty III. Nuty: 2CB. Każda zwrotka ma własną mel.

V. PIEŚNI O NAJŚW. SAKRAMENCIE I DO P. JEZUSA

284. Amor aeternae, totus benigne, o dulcissime mi Jesu.

St.E—I. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB.

285. Ave in aevum, sanctissima Caro.

St.ABD. Tekst: 1 zwr. Nuty: CB. Brakujący tenor zachował się w ABK 18/RL. Taki sam układ ma kolęda Już cię zegnamy.

286. Ave magne Rex caelorum, ave Rector Angelorum.

St.B—IL. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB i CTB.

287. Ave verbum incarnatum, in altari consecratum.

St.ABD. Tekst: 10 zwr. Zapis w mszale wiedeńskim z XIV w. (RH.I) Nuty: CB. W ABK 18/RI inna mel.

288. Ave verum corpus D.N.J.Chr., natum ex Maria Virgine.

St.ABD. Tekst: 1 zwr. Różni się od nr 289 wstawką: D.N.J.Chr. Nuty: CB.

289. Ave verum corpus natum ex Maria Virgine=

=Witaj Słowo niestworzone, z Panny czystej narodzone.

St.A—I. Tekst: łac. i pol. po 1 zwr.; pol. występuje tylko w St.F. Łac. tekst pochodzi z XIV w. (Bäum.IV). Nuty: CATB.

290. Ave vivens hostia, veritas et vita.

St.ABD. Tekst: 10 zwr. w trzech częściach, z XIV w. (Bäum.IV). Nuty: C i B.

291. Bone Jesu, verbum Patris, qui salvandos salvas gratis.

St. G. Tekst: 3 zwr. Nuty: Mel.

292. Chlebie anjelski, tobie cześć dawamy.

St.P^o, A—IL. Tekst: 8 zwr. Od 3 zwr. zaczyna się znana pieśń Do Ciebie, Panie. Nuty: 2CB.

293. Christe, caelorum dominator, ave.

St.D. Tekst: 2 zwr. Nuty: B⁺.

294. Chwalmy ten nieskończony Sakrament wystawiony.

St.P^o. Tekst: z XVIII w., 5 zwr. bez nut (Mel: MŚp).

295. Dajcie cześć nieustannie z niebios Najświętszej Mannie.

St.P^o. Tekst: 5 zwr. bez nut.

296. Da mihi, Jesu, cor tuum, volo diligere.

Pieśń bardzo śliczna, pieśniczoty z Sercem Pana Jezusowym.

St.EFIL. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2AB.

297. Do Ciebie, Panie, pokornie wołamy.

Na Boże Ciało.

St.L^oO^oP^o, EFHI. Tekst: 9 zwr. Por. nr 292. Nuty: 2CB.

298. Ecce Panis Angelorum, factus cibus viatorum.

Prosa de SSmo Corpore Christi.

St.BCN. Tekst: Trzy z końcowych zwrotek sekwencji Lauda Sion, przypisywanej św. Tomaszowi z Akwinu (†1274). Nuty: 2CB⁺.

299. Jedyny Synu Ojca niebieskiego.

Canticum aliud sequens w Boże Ciało.

St.O°P°, A—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.

300. Jesu cordis delictum, Jesu mentis tripudium=

=Jezu, radości serdeczna, ochłodo duszy ucieczna.

St.BCD. Tekst: łac. i pol. po 4 zwr. Nuty: 2CB.

301. Jesu dulcis memoria, dans vera cordis gaudia=

=Panie Jezu Chryste miły. słusznie Ciebie chwalić mamy.

To dobre na Nieszpór.

St.A—DG, EFHIL. Tekst: łac. 7 zwr., pol. 4 zwr. Autorem łac. tekstu jest św. Bernard z Clairvaux, †1153. Nuty: 1/2CB (z pol.), 2/2CAB (bez pol.).

302. Jesus Christus, nostra salus, quod reclamant omnis malus=

=Jezus Chrystus, nasze zbawienie, toż wyznawa jego wszelkie stworzenie.

St.A—D. Tekst: łac. i pol. po 4 zwr. Jest to pieśń przypisywana Janowi Husowi (†1415), swego czasu bardzo popularne, zwłaszcza w Czechach i Niemczech. Autor uwiecznił swoje imię w akrostychu⁶⁶. Nuty: CB. Brakujący tenor (mel.) znajduje się w rękopisach czeskich (najstarszy Vyšebrodský z 1410 r.), krakowskich (najstarszy w Chor., k. 176 z r. 1450) i późniejszych niemieckich (Bäum.I.).

303. Jezu mój, o prawdziwy Boże i Człowieku.

St.ABD. Tekst: 8 zwr. Nuty: CB.

304. Jezu, radości serdeczna=Jesu, cordis delictum.

305. Jezu, słodkie pamiętanie, serca prawdziwe kochanie.

St.O°P°. Tekst: 10 zwr. bez nut. Tłum. Jesu dulcis.

306. Jezus Chrystus, nasze zbawienie=302. Jesus Christus nostra salus.

307. Każda żyjąca dusza niech się miłością wzrusza.

St.P°. Tekst: 8 zwr. bez nut (Mel: MŚp).

308. Każde stworzenie śpiewaj, a dziś zawołaj: Jezu, Jezu.

St.A—IL. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB i 2CAB. Dwa warianty melodyczne.

309. Lex et Phase vetus mannaque corrui.

St.A—D. Tekst: 6 zwr. Nuty: CB.

310. Magne Deus amor meus, amo Te, quia Tu amas me.

St.E—I. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB.

311. Meum tu gaudium, o Jesu es, meum solatium, o Deus es.

St.G. Tekst: 7 zwr. z XVII w. Nuty: 2C.

312. Najśłodszy Jezu, dla imienia twego racz nas uchować.

St.G. Tekst: 5 zwr. Nuty: Mel.

⁶⁶ Oryginalny, pełny tekst liczy 10 zwrotek i Repetitio (refren) Eja, jubilantes. Zwrotki zaczynają się od liter: J O H A N N E S O C, które tworzą imię autora pieśni. Nie wiadomo, co oznaczają litery O C dwóch ostatnich zwrotek. Może są to zwrotki później dodane (zob. AH, t. 44), albo też — ponieważ wg zdania muzykologów Jan Hus jest autorem tylko tekstu czeskiego, a nie łacińskiego — mógł słowa łacińskie ułożyć jakiś zakonnik, np. Ordinis Cisterciensium. Tekst staniątecki jest niekompletny; obejmuje tylko 5 zwrotek z początkowymi literami: J O A N C.

W Krakowie mamy cztery znane rękopisy zawierające pieśń Jesus Christus nostra salus, mianowicie dwa w BJ, nr 1267 i 554, gradual w ABK, nr 18/RL oraz kancjonał czeskiego pochodzenia w Bibliotece OO. Dominikanów. Dwa pierwsze rękopisy podają tę pieśń z nutami na dwa głosy, trzeci na trzy głosy, a czwarty na jeden głos. Nawiasem dodać należy, że w Krakowie był drukowany w r. 1536 kancjonał Istvana Gálszócsiego, jedyny z węgierskich kancjonałów, który zawiera pieśń Husa. Pieśń występuje tu w węgierskim tłumaczeniu z melodią. Zwrócił mi na to uwagę dr Papp Géza i dodał, że szczegóły te podaje Tóth. Mimo identycznego początku i kilku zwrotów, różni się melodia węgierska dość znacznie od przekazów krakowskich.

313. Nieskończone i nieprzebrane źródło skarbów niewyczerpane.
W Boże Ciało.
St.E—IL. Tekst: 5 zwr. Nuty: CB.
314. Nie wypuszczaj mię z opieki, Jezu mój, na wieki.
St.E—I. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB.
315. O Ciało Boga żywego, Jezu Krysta, Króla niebieskiego.
Na Boże Ciało. Nuta jak św. Piotra.
St.P^o, A—IL. Tekst: 4 zwr. Słowa z XV w. (Bob.). Nuty: 2CB.
316. O dulcissime Jesu, o mitissime Jesu.
St.BCDG. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB⁺.
317. O Rex amabilis, Deus omnipotens, cibus mirabilis.
St.GHI. Tekst: 3 zwr. Nuty: 2C.
318. O słodki Jezu, wszechmogący Panie.
Cantilena de venerabili Sacramento w Boże Ciało, jak nuty są. Nuty jak o N. Pannie Ty któraś pięknie dni swoje skończyła. Nada się św. Piotra.
St.P^o, EFHIL. Tekst: 12 zwr. Nuty: 2CB.
319. Pange lingua gloriosi corporis mysterium.
St.EFHILN. Tekst: 6 zwr. Ułożył św. Tomasz (XIII w.). Nuty: 2CB.
320. Panie Jezu Chryste miły=301. Jesu, dulcis memoria.
321. Pełen miłości ku swemu stworzeniu.
St.P^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.
322. Przyjdźże Jezu, przyjdź, Tobie musi być.
St.GHI. Tekst: 7 zwr. Nuty: Mel.
323. Salve cordis gaudium, salve Jesu pectoris incendium.
St.E—I. Tekst: 4 zwr. Zapis z mel. 1666 r. (Bäum.I). Nuty: 2CB. Dwie odmiany melodii.
324. Salve Deus, salve Homo, qui de majestatis throno.
St.A—D. Tekst: 7 zwr. Nuty: CB.
325. Salve salus mea Deus, Jesu dulcis amor meus.
St.E—I. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB.
326. Serce ukochane, serce pożądane Odkupiciela mojego.
L^oO^oP^o. Tekst: 13 zwr. bez nut.
327. Sław języku tajemnicę wielką a niezbrodzoną. Auth. Casim. B.
St. FHI. Tekst: 6 zwr. Tłum. hymnu Pange lingua. Nuty: 2CB.
328. Tobie (Twoja) cześć, chwała, nasz wieczny Panie.
St.B—IL. Tekst: 13 zwr. Nuty: 2CAB.
329. Wiecznego Ojca Synu Jednorodzony, na górze Tabor.
Pieśń na Przemienienie Pańskie.
St.O^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.
330. Witaj Słowo niestworzone=289. Ave verum Corpus natum.
331. Witaj Jezu przenasłodszy, panięskie porodenie.
Po Elewacyjej osobiłwa piosnka.
St.A—D. Tekst: 3 zwr. Zapis z poł. XVI w. (Bob.). Nuty: CB.
332. Witam cię, witam, przedwieczna miłości.
Na Boże Ciało. Cantilena de Venerabili Sacramento.
St.O^oP^o, 1/EFHI, 2/L. Tekst: 12 zwr. Nuty: 1/2CB, 2/Mel. „Nuta Biskupia”.

VI. PIEŚNI PRZYGDONE

333. Alleluja. Chwalcie Pana Boga Wszechmocnego.
St.ABD. Tekst: 4 zwr. Dwie pierwsze zwr. są tłumaczeniem psalmu 116

- Laudate Dominum omnes gentes. Nuty: CB. Brakująca mel. i alt: w 4-głosowym utworze Kpr.⁶⁷.
334. Będę Cię wielbić(!), mój Panie.
St.EFGI. Tekst: 10 zwr. Ps. 29: Exsultabo te. Przekład J. Kochanowskiego.
Nuty: 2CB.
335. Broń mnie, mój Panie, od ludzi złośliwych.
In afflictione.
St.E°. Tekst: 5 zwr. bez nut. Ps. 139: Eripe me. Przekład J. Kochanowskiego.
336. Date plausus, date, cuncti personate... Mizerni ziemianie, póki wam sił staje, chwalcie.
Cantilena triumphalis pro omni tempore. Anno Dni 1707. C.M.B.
St.FHI. Tekst: 13 zwr. Dwa pierwsze i dwa ostatnie wiersze po łacinie, reszta po polsku. Tłum. Te Deum. Nuty: 2CAB.
337. Działki niewinne, panienki uczciwe, śpiewajcie.
St.D. Tekst: 6 zwr. dwuwierszowych. Ps. 112: Laudate pueri. Przekład J. Kochanowskiego. Nuty: A.
338. Dzień on dzień gniewu Pańskiego.
Pieśń na Dzień Zaduszny.
St.L°. Tekst: 19 zwr. bez nut. Sekwencja Dies irae franciszkanina z Celano (†1255). Przekład ks. St. Grochowskiego, 1598. (Mel: MŚp).
339. Dziękując, Święta Opatrzności.
Cantilena de Providentia divina. A.C.B.O.C.S.
St.FHI. Tekst: 10 zwr. Nuty: Mel.
340. Eheu, quid homines sumus! EvanesCIMUS sicuti fumus.
Aliud cantilena de vanitate mundi.
St.EFI. Tekst: 5 zwr. Ułożył Jakub Balde SJ, 1649 (Bäum.IV). Nuty: CB.
341. I któż będzie przemieszkawał w Twym przybytku, Panie.
St.ABD. Tekst: 7 zwr. Ps. 14: Domine quis habitabit. Nuty: CB.
342. Kędyż mnie niewtargnione nadzieje wiedziecie?
St.E. Tekst: 7 zwr. Nuty: Mel. z Bc.
343. Miserere mihi Domine, quoniam clamavi=
=Racz okazać, miłościwy Panie, nad nami grzesznymi.
St.A. Tekst: 3 i 4 wiersz psalmu 85: Inclina Domine. Nuty: Mel.
344. Najwyższe dobro moje, jeden w Trójcy Boże.
St.EFGIL. Tekst: 5 zwr. Nuty: C z Bc.
345. Niech niebo, ziemia, morze i świat cały.
W niedzielę.
St.O°. Tekst: 4 zwr. bez nut. O Trójcy Św.
346. O cor laetum, cor quietum, cuius amor Deus est.
St.G. Tekst: 3 zwr. Nuty: Mel.
347. O nieszczęśliwe światowe włości i oplakane, wy majątności.
De vanitate mundi — O marnościach światowych.
St.G. Tekst: 6 zwr. Nuty: Mel.
348. Panie, Panie, jako jest przedziwne Twe imię (imię twoje).
St.A—IL. Tekst: 8 zwr. Tłum. ps. 8 Domine, Dominus noster. Nuty: 2CB.
349. Przez czyścicowe upalenia, którzy znoszą udręczenia.
Za dusze zmarłych Zakonu naszego.
St.L°. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel. MŚp).

⁶⁷ *Kancjonał (składany) protestancki*, Kraków 1558—1566, BNmf 267; S. Daniela Zemla: *Polskie pieśni religijne w kancjonale staniąteckim z 1586 r.*, Lublin 1970, maszynopis.

350. Racz okazać, miłościwy Panie=343. Miserere mihi, Domine.
 351. [Te mane laudum carmine] te deprecamur vespere.
 St.B. Tekst: Druga zwrotka hymnu św. Ambrożego (†397) ku czci Trójcy
 św. Jam sol recedit igneus (O lux beata Trinitas). Nuty: C.
 352. Ufam Bogu w nieszczęściu mym, że mnie on pocieszy.
 St.EFI. Tekst: 12 zwr. Nuty: 2CB.
 353. Wieczny Rządco niebieskiego koła.
 St.F. Tekst: 9 zwr. Nuty: Mel.
 354. Wszemmocna mego Opatrzności Boga.
 St.L^oP^o. Tekst: 16 zwr. bez nut (Mel: MŚp).

VII. PIEŚNI O MATCE BOŻEJ

355. Ave decora mundi aurora, Maria caeli delicum.
 St.E—I. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB.
 356. Ave mundi spes Maria, ave mitis, ave pia.
 St.C^o. Tekst: 5 zwr. bez nut (Mel: Bäum.II)⁶⁹.
 357. Ave sponsa Creatoris, Mater nostri Salvatoris.
 Cantilena de peste, fame et bello ad Beatissimam V.D. Gen. Mariam. Auth.
 Casimiro Boczkowski O.S. Basso pro organo concertato et assiduo. Sym-
 phonia si placet, simili modo si adest.
 St.EGH. Tekst: 4 zwr. Nuty: C z Bc.
 358. Bądź, o chwalebna Panno, pozdrowiona.
 St.G. Tekst: 6 zwr. Nuty: Mel.
 359. Bądź pozdrowiona, Panienko Maryja, Ciebie wzywają.
 St.EGH. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2CB.
 360. Cesarzewno, królewno niebieska, wielka światłości anielska.
 Cantilena te Beata Maria Virgine.
 St.EF. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB. Autorem jest prawdopodobnie K. Bocz-
 kowski, bo na końcu pieśni figuruje jego kryptonim: K.K.B.O.S.
 361. Cesarzewno przenaświętsza=369. Imperatrix, virgo gloriosa.
 362. Ciebie na wieki wychwalać będziemy.
 St.L^oP^o. Tekst: 5 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
 363. Duszo moja, rzecz to twoja=386. Omni die dic Mariae.
 364. Dziewico płodna, Panno nadobna=383. Nitida stella.
 365. Gość niewidany w niebieskie triony... wstępuje.
 St.H^o, G. Tekst: 10 zwr. (Na Wniebowzięcie NMP). Nuty: Mel.
 366. Gwiazdo morza, któraś Pana mlekiem swoim karmiła.
 Antyfona do Najśw. Panny o oddalenie powietrza i innej plagi.
 St.L^oP^o. Tekst: 12 zwr. bez nut. Tłum. Stella caeli exstirpavit. (Mel: MŚp)⁶⁹.
 367. Honor — Maryja, sława — Maryja, fortuna moja bezpieczna.
 St.O^oP^o, L. Tekst: 8 zwr. Nuty: Mel.
 368. Huc, huc omnes qui pugnatis... invoke Mariam.
 St.EFI. Tekst: 7 zwr. Nuty: 2CB.
 369. Imperatrix, Virgo gloriosa, plena laudum titulis=
 =Cesarzewno przenaświętsza, łaski Bożej jesteś pełna.
 St.A—FIL. Tekst: łac. i pol. po 3 zwr. Nuty: CTB.
 370. Jaśniejsza niżli słońce, Świętej Trójcy kwiecie.
 St.A^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.

⁶⁹ Autorem tekstu jest św. Bonawentura, XIII w. (Bäum. I—II).⁶⁹ KKW. 156; Bäum. III; KPM, s. 169 i XXXIX.

371. Już tryumfuj, już się wesel, o Królowo nieba.
St.F. Tekst: 2 zwr. (Wniebowzięcie NMP). Nuty: CT.
372. Kto mi da pióra przesłicznej orlice.
St.F. Tekst: 10 zwr. (Wniebowzięcie NMP). Nuty: Mel.
373. Lubo mnie zewsząd winy me strofują.
Cantilena de Beatissima Dei Genetrice Maria.
Ad notas produxit Casimirus M. Boczkowski.
St.E—I. Tekst: 7 zwr. (Niepokalane Poczęcie NMP). Nuty: C z Bc.
374. Maryja, bądź pozdrowiona, przez Anioła zaślubiona.
Pieśń o Przenaświętszej Pannie Maryjej, tajemnice Różańca św. wyrażająca.
St.C°. Tekst: 3 części po 5 zwr.; nadto 4 zwr. na „zamknięcie”. Bez nut.
Pisał X. Suchodolski.
375. Maryja, Maryja nad słońce jaśniejsza, nad księżyc piękniejsza.
St.L°O°P°. Tekst: 7 zwr. bez nut. (Tfum. Maria, Maria, tu luna pulchior
i mel. w MŚp).
376. Maryja, Maryja Panno czysta=399. Sanctissima, s. Mater.
377. Matko niebieskiego Pana, ślicznaś i niepokalana.
W święto Mercede.
St.F°L°P°. Tekst: 4 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
378. Matko święta, Matko święta Chrystusowa, w niebie świetna.
St.A°. Tekst: 8 zwr. bez nut.
379. Najświętsza Panno, śliczna Maryja.
St.E—I. Tekst: 15 zwr. Nuty: 2CB.
380. Najwyższa Matko najwyższego Boga.
Na oktawę Wniebowzięcia NMP. Ton Do Ciebie Panie.
St.L°, EFHI. Tekst: 9 zwr. Pierwsza zwr. jest tłumaczeniem patriotycznej
pieśni Insignis Mater praepotentis Dei (Sand.C). Zwrotki 4-ta i 7-ma sta-
nowią 1-szą i 2-gą zwr. pieśni Ty, któraś pięknie (nr 400). Nuty: 2CB.
381. Nieba i ziemie najwyższa Królowa, czysta bez zmazy.
Pieśń o obrazie N. Panny Piaskowym i o jego cudach.
St.G. Tekst: 20 zwr. Nuty: Mel.
382. Nieba Królowa, Maryja wybrana, dwunastą godnie ukoronowana.
St.P°, E—I. Tekst: 6 zwr. Dwa teksty nieco odmienne. Nuty: 2CB.
383. Nitida stella, alma puella, quae es florum flos=
=Dziewico płodna, Panno nadobna, jesteś wonny kwiat.
St.BD. Tekst: łac. i pol. po 8 zwr. Nuty: CB. Brakująca mel. w Sand.D
do słów Gwiazdo Jasności.
384. Non despero, quando verro magnae Matris limina.
St.HI. Tekst: 4 zwr. Nuty: C z Bc. („Basso pro organo assiduo”).
385. O Królowo nieba, komuż cię nie trzeba.
Cantilena pro festo Assumptionis Beatissimae Virginis Mariae.
St.EFI. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CB.
386. Omni die dic Mariae mea laudes anima=
=Duszo moja, rzecz to twoja co dzień Maryją sławić.
Hymnus de Beatissima Dei Genetrice Maria. Sancti Casimiri compositio⁷⁰.
St.1/ABD—FHI, 2/BC. Tekst: łac. 7 zwr., pol. 3 zwr. (pol. tylko w St.F, I).

⁷⁰ Pieśń powstała z wybranych zwrotek długiego poematu „Soliloquium soli-
loquiorum” s. Thomae de Aquino, rozpoczynającego się od słów: Omni die dic
Mariae. Wyboru zwrotek mógł dokonać św. Kazimierz, któremu długo przypisy-
wano autorstwo tej jego ulubionej pieśni (Bäum.II).

- Nuty: 1/2CB i 2CAB⁺ (Obydwa układy do jednej mel.), 2/C (Drugi głos do niewiadomej mel).
387. O przenasławniejsza Maria, wonna, przedwieczna lilia.
Pieśń o N. Pannie służąca przy pogrzebie.
St.G. Tekst: 9 zwr. Nuty: Mel.
388. O Przenasławniejsza, przenasławniejsza Panno czysta.
St.A^o. Tekst: 5 zwr. bez nut prozą, miejscami tylko zachodzi rym. Z XV w. (Bob.). Nie znana nam melodia tej pieśni została dwukrotnie opracowana w TjL.
389. O quam decora, plus quam aurora, Regina caeli.
St.E—I. Tekst: 4 zwr. Nuty: 2CB.
390. O stellula, Maria fulgida, o Jesu Genitrix, quam pulchra es.
St.G. Tekst: 4 zwr. Nuty: Mel. z XVII w. (Papp, nr 101).
391. Pani nad ziemią, Królowa w niebie.
St.G. Tekst: 6 zwr. Nuty: 2CB.
392. Pochwalmy Pana w liczbie Świętych jego.
St.A—D. Tekst: 9 zwr. Nuty: CB⁺.
393. Róża Maryja, piękność Maryja — Pieśń 1.
St.O^o. Tekst: 6 zwr. bez nut.
394. Róża Maryja, ogród Maryja — Pieśń 2.
St.O^o. Tekst: 5 zwr. bez nut.
395. Róża Maryja, jasność Maryja — Pieśń 3.
St.O^o. Tekst: 6 zwr. bez nut.
396. Salve Regina virginum, stella matutina.
St.ABD. Tekst: 6 zwr. z XV w.⁷¹. Nuty: CB⁺.
397. Salve Regina, zawitaj Królowa, Monarchini nieba.
St.P^o. Tekst: 8 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
398. Sanctissima Maria, Dei plena gratia.
St.I/ABD, 2/D. Tekst: 7 zwr. Nuty: 1/2CB⁺ (brak mel; głosy tylko częściowo harmonizują); 2/B⁺.
399. Sanctissima, sanctissima Mater Dei, ave fulgens in arca Dei=
=Maryja, Maryja, Panno czysta, tyś poczęła Jezu Chrysta.
St.B^oC^o, AD. Tekst: łac. 10 zwr., pol. (tylko w St.A) 5 zwr. Nuty: C (bez klucza) i B. Poprawny układ na 4 głosy z mel. i prawie identycznym basem: w Sand. A.
400. Ty, któraś pięknie dni swoje skończyła.
St.O^o. Tekst: 13 zwr. bez nut (Mel: MŚp). Por. nr 380.
401. Uwielbiono, uraciono, gdy cię Panno prowadzono.
St.C^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.
402. Wdzięczne godziny, wesołe momenta.
St.H. Tekst: 4 zwr. Nuty: Mel.
403. Wesołe i wdzięczne zstąpcie z nieba pienia.
St.F^oH^oO^o, G. Tekst: 11 zwr. Nuty: Mel.
404. Wieczna obrono ludzi utrapionych, wdzięczna pociecho.
St.G. Tekst: 11 zwr. Nuty: Mel.
405. Witaj Gwiazdo morska, zacna Matko Boska.
St.B^o. Tekst: 7 zwr. bez nut. Tłum. Ave maris stella z IX w. (Bäum.IV).
406. Witaj Królowo nieba i Matko litości.
St.F. Tekst: 6 zwr. Parafraza antyfony Salve Regina, którą miał ułożyć

⁷¹ H. Walther: *Carmina mediae aevi posterioris latinorum*, Göttingen 1959, s. 899.

benedyktyn Hermannus Contractus (XI w.). Nuty: CATB (mel. odmienna od obecnie śpiewanej).

407. Witaj, Maryja, najczystsza Dziewico, Matko najświętsza.
Pieśń o N.P. Szamotulskiej.
St.G. Tekst: 5 zwr. Nuty: Mel.
408. Witaj, nieba i nad Feba⁷² droższa ozdobo.
St.L°O°P°. Tekst: 5 zwr. bez nut.
409. Witaj, Pani, my poddani do nóg padamy.
Pieśń do N.P. Szkaplerznej.
St.P°. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel: „Witaj, Pani, Matko Matki”, MŚp).
410. Witaj, święta i poczęta niepokalanie.
St.O°P°, L. Tekst: 8 zwr. Nuty: Mel.
411. W trzech latach Trójca Święta biorąc twą ofiarę.
Na dzień Ofiarowania N.P. Ton jak św. Jana.
St.L°O°P°. Tekst: 4 zwr. bez nut.
412. Wychwalaj Boga w Trójcy jedyne... za hojne łaski.
Pieśń o NPM podczas jej nowenny. Przed Narodzeniem.
St.L°. Tekst: 9 zwr. bez nut.
413. Wziętaś do nieba, najłaskawsza Pani.
Pieśń o Najśw. Panny Maryi Wniebowzięciu.
St.O°P°. Tekst: 10 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
414. Zawitaj czasie z dawna pożądanym.
Cantilena de Nativitate B.V. Mariae. Ton Do Ciebie Panie.
St.L°P°, 1/EFHI, 2/G. Tekst: 11 zwr. Nuty: 1/2CB, 2/Mel.
415. Zawitaj, Matko Różańca świętego.
St.L°P°. Tekst: 10 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
416. Z Królową nieba, kto pójść może w parze?
St.HI. Tekst: 3 zwr. Nuty: Mel.

Uwaga: Inne pieśni o N.P. Maryi zob. I. Pieśni na Adwent.

VIII. PIEŚNI O ŚWIĘTYCH PAŃSKICH

Alfabetyczny wykaz Świętych

Skróty: ap.=apostoł, b.=biskup, m.=męczennik (-niczka), w.=wyznawca, op.=opata, p.=panna.

Agnieszka, p.m. — 464	Donat, m. — 455
Alfons Rodriguez, b.w. — 460	Dorota, p.m. — 435
Alojzy, w. — 419, 431, 450, 451, 483, 487	Franciszek Ksawery, w. — 475
Anioł Stróż — 434	Gertruda, p. — 438, 457, 461
Aniołowie — 490	Jacek, w. — 485, 486
Anna, matka NP Maryi — 420, 432	Jan Chrzciciel — 417
Antoni, w. — 471	Jan z Dukli, w. — 446
Barbara, p.m. — 423, 488	Jan Ewangelista — 418
Benedykt, op. — 421, 425	Jan Kanty, w. — 481
Bennon, b.w. — 476	Jan Nepomucen, m. — 433, 437, 478
Bronisława, p. — 449	Joachim, ojciec NP Maryi — 452
Cecylia, p.m. — 428	Józef, Oblubieniec NP Maryi — 479

⁷² Nad słońce, którego mitycznym bogiem był Feb (Apollo). Późniejsze śpiewniki podają: Witaj nieba nad nieba.

- Karol Boromeusz, b.w. — 474
 Katarzyna, p.m. — 422, 429, 443
 Leonard, op. — 459
 Maria Magdalena, pokutnica — 441, 473
 Marcin, b.w. — 442, 447
 Maur, op. — 436
 Michał Archanioł — 424, 489
 Mikołaj, b.w. — 439, 445, 456
 Onufry, w. — 477
 Patronowie od zarazy — 465
 Patronowie polscy — 469
 Piotr, ap. — 430
 Roch, w. — 465, 466
 Rozalia, p. — 463, 480
 Salomea, p. — 427
 Scholastyka, p. — 462
 Sebastian, m. — 468
 Stanisław Kostka, w. — 448
 Stanisław, b.m. — 470, 472
 Tadeusz, ap. — 440
 Tekla, p.m. — 444, 482
 Teresa, p. — 458
 Wawrzyniec, m. — 467
 Wojciech, b.m. — 426, 453, 484
 Wszyscy Święci — 454, 469.

417. Aby cię wolne (wspólne) mogły chwalić głosy.
 St.O^oP^o. Tekst: 13 zwr. bez nut. Tłum. hymnu Ut queant laxis⁷³. O św. Janie Chrzcicielu.
418. Abyśmy zawsze twych klientów wzorem chwalić cię mogli.
 St.L^oO^oP^o. Tekst: 13 zwr. bez nut. O św. Janie Ewang.
419. Aniele w ludzkiej, Gonzago, naturze.
 St.P^o. Tekst: 8 zwr. bez nut. O św. Alojzym.
420. Anna święta i nabożna, miłościwa i pokorna.
 St.A^o, BCD. Tekst: 14 zwr. z XIV w. (Łoś). Nuty: CB (brak mel.).
421. Ave lux mundi, Pater o venerabilis, Patriarcha noster.
 St.BC. Tekst: 7 zwr. O św. Benedykcie. Nuty: T (brak mel.).
422. Ave martyr gloriosa, Catherina generosa.
 St.ABD. Tekst: 3 zwr.⁷⁴. Nuty: CB.
423. Barbaro święta, perło Jezusowa, ścieżko grzesznikom.
 St.P^o. Tekst: 8 zwr. bez nut (Mel. MŚp).
424. Bądź pozdrowiony Duchu najszczęśliwszy.
 Hymn o św. Michale. Śpiewa się na oktawę.
 St.L^oO^oP^o. Tekst: 10 zwr. bez nut.
425. Benedykcie, ojcze święty, dla twych zasług wielce wzięty.
 St.P^o. Tekst: 10 zwr. bez nut. Pieśń tę śpiewają obecnie siostry na melodię pieśni mszalnejszej Michała Haydna Hier liegt vor deiner Majestät (Bäum.IV).
426. Biskup święty Wojciech, alleluja, wziął do Polskiej pośpiech, alleluja, Kyrie eleison, alleluja, Kyrie eleison.
 Na święty Wojciech pieśń jemu właśnie służąca.
 St.B^oC^o. Tekst: 10 zwr. bez nut. Z 1-szej poł. XVI w. (Bob.).
427. Boże, którego nieprzebrany źródłem łaski żyjemy.
 St.O^o. Tekst: 6 zwr. (z 7 zwr. tylko początek), bez nut. O błog. Salomei.
428. Boże w dobroci twojej niepojęty, ciebie wielbimy.
 St.P^o. Tekst: 11 zwr. bez nut. O św. Cecylii.
429. Catherinae virginis laudes decantemus.
 St.I/A—D, 2/EFHILM. Tekst: 8 zwr.⁷⁴. Nuty: 1/CB 2/2CATB z Bc.

⁷³ Hymn ten, będący zakończeniem dłuższego poematu, ułożył Paweł Diakon, benedyktyn z Monte Cassino †799.

⁷⁴ Autorem obydwu pieśni o św. Katarzynie jest przypuszczalnie Alphanus z Salerno, XI w. (Maria Walczak: *Pieśni łacińskie w kancjonale z 1586 r. Klasztoru PP. Benedyktynek w Staniątkach*, Lublin 1971, s. 45, praca magisterska, maszynopis).

430. Chcesz mieć dla siebie patrona obronę.
St.O°. Tekst: tylko 3 początkowe wiersze bez nut. O św. Piotrze.
431. Chryste, światłości prawdziwa, wejrzyj na prośby.
St.P°. Tekst: 13 zwr. bez nut. O św. Alojzym.
432. Chwalmy Boga z wysokości, a dziękujmy jego mocy.
Druga o św. Annie sub eadem nota.
St.A°B°D°. Tekst: 12 zwr. bez nut (Mel: jak Anna święta).
433. Ciebie wzywamy, wiekuisty Panie, który nam cuda czynisz w św. Janie.
St.O°P°. Tekst: 8 zwr. bez nut. O św. Janie Nepomucenie.
434. Cześć winną tobie, Stróžu mój Aniele.
St.L°O°P°. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
435. Dorothea coronata aureola aurea.
St.ABD. Tekst: 5 zwr. Nuty: CB.
436. Francyi światło, Maurze, i podporo.
Do św. Maura, patronie konających.
St.L°O°P°. Tekst: 9 zwr. bez nut.
437. Janie, czystości kandydacie, obrońco sławy żywy.
St.P°. Tekst: 11 zwr. bez nut. O św. Janie Nepomucenie.
438. Jezu, Panien uwielbienie, czystość ich twe ulubienie.
St.O°P°. Tekst: 13 zwr. bez nut. O św. Gertrudzie.
439. Krzyknijmy wszyscy zgodnymi głosami.
St.L°P°. Tekst: 13 zwr. bez nut (Mel: MŚp). O św. Mikołaju.
440. Kto chce na świecie żyć bez ludzkiej zdrady.
St.P°. Tekst: 10 zwr. bez nut. O św. Tadeuszu.
441. Maria Magdalena w świecie się kochała.
St.O°. Tekst: 3 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
442. Martine sancte Pontifex, felix dies ista.
St. 1/A—D, 2/EFHILM. Tekst: 7 (8) zwr. Nuty: 1/CB, 2/2CATB z Bc.
443. Mądrością chrześcijańskich nauk zaszczycona.
St.O°. Tekst: 9 zwr. bez nut. O św. Katarzynie.
444. Najdroższa perło Tekło Ikonii.
St.P°. Tekst: 21 zwr. bez nut. O św. Tekli.
445. Nicolai solemnia sua prece familia decantet.
St.C°, EFHILM. Tekst: 9 zwr. z XVI w. (Bäum. I,II). Nuty: 3CAB z Bc.
446. Niech się cudze chlubią kraje.
St.P°. Tekst: 16 zwr. bez nut. O bł. Janie z Dukli.
447. Niech zabrmi chwała Bogu wszechmocnemu.
St.L°P°. Tekst: 5 zwr. bez nut. O św. Marcinie.
448. Nowa Jutrzenko kraju sarmackiego.
St.P°. Tekst: 7 zwr. bez nut z XVII w. (Mel: Brzeź., inna w MŚp). O św. Stanisławie Kostce.
449. Nowa światłości miejsca tutejszego.
St.L°O°. Tekst: 10 zwr. bez nut. O bł. Bronisławie⁷⁵.
450. O aniele w ludzkim ciele, Alojzy nasz święty.
St.L°P°. Tekst: 4 zwr. bez nut.
451. O Gwiazdo niebieska, pochodnio anielska, o Gonzago.
St.P°. Tekst: 5 zwr. bez nut. O św. Alojzym.

⁷⁵ W kancjonale St.L znajdują się dwa teksty: krótszy (10 zwr.) i dłuższy (13 zwr.). Dłuższy tekst, w kancjonale przekreślony, jest niewątpliwie starszy, bo od 6 zwrotek wspomina o ukrytych relikwiach św. Patronki i o nieszczęściach, które spadły na miasto, jak najazd „straszego” nieprzyjaciela i pożar kościoła.

452. Ojczye czcigodny po tysiãkroć razy.
St.O^oP^o. Tekst: 4 zwr. bez nut. O św. Joachimie.
453. Ojczye, ubogich i sieroty sporze wspomagający.
St.L^oP^o. Tekst: 11 zwr. bez nut. O św. Wojciechu.
454. Omnium Sanctorum pia juvamina.
Pro festo Sanctorum omnium.
St.EFHILM. Tekst: 5 zwr. Nuty: 2CATB z Bc.
455. O Patronie nasz, usłysz prosbę tę.
St.O. Tekst: 4 zwr. Do św. Donata. Nuty: Mel.
456. O święty Mikołaju, pasterzu, dobytku broń.
St.O^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.
457. Panieńskie serca, Gertrudzie ofiarą bądźcie gotowe.
St.L^oL^oO^oP^o. Tekst: 14 zwr. bez nut. Zapis 1758 r.
458. Panno, cudami wielce wzbogacona.
St.L^oP^o. Tekst: 14 zwr. bez nut. O św. Teresie.
459. Pocięcha pewna ludu strapionego.
St.L^oO^oP^o. Tekst: 5 zwr. bez nut. O św. Leonardzie.
460. Próżno od świata mamiony, rzekł Alfons błogosławiony.
Hymn o błog. Alfonsie Rodriguez. Ton św. Stanisława.
St.L^oP^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.
461. Przedziwne sprawy bez serca obłudy.
St.O^oP^o. Tekst: 11 zwr. bez nut. O św. Gertrudzie.
462. Przeświętna Córko cnej Abundancyi.
Pieśń o św. Matce Scholastyce.
St.L^oL^oO^o. Tekst: 16 zwr. bez nut.
463. Przeważna księżna dziewica, Rozalia pustelnica.
St.O^oP^o. Tekst: 23 zwr. bez nut (Mel: MŚp).
464. Radości wielkie Bóg dziś odprawuje.
Pro festo s. Agnetis ACCMBOS pro felici successu. Ven. in Christo Abbatissae Staniątęcensi composita.
St.EF. Tekst: 6 zwr. Od trzeciej zwrotki życzenia imieninowe dla ksieni Agnieszki Stockiej. Nuty: 2CB. Ułożył K. Boczkowski.
465. Rochu święty, chorobami od Boga nawiedzony.
Pieśń do św. Patronów w czasie moru lub innych chorób.
Ton Królu nieba wysokiego.
St.L^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.
466. Rochu, w Narbońskiej zrodzon krainie.
St.O^o. Tekst: 25 zwr. bez nut.
467. Rózo z ogroda rajy roskosznego.
St.L^oO^oP^o. Tekst: 9 zwr. bez nut (Mel: MŚp). O św. Wawrzyńcu.
468. Sebastianie, święty męczenniku.
St.O^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.
469. Święci, niebieskiej mieszkańcy krainy.
Pieśń do wszystkich Świętych polskich.
St.L^oP^o. Tekst: 5 zwr. układu Fr. Karpińskiego, bez nut.
470. Święty Stanisławie, alleluja, biskupie krakowski, alleluja, Kyrie elejson, alleluja, Kyrie elejson.
Na święty Stanisław pieśń jemu właśnie służąca.
St.B^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.

471. Tryumfuj niebo z gością tak zacnego.
St.O^oP^o. Tekst: 10 zwr. bez nut (Mel: MŚp). Zapis 1822 r. O św. Antonim.
472. Wesel się, o Matko święta, zbawienną radością zdjęta.
St.O^oP^o. Tekst: 30 zwr. bez nut. O św. Stanisławie b.m.
473. Wesel się, święta grzesznico, życia nadziei krynico.
Pieśń o św. Marii Magdalenie. Ton jak Królu nieba wysokiego.
St.L^oO^oP^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.
474. Wielka ozdobo Kościoła Bożego, Karolu święty.
St.L^oP^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.
475. Wielki podziemnych krajów Apostole.
St.O^o. Tekst: 16 zwr. bez nut. O św. Franciszku Ksawerym.
476. Wielki postronnych krajów Apostole.
Pieśń o św. Bennonie, patronie doświadczonym od zarazy bydła.
St.L^oO^oP^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.
477. Witaj, dziwny Pustelniku, Trójcy Świętej miłośniku.
St.O^oP^o. Tekst: 7 zwr. bez nut (Mel: MŚp). O św. Onufrym.
478. Witaj, Janie Bolesława⁷⁶. Masz się stawić przed Wacława.
St.O^o. Tekst: 20 zwr. bez nut (Mel: MŚp). O Janie Nepomucenie.
479. Witaj, Ojczy Stwórcy twego, stróżu Boga przedwiecznego.
St.O^oP^o. Tekst: 18 zwr. bez nut⁷⁷. (Mel: MŚp). O św. Józefie.
480. Witaj, Różo bez ostrości, pomoc w morowej przykrości.
St.L^o. Tekst: 9 zwr. bez nut (Mel: MŚp). O św. Rozalii.
481. Witaj, w promieniach święty Kanty Janie.
St.L^o. Tekst: 9 zwr. bez nut.
482. W każdej trwodze smutni srodze.
St.P^o. Tekst: 24 zwr. bez nut. O św. Tekli.
483. W ludzkim ciele nasz aniele, Alojzy święty.
St.P^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.
484. Wojciechu, przez cię wzięły wiarę czeskie kraje.
Pieśń o św. Wojciechu, patronie Królestwa Polskiego.
Ton św. Stanisława albo św. Jana nada się.
St.L^oO^oP^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.
485. Wonnny kwiecie, który w świecie słyniesz cudami.
Pieśń o św. Jacku. Ton jak Witaj Pani.
St.L^oP^o. Tekst: 4 zwr. bez nut.
486. W skarbcu niebieskim, Jacku, droga perło.
St.O^o. Tekst: 7 zwr. bez nut.
487. W Świętych splendorze, dziwnie jaśniejący.
St.L^o. Tekst: 7 zwr. bez nut. O św. Alojzym Gonzadze.
488. Zapachem wonnym ozdobiona, w wirydarz rajski z świata przeszczepiona.
St.G. Tekst: 9 zwr. O św. Barbarze. Nuty: 2CB.
489. Zawitaj, książę Króla najwyższego.
Pieśń o św. Michale. Ton Salve Regina.
St.L^oO^o. Tekst: 19 zwr. bez nut.
490. Zawitaj, Wojsko nieogarnionego Króla.
St.F. Tekst: 1 zwr. O św. Aniołach. Nuty: 2CB.

⁷⁶ Późniejsze śpiewniki podają: z Bolesława, z Bolesławia.

⁷⁷ Z r. 1688 (KKW, 59).

IX. ŚPIEWY ŁACIŃSKIE

a) Śpiewy wielogłosowe

W wykazie tym pominięto niektóre śpiewy, jak Alleluja z werselem i bez wersełu, występujące prawie po każdym Introitus. Tylko do nielicznych śpiewów zachował się komplet głosów. Słów ujętych w klamry brak w kancjonałach.

491. Alma Redemptoris Mater — nr 547.
 492. Asperges me — nr 547.
 493. Ave Maria.
 St.M. Nuty: C.
 494. Ave Regina caelorum — nr 547.
 495. Benedicamus Domino.
 St.N. Nuty: B.
 496. Benedicite omnes Angeli Domini. (Communio).
 St.A. Nuty: C.
 497. [Credo...] Patrem omnipotentem.
 St.BN. Nuty: CB.
 498. [Deus in adiutorium...] Domine ad adjuvandum.
 „Staniąteckie starodawne”.
 St.B. Nuty: C.
 499. Haec dies quam fecit. (Graduał).
 St.N. Nuty: B.
 500. [Hodie Christus natus est] Hodie Salvator apparuit. (Antyfony na Magnificat).
 St.B. Nuty: C.
 501. In principio erat Verbum.
 St.A—D. Nuty: CB.

Introitus 502—537

502. Accipite jucunditatem. (F.III Pentecostes).
 St.C. Nuty: C.
 503. Aqua sapientiae potavit eos. (F.III Paschae).
 St.BC. Nuty: C.
 504. Benedicite Dominum omnes Angeli. (S. Michaelis).
 St.BCDN. Nuty: CB+.
 505. [Benedicta sit] Sancta Trinitas. (SS. Trinitatis).
 St.BN. Nuty: CB+.
 506. [Cibavit eos] ex adipe. (F.II Pentecostes).
 St.CN. Nuty: CB.
 507. Cibavit eos ex adipe. (SS. Corporis Christi).
 St.CBN. Nuty: CB.
 508. Confessio et pulchritudo. (S. Laurentii).
 St.B. Nuty: C.
 509. [De ventre matris meae] vocavit me. (S. Joannis Bapt.).
 St.BCN. Nuty: CB.
 510. [Dilexisti] justitiam. (S. Virginis). „Na trzi note”.
 St.BCN. Nuty: CB+.
 511. Ecce advenit dominator Dominus (Epiphania Domini).
 St.BCN. Nuty: 2CB.
 512. [Egredimini] et videte, filiae Sion, reginam vestram (BMV).
 St.B. Nuty: C.

513. Gaudeamus omnes in Domino. (BMV).
St.BCD. Nuty: C.
514. Gaudeamus omnes in Domino. (S. Annae).
St.N. Nuty: B.
515. [Gaudeamus] omnes in Domino. (S. Benedicti).
St.BC. Nuty: C.
516. In medio Ecclesiae. (S. Joannis Ap., pro Doctoribus).
517. Introduxit vos Dominus. (F.II Paschae).
St.BC. Nuty: C.
518. [Loquebar] de testimoniis tuis. (S. Catherinae).
St.BN. Nuty: CB⁺.
519. [Mihi autem nimis] honorati sunt. (Jacobi ap.).
St.BN. Nuty: CB⁺.
520. Me expectaverunt. (S. Mariae Magdaleneae).
St.B. Nuty: C.
521. [Nos autem gloriari] oportet. (S. Crucis).
St.BCN. Nuty: CB.
522. Nunc scio vere quia. (S. Petri Ap.). „Introit książęcy”.
St.BCN. Nuty: CB.
523. Os justi meditabitur. (S. Mauri).
St.BC. Nuty: C.
524. [Puer natus est nobis] et Filius. (Nativitatis Domini).
St.BCDN. Nuty: 2CB⁺.
525. [Protexisti me Deus] a conventu. (S. Adalberti).
St.BN. Nuty: CB.
526. [Resurrexi] et adhuc tecum sum. (Dom Paschae).
St.BCN. Nuty: CB.
527. Rorate caeli desuper. (Adwent).
St.N. Nuty: B.
528. Sederunt principes et adversum me. (S. Stephani Protom.).
St.CN. Nuty: CB⁺.
529. Salus autem justorum a Domino. (SS. Mart.).
St.BDN Nuty: CB⁺.
530. Salve sancta Parens. (BMV).
St.BCD. Nuty: C.
531. [Spiritus] Domini replevit. (Dom. Pentecostes).
St.BN. Nuty: CB.
532. [Statuit ei Dominus] testamentum pacis. (Conf. pont.).
St.B. Nuty: C.
533. Surge, propera. (S. Scholasticae).
St.CN. Nuty: CB.
534. Suscepimus Deus misericordiam. (Purificatio BMV).
St.BN. Nuty: CB.
535. Terribilis est locus iste. (Dedic. Eccl.).
St.BCN. Nuty: CB⁺.
536. [Viri Gallilei quid admiramini] aspicientes. (Ascens.).
St.BCN. Nuty: CB⁺.
537. [Vultum tuum] deprecabuntur. (Anuntiatio BMV).
St.BC. Nuty: C.

538. Kyrie „X. Ostrowskiego”, [Gloria...] Et in terra, [Credo...] Patrem, Sanctus, Agnus.
St.CN. Nuty: CB⁺.
539. Kyrie „Corona aurea 4 vocum”, [Gloria...] Gratias, Sanctus, Agnus.
St.BCN. Nuty: 2CB⁺.
540. Kyrie „Organarii”, „Aliud Organiscino”, [Gloria...] Gratias, Sanctus, Agnus.
St.BCN. Nuty: 2CB.
541. Kyrie Paschale „Surrexit”.
St.C. Nuty: T.
542. Litania nuncupata Ave stella.
St.D. Nuty: B.
543. Litania de Nomine Jesu, „Kozacka”.
St.D. Nuty: B.
544. Magnificat — nr 547 i 549.
545. Media vita in morte sumus. „W poniedziałek”.
St.A^oC^oD^oL^oN^o, A. Nuty: C. Zachowany głos jest altem do czterogłosowego utworu w Sand.A. Autorem tej, przez długie wieki powszechnie śpiewanej, Antyfony był prawdopodobnie benedyktyn z St. Gallen Notker Balbulus+912 (Bäum.I).
546. Miserere mihi Domine, quoniam clamavi=
=Racz okazać, miłościwy Panie, nad nami grzesznymi.
St.A. Tekst: 3, 4 i 5 wiersz psalmu 85: Inclina Domine. Dwie pary wierszy polskiego tekstu rymują. Nuty: C.
547. Nieszpór na Wielką Sobotę (Laudate — Vespere autem — Magnificat Lwowskie) oraz śpiewy: Asperges me — Alma — Ave Regina—Regina caeli.
St.E—IL. Nuty: 2CB.
548. Regina caeli — nr 547⁷⁸.
549. Tony psalmów i Magnificat na uroczyste święta, w stylu falso bordone. Niektóre z tonów mają oryginalne nazwy: „wykrętacz, wywijacz, kokoszka (rozkoszka, kwoczka), organarii (organiscin), tropiszowski, tobiański”; inne zaopatrzone są w takie uwagi: „na małe święto, na drugi nieszpór, quintus, sekstus stary”.
St.FHIN. Nuty: 22 mel. na 2CAB i 2CB.
550. 7 psalmów przekomponowanych.
St.N. Nuty: B.
551. Salve Regina, mater misericordiae.
St.N. Nuty: B.
552. Sanctus sarcinatum. Hic in carmen transit panis.
St.ABD. Tekst: Tropus trzyzwrotkowy. Nuty: CB.
553. Vespere autem sabbathi — nr 547.

b) Śpiewy gregoriańskie

554. Adorna thalamum tuum, Sion. Antyfona. St.ELM.
555. Alleluja. Ab arce siderea Gabriel intonuit... Ait illa: Sum ancilla. Canticum I. Z XV w. (Chor., k. 11). St.A.
556. Alleluja. Angelus ad Virginem subintrans... Tu summi caeli gaudium. Canticum II. St.A.

⁷⁸ W St.B na k. 97 znajduje się Canto innego 4-głosowego Regina coeli.

557. Alleluja. O Maria rubens rosa, delicatum lilium... Maria, Mater gratiae, mater misericordiae. Canticum III. St.A.
558. Alleluja. Z Wielkiej Soboty. St.EFH.
559. Ave manus dextra Christi. Zob. nr 243. St.LN.
560. Contere Domine fortitudinem inimicorum Ecclesiae. St.C.
561. Deus, Deus, noster, qui pro redemptione... Tu Domine per has sanctissimas poenas. St.AD.
562. Domine Rex, Deus Abraham... Pluviam congruentem. St.ACLM.
563. Exsurge Domine, adjuva nos. Antyfona. St.EFL.
564. Grates nunc omnes reddamus Domino Deo ⁷⁹. St.A.
565. Incipit oratio Hieremiae Prophetae. „Sabbatho Sancto”. St.E.
566. In paradysum deducant te Angeli. St.GILM.
- ... In principio erat Verbum (należy do Verbum caro, nr 583).
567. [Iste confessor...] Qui pius, prudens, humilis. Hymn. St.L.
568. Kyrie, Surrexit Christus a morte, elejson. St.A.
569. 8 Lamentacji (St.M: tylko III, VI i VII). St. EM.
570. Lumen ad revelationem gentium. Antyfona. St. ELM.
571. Lux clarescit in via, quae ducit ad gaudia. St.A.
572. [Magnificat...] Et exsultavit spiritus meus. St.A.
573. Melchisedech, rex Salem. St. A.
574. Miserere, m. m. populo tuo. „W czwartek i w sobotę”. St.ADC^oHI^oLN.
575. O praeclara stella maris, Virgo singularis. St.AD.
576. Pange lingua gloriosi praelium certaminis. St.M.
577. Pax aeterna ab aeterno Patre huic domui.
„Czasu poświęcania kościoła nadobne śpiewanie” (St.A).
„Statio pro Dominicis diebus” (St.E). St.AD—IL.
578. Posui adjutorium super potentem et exaltavi electum.
„Exceptio Episcopi ad primum civitatis ingressum”. St.M.
579. Responsum accepit Simeon. Antyfona. St.FL.
580. Sancte Sebastiane, magna est fides tua. St.E.
581. Sit nomen Domini benedictum. Antyfona. St.M.
582. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio „w piątek” St.A—D.
583. Verbum caro factum est... In principio erat verbum.
„Responsorium de Nativitate D.N.J.Chr.” St.E—IL.

c) Śpiewy bez nut

584. Alle-Pater inclite, populum Israeliticum nutriens... Alleluja. St.A^o.
585. Ave Maria, Regina caelorum⁸⁰. St.A^o.
586. Ave sanctissima Maria, mater Dei, regina caeli⁸¹. St.A^o.
587. Benedicamus świętałne (odświętne) a napierwej:
Na Boże Narodzenie: Benedicamus Regi potenti... caelestis palmis. Drugie:
Benedicamus Regi potenti... ac totum. Wielkanocne: Redemptori altissimo.
O Bożym Ciele Benedicamus: In laudem panis. O Pannie Maryjej: Benedicamus Mariae virginis Filio. De Apostolis: Apostolorum solennia. St.A^oB^o.

⁷⁹ Najstarszy zapis tej bożenarodzeniowej sekwencji pochodzi z I poł. XI w. (Wor). Tekst łaciński z polskim tłumaczeniem (Dziękujemy wsyczczy they boszey dobroczy) zachował się w tyniecko-tarnowskim graduale z przełomu XV i XVI w.

⁸⁰ Mel. w Chor. (na karcie dołączonej przy oprawie).

⁸¹ Melodię chorałową w notacji białej do niemieckiego tłumaczenia tego śpiewu z r. 1567 podaje Leisentritt (Bäum.II).

588. Gaude Dei Genitrix, virgo immaculata⁸². St.A^oD^o.
 589. O serenissima Maria, o mitissima Maria. St.A^oB^o.
 590. Quem aethera et terra atque mare⁸³.
 „Tropus do responsoriej Verbum caro factum est”. St.A^o.
 591. Rex Christe, primogenite⁸⁴. St.A^o.
 592. Roratne Sanctus Flos candens oritur de spina.
 (Po każdym z trzech Sanctus następuje wierszowany tropus). St.A^o.

X. PIEŚNI WZMIANKOWANE — PIEŚNI ŚWIECKIE — WIERSZE

a) Pieśni wzmiankowane, znane tylko z incypitów względnie z tytułów

Następujące pieśni i śpiewy są wymienione w rejestrze kancjonału St.D, ale z powodu braku kart nie ma ich w tym rękopisie. Nie występują także w innych omawianych kancjonałach.

593. Afekt cygański.
 594. Ave maris stella.
 595. * Benedicamus cum textu — na Boże Narodzenie, na Wielkanoc, o N. Sakr., o NMP.
 596. Fit porta Christi (Tekst łac. i pol.: Jag; mel: Bäum.I., Papp).
 597. Godzinki Tatarskie.
 598. Litania do Nomine Jesu (druga).
 599. * Kyrie Paschale cum textu.
 600. Prosa de Resurrectione (po polsku).
 601. * Sanctus roratne cum textu.
 602. Szła duszyczka na zgubę. Kolęda.

Uwaga. Śpiewy oznaczone gwiazdką (*) są prawdopodobnie identyczne z wymienionymi pod nr. 568, 587, 592.

b) Pieśni, od których zapożyczają się melodie

Przy kilkudziesięciu pieśniach dopisywano w niektórych kancjonałach takie i tym podobne uwagi: Podobny ton jak, na tę nutę jak — i wymieniano pieśń, od której można zapożyczyć melodię. Dwadzieścia jedną z tych wzmiankowanych pieśni podaje się poniżej. Spośród nich jedenaście występuje w kancjonałach staniąteckich, cztery w MP, po jednej w MŚp i Us, a trzech, oznaczonych krzyżykiem nie udało się zidentyfikować. Do pieśni: Co to za Gość, Luby poranku, Narodzenie dziwne wcale nie znaleziono melodii.

Cyfry ujęte w nawias wskazują, pod jakimi numerami wzmiankowane pieśni są omówione w niniejszej pracy.

c) Pieśni świeckie

603. Babka staruchna, rzeźwiuchna, jeszcze trzeźwiuchna.
 Pani z fłaszczką z Kleparza staruszka.
 St.H. Tekst: 2 zwr. częściowo nie czytelne. Nuty: Mel. (Eja po kolędzie: MP).
 604. I ty i ja, kompania cała, nielichym jedna pij do drugi.
 St.H. Tekst: 10 zwr. Nuty: Mel.
 605. Niech ci złote codzienne kredensuje lata.
 St.F. Tekst: 6 zwr. Nuty: Mel. (tylko początek).

⁸² RH, I, 6757; TKD (dwukrotne opracowanie na s. 48—52).

⁸³ Mel. greg. w Musica Choralis z 1681 r., BCz, rps 3105, s. 223.

⁸⁴ Mel. greg. i tytuł Prosa w Chor., k. 70.

Pieśni wzmiankowane	Przy jakich pieśniach są wzmiankowane?	W jakich zbiorach znajdują się pieśni wzmiankowane?	
		Tekst	Melodie
A co z tą Dzieciną (35)	137	St.	St.
Co to za gość? (58)	226	St.	—
Dies [irae, dies] illa	226	Us.	Us.
Do ciebie Panie (297)	380, 414	St.	St.
Królu nieba wysokiego	465, 473	MŚp.	MŚp.
Lułby poranku (124)	60	St.	—
Łaska nieba górnego (126)	223	St.	St.
Narodzenie dziwne wcale (131)	40, 98, 188	St.	—
+ Nuta jak św. Jana	411, 484	—	—
+ Nuta jak św. Piotra	315, 318	—	—
Pasły się owce (162)	230	St.	Mp.
Przylecieli Aniołkowie (178)	201	St.	St.
Przy onej górze	159, 160	MP.	MP.
Salve Regina (397)	489	St.	MŚp.
Służyłem ja cztery lata [= Cztery lata zawszem pasał]	129	MP.	MP.
Ty, któraś pięknie dni swoje skończyła (400)	318	St.	MŚp.
+ Ton św. Stanisława	460, 484	—	—
Witaj Pani (409)	485	St.	MŚp.
Wykrzyknijmy wiwat (234)	60, 61, 118, 149	MP.	MP.
Zagrzmiała, runęła	95	MP.	MP.

606. Teraz już swym szkarłatnym niech niebo promieniem.
St.F. Tekst: 18 zwr. Nuty: Mel. (bez klucza).
607. Wdzięczne pienie zstąpcie z nieba, przybywajcie Muzy.
St.F°. Tekst: 6 zwr. bez nut. Powinśzowanie klasztorne.
608. Wiwat ksieni Imości, co częstuje gości.
St.F. Tekst: 1 zwr. Nuty: C.
609. Wiwat, wiwat Dobrodziejce naszej.
St.F. Tekst: 1 zwr. Nuty: 2C.
610. Wiwat, wiwat już krzyknijmy wszyscy.
St.F°. Tekst: 4 zwr. bez nut.
611. Wiwat, wiwat Matce naszej na niezamierzone czasy.
St.F. Tekst: 5 zwr. Nuty: Mel.
612. Wiwat, wiwat i Imości. Niech ma wszystkie szczęśliwości.
St.F. Tekst: Z trzech zwrotek tylko ta trzecia jest czytelna. Nuty: Zapis tylko pierwszych taktów pieśni.

d) Wiersze

613. Jużes zaginiony, już potępiony, nie ufaj Bogu.
St.G°. Szatan i Anioł walczą o duszę grzesznika.
614. Zostają w ciężkim, serdecznym dręczeniu.
Duma W. Majanówny. St.G°. Tekst: mało czytelny.

SPIS TREŚCI

Wstęp	[3]
Skróty	[7]
Część pierwsza: Katalog kancjonałów i ich opis	[8]
1. Kancjonał St. A	[9]
2. Kancjonał St. B	[14]
3. Kancjonał St. C	[16]
4. Kancjonał St. D	[18]
5. Kancjonał St. E	[19]
6. Kancjonał St. F	[21]
7. Kancjonał St. G	[22]
8. Kancjonał St. H	[23]
9. Kancjonał St. I	[24]
10. Kancjonał St. K — Kantyczki	[25]
11. Kancjonał St. L	[26]
12. Kancjonał St. M	[27]
13. Kancjonał St. N	[27]
14. Kancjonał składany St. O.	[29]
15. Kancjonał St. P	[29]
Zestaw kancjonałów	[28]
Część druga: Katalog pieśni i śpiewów	[29]
I. Pieśni na Adwent	[30]
II. Pieśni na Okres Bożego Narodzenia	[32]
III. Pieśni na Wielki Post	[42]
IV. Pieśni na Okres Wielkanocny	[43]
V. Pieśni o Najśw. Sakramencie i do Pana Jezusa	[45]
VI. Pieśni przygodne	[47]
VII. Pieśni o Matce Bożej	[49]
VIII. Pieśni o Świętych Pańskich	[52]
IX. Śpiewy łacińskie	[57]
X. Pieśni wzmiankowane, pieśni świeckie, wiersze	[61]